

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 5 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi Osztályunkat
ÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 28.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 702. Kiadóhivatal 704.

Horvátország választ.

Budapest, február 17.

A törvény értelmében február huszonhetedikén és huszonnyolcadikán fogja Horvátország megválasztani képviselőit. Az erre vonatkozó hivatalos irásokat a horvát hivatalos lap rendkívüli kiadásban publikálja. A választás napjának fikszizozása alkalmasint csak fokozni fogja Dráván-tul az amugyis megháborgatott kedélyeket.

Hetek óta olyan izgatás, lázítás — nem: licitálás! — folyik a testvérországban, milyenről nekünk, kik pedig szintén értünk valamelyest a kortézia mesterségéhez, sejtelmünk sem lehet. Nem olyan sablónos izgatás az, mely többé-kevésbé minden választási kampányban polgárjogot nyert. Nem kiélezett keretű pártok hirdetik itt szenvedelemmel programjaikat. Hanem mindegyik párt a másikra figyel; s ha hallja, hogy ígér valamit, ő egyszerűen többet ígér.

Kell-e külön megmondani, hogy ezek az ígéretek Magyarország bőrére történnek? Ki tudja kisebb kanál vízbe megfojtani a magyarokat: ez a kvintesszenciája a horvát választási mozgalomnak. Ennek a versenynek semmiféle korlátja nincsen. Jónan, nagyszabású, jövőbetekintő politika kifejtéséről szó sem lehet. Hiszen még politikailag erősen iskolázott nép választói elé is bajos nagyszabású terveket terjeszteni; hát még az ilyen

balkán nép elé, melynek egyetlen szellemi tápláléka a pálinka.

Persze, ilyen körülmények között, megközelítőleg sem vagyunk képesek megmondani, hogy a február huszonhetediké és huszonnyolcadiki választások milyen feleletet fognak adni. Báró Rauch józan, tiszta szava milyen hatással esett bele a fölzaklatott lelkekbe? Erre sem válaszolhatunk. Hiába forgatjuk a különböző árnyalatu horvát lapokat, még valami megközelítő igazságtelét sem tudunk kisütni belőlük.

Addig, ugyanis, míg a horvát országgyűlés együtt volt, a pártok, úgy a hogy tömör s egységes jellegűek voltak. Fölösztatása óta azonban ezek a pártok szétfosladoztak, de nem teljesen, némelyiket egy-két szál még egymáshoz fűzi; küzdenek egymás ellen nyíltan, itt-ott paktumot kötöttek titokban, vagy barátságosak a külső világ előtt, de marják egymást a kulisszák mögött. Olyan imbrogló ez, mely csak a Balkán törtetlen földjéből csirázhat ki.

Nem hinnők, hogy nagyon messze esnének a valóságtól, mikor azt állítjuk, hogy a horvát politikai helyzet végső kialakítását nem a választások fogják elvégezni. A választás után a frakciók valószínűleg ismét össze fognak gyűlni egy árverésre s csak itt dől el végképen, milyen frontba helyezkedjenek el a magyar kormányval szemben. Mert hiszen a „magyar kérdés“ a gerince ennek a választásnak. Horvátország kultúra és gazdaság tekin-

tetésben nem valami virágzó ország; ezek a kérdések azonban alig kerülnek szóba; az egyetlen autonóm kérdés, az általános választói jog, tehát olyan kérdés, mely par excellenca alkalmas a tömegindulatok legyezgetésére.

De minden kortesbeszéd szövete a magyar kérdésből van összeszöve. Ez természetesen a szívárvány minden színében játszik. Attól a halovány árnyalattól kezdve, hogy a vasuti pragmatikáról szóló rendeletet vissza kell vonni, egészen addig, hogy a magyarokat tüstént vissza kell kergetni Ázsiába: mindenféle színben pompáznak ezek a beszédek. Az ilyen demagógiával szemben a józan gondolkodás majdnem fegyvertelenül áll.

Mit is mondhatunk a horvát népeknek? Mi nem mondhatunk nekik mást, mint azt, hogy országuk sorsa szorosan összefügg a mi országunk sorsával. Ha más politikát, mint a megértés és meg egyezés politikáját akarnak követni, ez Horvátország romlását, ha ugyan nem pusztulását jelentené. Ha a gyűlölet nem oltotta ki belőlük a belátás utolsó szikráját, tudniok kell, hogy az anyaország nélkül meg nem állhatnak. Tudniok kell azt is, hogy mai konszolidáltságukat, fejlettségüket és különösen azt a pozíciójukat, ahonnan egyenesen ráléphetnek a haladás pallójára, részben nekünk is köszönhetik. A választási harc hevében, vajjon gondoltak-e erre? Ha még nem tették volna ezt, kérjük őket, tegyék

Eliána.

(Opera 3 felvonásban. Szövegét írta Herrig G. Fordította Abrányi Emil. Zenéjét szerette Mihalovich Ödön. Az Opera ujdonsága 1908 február 16-án.)

Irta: Erdős Armand.

Mihalovich Ödön a magyar zenei életnek egyik régi típusa. Aki zenével foglalkozik, aki a muzsika iránt érdeklődik, az ismeri névről és ismeri a hangversenytermekből. Más kérdés az, hogy milyen oldalról ismeri. Zenei talentumáról-e, vagy hosszu szakálláról? Aki azt állítja róla, hogy nagy zenei zseni, az bizonyára vét az őszinteség törvényei ellen. Mint zeneakadémiai igazgató, nem az ő személye érte el az igazi sikereket. Nagy komoditásban, mérsékelt munkában eltöltött életében sok szerencse kísérte. Többek közt az a szerencse is, hogy olyan intézet vezetését bízták rá, melynek elsőrangú, európai híri tanárai vannak. Ahol Popper, Hubay, Kössler, Herzfeld és más európai színvonalon álló professzorok működnek, ott Mihálovichnak igazán csak a hosszu szakála tűnhetik föl. Ami sikereket ért el a magyar zeneakadémia, azok a legjobb esetben is Mihálovich érájának emlékéhez fűződnek, mert történetesen akkor ő volt az igazgató, de nem fűződnek Mihálovich személyéhez, zenei talentumához.

Mihalovich minden munkája, alig hogy megszületett, már meg is halt, már feledésbe is

ment. A zenei életben igazán gyökeret verni egyik sem tudott. És ilyen körülmények között fölmerül a kérdés, hogy mi az mégis, ami Mihálovich Ödönt zenei életünk kellő közepébe vitte, jöllehet művészi vagy zeneszerzői kvalitásai erre jogcimmal nem ruházzák föl? Ha közéletünk zavaros hullámaiba pillantást vetünk, akkor a választ készen találjuk: Mihálovich Ödön a zeneakadémia igazgatója és miniszteri tanácsos. Nemcsak tanácsokat ad a miniszternek, de annak egyszersmind ugynevezett jóbarátja is. Ez a titkos előidézője és rugója az ő nagy befolyásának. Ez az oka annak, hogy nagy pozícióhoz jutott, melyet ki is zsákmányol emberül. Nem a kvalifikáció, nem a zsenialitás és nem az elért zeneszerzői sikerek sorozata. A „méltóságos ur“, mint tényező, adja a nagy befolyást: hisz ő is a jezsuitáknál nevelkedett. Mindig kétféle arcza volt. Arcza egyik felének sem volt igazán meleg és intim baráti vonása; ez a rideg arcz a maga számára követelte a legnagyobb tiszteletet és befolyást; követelte, hogy respektálják benne a nagy embert és nagy komponistát. Pedig az ő állásában akárki is megállta volna a helyét, aki valamicskét ért az adminisztráláshoz és az adminisztrációval járó köteles pontossághoz.

A mai bemutatón azonban Mihálovich Ödön központja egy egész társadalom-akciónak. Oly feltűnő módon, mint ma, sohasem öltötte föl azt

a palástot, amelyet barátja, a kegyelmes ur varrt neki. Darabjának már a főpróbáján megjelent a miniszter, felvonultak az államtitkárok, sőt felvonult a király udvarnagya is. Hja! Nem volt bizony ilyen nagy felvonulás akkor, amikor nagy zenei események voltak készülőkben! Amikor annak idejében Mahler Gusztáv a Nibelungok triológiájának előjátékát és annak első részét mutatta be, vagy amikor Nikisch a Mesterdalmokokat ujtotta fel, a főpróbán nem volt ilyen felvonulási komédia. De most, hogy az „Eliána“ kerül színre, megütik a nagy dobot. Aki ebben jellemző dolgot nem lát, az sohasem tud észrevenni igazi karakterisztikumot.

Mi is volt tulajdonképpen ez a tegnapi est? Zenei esemény talán? Nem! Nevezzük csak nevén a gyermeket: nem volt ez más zenei bukásnál. Egy nagyképi, a maga excentrikus fantáziájával a fellegekben szárnyalni akaró, czvikkeres angyalnak ufolagos próba-repülése. De megint kiáltó bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a szerző nem tartozik a nagyarányu, az önálló operakomponisták közé. Olyan zeneszerző ez, akinek kompozíciói legfőlebb csak addig élnek, amíg ő maga él, de mindenesetre addig, amíg ő maga pozícióban van. Amint igazolta ezt eddig a mult, úgy fogja igazolni a jövő. A multban is, két-három előadás után a könyvtárba kerültek a partitúrák és a mindenható protekció nélkül színre sem lehetett volna

meg. Igyekezzenek higgadtak lenni és ebben a higgadt lelkiállapotban vessenek számot arról, hogy milyen képviselőket küldjenek országgyűlésükbe.

Budapest, február 17.

A képviselőház holnap délelőtt tizenegy óra-
kor ülést tart, amelyen csupán a legközelebbi
ülés idejét és napirendjét állapítja meg.

Minisztertanács. Ma délután négy órától
esti hét óráig miniszteri tanácskozás volt, ame-
lyen a kabinet összes tagjai résztvettek. A mi-
nisztertanács után, amely folyó ügyekkel fog-
lalkozott, a miniszterelnök a kabinet tagjait ven-
degeifül látta.

A házszabályrevízió tárgyalása. A képvise-
lőház már legközelebb megkezdí annak az indít-
ványnak tárgyalását, amelyet a házszabályok
módosítására vonatkozólag nyújtott be Nagy
Emil. A kormány és a disszidensek között létre-
jött megállapodás értelmében az indítvány na-
pirendre tűzése előtt újabb pártközi konferen-
cia lesz, amelyet — mint értesülünk — csütör-
tökre írogat összehívni. A pártközi értekezlet
után napirendre kerül a házszabályrevízió,
amelynek tárgyalása előtt a kormány vissza
fogja vonni összes törvényjavaslatait, mert a
házszabályok értelmében a revíziót csak az
illésszak végén, amikor nincsen más javaslat a
Ház előtt, lehet tárgyalni. A házszabálymódo-
sítás tárgyalása nem fog nagyon elhúzódni, s a
kormány környezetében azt remélik, hogy há-
rom-négy hét alatt befejezik. Utalnak e tekintet-
ben Lengyel Zoltán tegnapi beszámolójára,
amelyben határozottan kijelenti, hogy a belügyi
kérdésekre jogosnak tartja a házszabálymódo-
sítást és ebből azt következtetik, hogy a csütör-
tői pártközi konferencia eredményes lesz. Ez
esetben pedig csak a horvátok és a nemzetisé-
giek obstrukciójáról lehet szó, amelyet pedig
legfeljebb négy hétig tudnak elhuzni.

Egy főispán felmentése. A hivatalos lap vasár-
nap száma közli, hogy a király a belügyminiszter
előterjesztésére Kabdebó Gergelyt, Temes vár-
megye és Temesvár szabad királyi város főispánját,
ezen állásától saját kérelmére felmentette.

A disszidensek értekezlete. A 48-as ellenzéki
képviselők e hó 19-én szerdán délután fél hat óra-
kor a Bristol-szálló külön termében tanácskozást

azokat hozni; a jövőben is csak a protekció
mindenhatósága viheti pódiumra Mihalovich
akármilyen kompozícióját is. Ez speciálisan
magyar betegség. Ennek a tárgyalása külön fe-
jezetet érdemelne. Kétségtelen, hogy Mihalovich
lefoglalt a maga számára olyan pozíciót, amire
érdembeli rátermettsége nincs.

A mai bemutató ennek a gyászos igazságnak
hangos bizonyítéka. A mi viszonyaink közt meg-
eshetik, hogy a sajtó egy része, vagy a Zene-
akadémia tanárkara nem fog nekünk igazat adni,
de az igazi fórum, a zeneértő, a zenét imádó
nagyközönség vissza fogja utasítani s már a
második vagy harmadik előadásnál véglegesen
el fogja ejteni. Az „Eliana“ partitúrája pedig
megtartja bevonulását a lomtárba, ahová való.

Minden körülmények közt depresszív a tu-
dat, hogy nagyarányu, nagyképzetségű ma-
gyar komponisták kiszorulnak a játékrétegből;
utat kell nyitniok Michalovichnak; az állás és
a protekció olyan dolog, amelylyel nem lehet
megviaskodni még az igazi aranytalentumnak
sem.

Nagy általánosságban csak ezt akartuk
megjegyezni. Szükség volt ennek a hangsúlyo-
zására, mert Mihalovich ezuttal oly virágos
ünneplésben részesül, hogy a himnuszokkal
szemben, amelyek feléje zengenek, meg kellett
világítanunk a komponistát megillető érde-
meket. Két operája volt eddig Mihalovichnak.
Az egyik a „Toldi“, a másik „Hagbart és Signe“.
Mindkettő kudarcot vallott; arra született, hogy

tartanak. Szappanos István képviselő ez uton is kéri
elvtársait, hogy a tanácskozáson megjelenni szives-
kedjenek. A megbeszélés tárgyát a házszabályok re-
vizíójának terve és a legközelebbi parlamenti kam-
pany teendői fogják képezni.

A török-perzsa határon.

— Beszélgetés Vámbéry Árminnal. —

Budapest, február 17.

Jelek szerint nincsen kizárva, hogy legköze-
lebb Kelet ismét szerepet szándékozik játszani
Nyugat történetében. Nyugaton immár nemze-
tekké jegezesedtek a népek, a térkép kész s be-
látható időn belül aligha kerül sor arra, hogy a
meglevő határokat vérrel kelljen megkorrigálni.
Keleten azonban, — Ázsiához számítván Európa
puskaporos hordóját, a Balkánt is, — most forr
legerősebben a leszürodést megelőző erjedés. A
legesendőbb egyensúlyi állapotban kavarnak
itt egymás mellett a népek, haldokló birodalmak
és fejlődő országok zagyva összevisszaságban
sorakoznak egymás mellé. Egy esomó megoldat-
lan kérdés várja itt a jövőtől a feleletet és soha
sem lehet tudni, melyik nap hoz meglepetést. A
meglepetésben pedig mi is mindannyian érdekelve
vagyunk, akik a Balkánon innen lakunk. Nyugat
a kereskedelmi érdekek százfajta ágas-bogas szá-
lával hálózza be a Keletet s nem nézheti közönyö-
sen, hogy ezt a hálót hogy szakítja szét, vagy
hogy kuszálja össze valamely nagy változás. A
haldokló birodalmak romjain osztozni óhajt a
kapzsi Nyugat s a várható örökségre nagyon sok
a kaján aspiráns.

A legutolsó napok eseményei azt mutatják,
hogy Keleten éppen most erősebb forrásnak in-
dult valami a fölszín alatt. Egyszerre fakadt föl
egész sereg izgalmatok okozó kelevény. Itt van
a szandzsák-vasut, amiben érdekelve vagyunk mi
is, Oroszország is. Rövid időre életre kapott az a
hír, hogy Oroszország mérsékelvén a szélső Ke-
let felé gravitáló terjeszkedő hajlamát, régi álmát
készül fölleveníteni s el akarja foglalni Konstanti-
nópolyt. Ez a hír — legalább ez idő szerint —
még korainak bizonyult, ehelyett azonban más
viharmag került előtérbe a Törökország perzsa-
ellenes fegyverkezéséről szóló hírek formájában,
ami hogyha igaznak bizonyul, föltétlenül maga
után vonta volna Oroszország beavatkozását is.

Ami ezt az utóbbi kérdést illeti, Európában
nincsen még két ember, aki a várható eshetősé-
gek felől illetékesebben adhatott volna fölvilágo-

sítást, mint világhírű hazánkfi: Vámbéry Ármín.
Vámbéry hosszú időt töltött éppen azon a terüle-
ten, amelyik most azzal fenyeget, hogy lángba
borul. Egyforma ismerője Perzsiának, európai és
ázsiai Törökországnak, egy fél évszázadot töltött
el abban, hogy informálta az európai sajtót a
nagy hatalmak ázsiai vetélkedéséről. Ezek az okok
indították tudósítónkat arra, hogy kérdést intézzen
Vámbéry Ármínhoz az állítólagos török-perzsa
viszály tárgyában.

Vámbéry Ármín kedves szeretetreméltóság-
gal fogadta tudósítónkat a Ferencz József-
parton levő lakásán. Tágas dolgozó-szoba köze-
pén állva, szikár, szívélyes mosoly uriember fo-
gadja a belépőt: ez a nyájas, kistermetű öreg ur
ugyanaz a Vámbéry Ármín, aki ötven évvel en-
nekelőtte, rongyos vándorló dervis-ruhában, hal-
latlan életveszedelmek között keresztül-kasul ka-
landozta Ázsia legvadabb vidékeit. Most enyhe
házas béke veszi körül: írószobája széles ablakai
a Dunára nyílnak, az ablak előtt íróasztal, véges-
végig a falak mentén könyvvállványok, megrakva
könyvekkel. A szobában alig is van valami egyéb;
a padlón két óriási perzsa-szőnyeg, a sarokban
néhány fotel. A nagy utazón hosszú, sarkig érő
lázi kabát, a haja, szakállja egészen ősz, de élénk,
apró szemei ragyogóak, arcán — barázdák még
alig mutatkoznak rajta — sugárzó értelem. Be-
széde szokatlanul élénk és temperamentumos;
szívesen kiterjeszkedik minden részletre, de akár-
mihez szól, röviden a lényegre mondja. „Szeretem
a fiatalságot és magam is fiatal maradtam!“ —
emliti társalgás közben. És tudósítónk kénytelen
koncedálni, hogy ez a látszólag igénytelen és
gyenge szervezetű öreg ur, aki testileg mozgé-
kony, lélekben pedig csodásan friss és gyors ité-
letű, mennyire igazat mond. Hetvenhét éve da-
czára fiatalabb a legtöbb mai fiatalnál.

Tudósítónk előadja kérését. És Vámbéry
feleli:

— Hogy mondjam el a véleményemet a tö-
rök-perzsa viszályról? Hát ugyan mit érdeklí a
mi publikumunkat az, hogy mi történt Szandzs-
bulákban? Lássá kérem: itt egy távirat a „Neue
Freie Presse“-től, hogy iriak nekik cikket errő
a témáról. És éppen ma járt nálam a belga „Inde-
pendence“ tudósítója, aki lapja megbízásából meg-
interjúvult ebben a kérdésben. Odakinn a politika
világ érdeklődése föleleli az egész föld kerekességét
De nálunk . . . Nálunk megyelőzi politikát csi-
nálunk!

A kezével legyint, jelzésül annak, hogy min-
vélekedik a mi politikai viszonyainkról. Ennek a
kézlegyintésnek az értelmét különben bővebben
is megmagyarázza. Egy mucai viszonyok közé

nyomban meghaljon. Mindkettő az idők siriában
pihen; senkinek sincs kedve onnan kiásmi akár-
melyiket is, ha csak a komponistának nem.

A ma bemutatott „Eliana“ Michalovich ös-
mert sablonja szerint készült. Zenei iránya,
tónusa mind a régihez hasonló. Ezt a tónust
Wagner teremtette meg a maga számára és
nem azok számára, akik a maguk vér nélkül
való, szintelen alakjait akarják a tónusba be-
illeszteni. Az „Eliana“ nem más, mint produk-
tuma egy nagyképzűsködő muzikus nagyzási
mániájának: bizonyítéka annak, hogy vannak,
akik addig fordulnak meg valamely társaság-
ban, amíg a társaság legfőbb képviselőjének
tartják magukat. Évcken át volt Mihalovich
Wagner és Liszt társaságában. Alkalma volt
két művészi nagymester művészi hajlamaival,
fel fogásával hiedelmet szűlte benne, hogy ő
egyenrangú Liszttel és Wagnerrel, hogy nem-
csak a Wagner-émlékek képezik saját tulajdo-
nát, hanem Wagner kompozíciói is. Az a sze-
mérmetlen Wagner-utánzás, amely a mai be-
mutatón megnyilvánul, a legjobb akarattal sem
mondható Wagner-stílnak. Jóakarattól csepegő
intimusok, a szerző nagyszámu tisztelői meg-
koczkáztathatják azt az állítást, hogy Mihalo-
vich a Wagner-stil és a Wagner-iskola uttörője,
lelkes harciosa; de ezt az állítást kötelessé-
günk igazi érdemére leszállítani. Ha valaki
nagy vászonra fest, mint van Dyck, van Rubens,
az még nem azt jelenti, hogy az illető festő

egyenrangú a nagymesterekkel. Akárki tehet a
fejére Napoleon-kalapot, a kalap még nem teszi
Napoleonná.

Mihalovich és Wagner! Ez itt a szembesít-
és. A szembesítést ő maga provokálta. Miha-
lovich minden művében oly nagy mértékben
Wagner-követő, hogy az embert gondolkodóba
ejti az a kérdés, naivitás-e, vagy tudatlanság
igy wagnerizálni. Azonban fogadjuk el komoly
törekvésnek. Művészi ambíció lehet Wagner
stíljében komponálni. De egyszerűen átvenni a
Wagner-témákat, nem nevezhető komponálás-
nak. De menjünk egy lépéssel tovább. Az
„Eliana“ a „Tristan és Isolda“ mintájára készült
Mi van az „Eliana“-ban, ami Wagneré és mi
van benne, ami Mihaloviché? Az „Eliana“ min-
denekelőtt emberfeletti feladatot ró az éneke-
sekre. Főképpen pedig kettőre: Eliánára és Lan-
celottra. Mindkettőn szakadásig ordítanak óriási,
végtelen hosszú jelenetekben; leírhatlan, emberi
erőt túlhaladó kitartást követel a munka. Eliana
és Lancelott egymásra bukkannak, egymásba
szeretnek; a zene, a cselekmény festi-rajzolja
az érzelmek és lelki vágyódás bonyodalmaikat, de
speciálisan Mihalovich-stílnben és nem Wagner-
stílnben. Gondolatainkat, érzelmeinket nem ra-
gadják meg; mi kénytelenek vagyunk a földön
maradni, ők a föllegekbe látszanak repülni és
azt hiszik, hogy az extázis, amelybe beleestek,
bennünk is él. Pedig mi csak nézzük ezt a lég-
gömböt, amint száll-száll fölfelé a levegő-égen.
Mihalovich a kristálytisza víz helyett a szeny-

került széles látókörű ember szenvedélye hangzik ki a rövid, haragos kifakadásokból. Az, amit mond, azonban nem tartozik ide.

Tudósítónk újabb kérésére, amidőn az hangsúlyozta, hogy a magyar publikumot csak érdekelni fogja, hogy a török-perzsa határon történők milyen hatással lesznek az európai konstellációra, Vámbéry mégis elmondja véleményét a következőképpen:

— A török-perzsa határ eseményei az európai konstellációra egyáltalában nem lesznek hatással. Amit a lapok török-perzsa konfliktusról írnak, az mind tulzós beszéd. A török szultánnak eszé ágában sincsen, hogy Perzsiával veszekedjék, nem is fog veszekedni. Szandzsbulak határváros Törökország és Perzsa közt. A név azt teszi, hogy „hidegforrás“. Lehet, hogy a törökök ideiglenesen elfoglalták ezt a várost, de azt hiszem, hogy már ki is ürítették. Török-perzsa konfliktusról egyáltalában nem lehet szó. A szultán gyáva, fél az oroszoktól, Perzsiának pedig nincsen serege és nincs két garasa, amivel háborút viselhetne. Más lehetőséggel állunk itten szemben. Észak-Perzsiában nagy fejlettség uralkodik és nincs kizárva, hogy ezt Oroszország ki fogja használni hogy Perzsiának ebbe a részébe berukkoljon, miután a vasutvonal egészén idáig vezet. Ez okozhat némi kavargást, de az angol-orosz egyezmény itt is kizár minden súlyosabb konfliktust. Erről szóló tudósításaim nincsenek, de a legrosszabb esetben is csak annyi történhetik, hogy a muszka Perzsa északi részéből egy darabot elfoglal.

Ázsiában különben most meglehetősen nyugalom uralkodik. Afganisztán északi határán egy kis bajuk volt az angoloknak, de ez sem volt komoly. Az z e k k e nevű afgán törzsből 70–80 ember betört az angol területen fekvő Peschaber városba, két bankártól elraboltak mintegy ötvenezer forintot, azután visszavonultak a hazájukba. Wilcox tábornok vezetése alatt erre egy megtorló expedíció indult Afganisztánba. A német sajtó ebből az esetből nagy lármát csapott, azt hirdette,

hogy a forradalom tüze kitért Indiában, de ebből természetesen egy szó sem igaz. Wilcox tábornok egy-két hét alatt Afganisztánban is rendet csinál.

Politikai hangulatok.

1. Lesz-e kavargás?

Holnap csak formális ülése lesz a képviselőháznak, de a politikai színtér élénkkelé válik. Sőt igen határozottan ismét az a kérdés foglalkoztatja az illetékes tényezőket, hogy vajon az összetörölódott kényes ügyek miatt nem lesz-e kavargás a pártkörökben és esetleg a fórumon. Aminthogy egyáltalában az új alakulás óta leggyakrabban ez a kérdés merült fel, viszont ugyanannyiszor nagyobb bajok nélkül elintéződtek a dolgok és még a disszidensek kivonulása sem okozott károkat.

De érdekes megfigyelni, hogy minő jelenségekből, esetekből és benyomásokból keletkezik a kavargás kérdésének a felmerülése? Körülbelül mindig egyforma témákból, ugyanolyan jellegűekből, amelyek a koalíció megalakulása óta folyton kísértenek.

Itt van mindenekelőtt az állandó kérdés, hogy vajon a kormány és parlament nem lépi-e át azt a határt, ameddig a kompromisszum folytán illetékessége terjed. Hogy amikor megvannak szabva a feladatok, megállapítva a teendők, akkor vajon szabad-e a kormánynak és a parlamentnek e programba bele nem foglalt ügyeket is elővenni, más feladatokat vállalni, javaslatokat tenni és alkotásokat létesíteni. A koalíció ellenesei még eddig minden alkalommal hangoztattak kifogásokat, a mikor a kormány előterjesztést tett. Még a cselédtörvényénél is. Valamint kulturális és igazságügyi javaslatoknál szintén. Vasutépítési előterjesztésnél is hallani lehetett, hogy ez nincs benne a programban. Eszerint az elmélet szerint tulajdonképpen a kormány az ország belső szükségleteiről sem gondoskodhatott volna, mihelyt ezek miatt olyan előterjesztésre volt szükség, ami nem volt a programba befoglalva. Ezzel szemben azon-

ban a kormánynak készen volt az argumentuma, nevezetesen hogy a kormány még a kompromisszumban is vállalkozott az ország belső igényeinek kielégítésére, de sőt ezenkívül mindama teendők elvégzésére, amelyekkel az állam biztonságáról és a polgárok jólétéről gondoskodni kell. De sőt ezenkívül a programban benne van a feladat oly viszonyok létesítésére, melyek mellett az uralkodó és nemzet között olyan egyetértés keletkezzék, hogy a nemzeti küzdelmet okozó ellentétek megszüntethetők legyenek.

Minduntalan azonban a legnagyobb zajt az okozta, hogy ha katonai kérdések kerültek szóba. Így most is. Az a terv, hogy a megegyezéstől eltérve, még a mostani helyzetben kivigyék a katonai kérdések komplexumát, most is élénken foglalkoztatja a politikai köröket. Mi a legutóbbi alkalommal ebben a rovatban közöltük azt az információt, hogy a terv nem tulságosan komoly, mert maga a magyar kormány nem szívesen foglalkozik vele. Ugyanaz a véleményünk most is. Ennek dacára konstatálni kell, hogy a közvéleményben aktuálitás gyanánt tárgyalják. Valamint az is igaz, hogy úgy bírálják, mint hogyha a függetlenségi párt némely részében hajlandóság lenne oly megoldásra, amelyik a függetlenségi eredeti programtól eltér és kevesebbel is megelégszik, mint a mennyit a nemzeti küzdelem idejében kívántak, sőt talán nem is követel többet, mint a mennyit a kilenczes bizottság programjának megvalósításával kilátásba helyeztek. És indokolják is. Hogy Bécsben kevésbé biznak a negyvennyolcasokban mint a hatvanhetesekben, tehát nekik kevesebbel kell megelégedniük, hogy a bizalmat megszerezzék.

Hallatszik tehát a nagy láрма, hogy új áru készül és folyik az agitáció a függetlenségi többség ellen, melyről azt hirdetik, hogy mindent el akar adni, amit csak a bécsiek kívánnak.

Mindamellert nem kell tulságosan megijedni. Még ha lenne is itt-ott éféle törekvés, akkor sem kell nagy bajtól tartani. Nevezetesen éppen úgy, mint több más hasonló alkalommal. segítségre jönnek ellenségeink. Ha egyesek úgy

nyes, viharos tengert küldi ránk; rózsát szeretnénk keblünkre tüzni s ő egy tölgyfát akar oda-biggyeszteni; fáradt, virágra vágyó, szomjas lelkünknek a Szaharát nyújtja. Szíférája, a magas régió, a mi felfogásunk szerint neki elérhetetlen.

Nem itt a földön jár s nem is törekszik arra, hogy oly zenét komponáljon, mely a szívhez szól s azt kielégítse. Okoskodó, filozofáló zenét akar komponálni, de okoskodásából hiányzik a természetesség szépsége, bája. Hova jutnánk a zene birodalmában, ha a dallam, a kötött formájú melódia, a befejezett zenekari részek, szóval a régi, nemes értelemben vett muzsika helyett valaki ránk akarná októroálni invencióban szegény, zenei gondolatokban szűkölködő muzsikáját s el akarná velünk hitetni, hogy ez Wagner? A Wagner-kultusz nevében emeljük fel ez ellen tiltakozó szavunkat. Tiltakozunk az ellen, hogy valaki üres, unalmas, nagyképiűsködő, fontoskodó kompozíciót tálal élénk azzal, hogy vigasztaljuk magunkat: hiszen ez Wagner! Mihalovich a maga zenéjét Wagner-muzsikának tartja, de ezzel csak azt juttatja kifejezésre, hogy ellensége Wagnernek. Aki Mihalovich után akarná megítélni Wagnert, az könnyen az esztét veszethetné.

Az „Eliana“ zenéje nem nyújt semmiféle olyan élvezetet, amilyent magasabb színvonalu zenétől jogosan várhatunk. Mihalovich már elején olyan ténre kalandozik képzeletével, mely képzelet nem tud egységes dallamokat szülni. Nem zene az, amely Mihalovich dalművében

felhangzik, csak próbálgatás és tegyük hozzá: teljesen eredménytelen, sikertelen erőlködés olyan téren, amelyen Wagner elérhetetlen. Nem lehet komolyan venni olyan komponistát, aki nem által saját muzsikájába átvenni egész taktusokat, amelyek Wagner-partitúrákban benne foglaltatnak. Nem is lehet tárgyalni tovább oly zeneszerzőt, aki még eddig minden kompozíciójában direkt a Wagner-partitúrából vette ki a neki tetsző részeket.

Nem firtatjuk tovább. Legyünk vele tisztában, hogy Eliana ma meghalt. Az énekesek mint orvosok és a zenekar mint betegápoló, nem tudtak rajta segíteni. A szerzőnek azonban megmaradt az az egy, kétségkívül sovány vigasza, hogy a dalmű mégis elélt husz esztendeig és még tovább is élt volna, ha a nedves, hideg téli időben nem viszi szinpadra. Ott azonban nyomban kilehelte lelkét.

Áttérve a szövegeknyvre, az szabadon Tenyson után készült. Tartalma nagyjában ez: Lancelot, mint lovag, hőiesen küzd meg a lovagokkal. A lándzsatorés mesterségében elsőrangú mesternek bizonyult. De a szerelem üldözi és ez a végzete. Artus király felesége Ginevra szerelemre gyulad iránta s mikor a királyné perzselő tekintetével találkozik, megriad. A következő pillanatban megsebesül. A sebesült lovagot elviszik Asztolet várába. Ott egy remete barlangjában a vár urnője, a hófehér lelkű Eliana belészeret. A szerelem boldoggá tenné Lancelot-t, ha nyugta volna Ginevrától,

aki szerelmével tovább üldözi. Viszontlátja Ginevrát. A vér elborítja s megint rabja lesz Artus király feleségének. Éppen akkor tér vissza Artus király udvarába, amikor őt ünneplik, mert mint hadvezér győztesen vett részt egy háboruban. Az ünneplés zajában, Ginevra karjai közt elfeledi Eliánát. Azonban éppen akkor, amikor az ünnep hullámai magasan csapkodnak és Lancelot elkábul, mámorossá lesz a dicsőségtől s a szerelem hevületében mindenről megfeledkezik, megjelenik előtte sápadt arczával Eliana, aki beteg követte. Eliana hűségességét lobbant Lancelot szemére és pedig az egész udvar előtt, azután összeroskad és meghal. Lancelot lelkimardosástól kinoztatva, önmagát leplezi le; bevallja, hogy bünt követett el királya ellen s becselenné vált. Ginevra öngyilkosságot követ el; Lancelot elbujdosik Artus király udvarából.

Ez a szöveg nem alkalmas egy drámai opera megteremtésére, de mégsem olyan rossz, hogy jó komponista ne találja meg a talajt egy elfogadható opera fölépítésére. Mihalovich azonban úgy csinálta meg a zenét, hogy semmit sem fedett el a szöveg rosszaságából, ellenben az egész dráma olyan hiányosan van megszerkesztve, hogy a zene hibái kiáltóan meztelenül álltak előttünk. Ábrányi Emil jeles, költői fordítása nem segített a sujet szerencsétlen szervezetén.

Az előadásról konstatálnunk kell mindenekelőtt, hogy a nézőtér még csak egészen meg sem telt és ha történetesen nem zeneakadémiai

vélük, hogy megfelelő hangulat van a katonai kérdések megoldására, kiábrándítják őket Bécsből jövő nyilatkozatok. Schönaich mondott egyet-mást a nemzeti követelésekről az osztrák delegációkban s ettől felébrednek az ábrándozók.

Aligha lesz abból valami békességgel. De viszont segít rá, hogy minálunk ne csináljanak kavargást. Visszatért ama tudathoz, hogy az együtt munkálkodásra és az egymás megértésére, a belső békére éppoly nagy szükségünk van, mint akár a nemzeti küzdelem kezdetén.

* * *

II. Készülődés.

Készülődés mégis van. Lengyel Zoltán zilahai beszámoló beszédében félig-meddig az obstrukciót jelentette be a házszabályrevízió ellen abban az esetben, hogyha közönségek tárgyalására is kiterjesztik a revíziót. Ezzel egy időben agitáció indult, hogy belső ügyekben se tűrjék a házszabályok megváltoztatását s mindaddig egyáltalában ne nyuljanak a házszabályokhoz, amíg a választói reformot meg nem csinálják. A nemzetiségiek meg éppen obstruálnak.

Aztán báró Bánffy Dezsőnek gróf Apponyi Albert ellen intézett szokatlanul éles támadása a legviharosabb ellentétek idejére emlékeztet.

Részint ehhez kapcsolódik, részint ettől kap buzdítást a disszidensek készülődése, hogy a vidéken országos agitációkat indítsanak a kormány ellen és hogy a polgárságot ellenzéki hadállásba szervezzék. Lengyel Zoltán népgyűlésekre gondol, mások szűkebb, bizalmasabb, de ennél fogva hatásosabb értekezletekre.

A gyűlések kerülvén szóba, Eötvös Károly így szólt:

— Országos mozgalom dolgában az a baj, hogy nincsen fiatalságunk. Az országban mindegyütt vannak már, akik látják a helyzetet, jó magyar emberek, akik látják, hogy ez a kormány ártalmas és hogy ez a többség károkat okoz. De hogyan gyűjtjük őket együvé. Én magam már idős koru ember vagyok, Bánffyban meg lenne az akarat, de ő se bírná a fáradtságot. Talán inkább értekezleteket csinálnánk, azokra én

tanárok, ezeknek családjai és zeneakadémiai növendékek töltötték volna meg a helyek nagy részét, jelentékeny ír maradt volna a széksorokban. Az egyes felvonások után óriási falrengető tapssal és ovációval köszöntötték Mihalovichot, aki meghatva jelent meg a lámpák előtt. Az egyes szereplők közül elsősorban Antalszabó, mesteri játéka és éneke az, amelyről feltétlen dicsérettel és csodálattal kell megemlékezni. Jobb ügyhöz méltó, óriási önfeláldozással alakította a szerepet és egész hős, egész mester volt mindvégig. Vasquez grófné a címzettekben nagy művészettel iparkodott segíteni az ének rengeteg nehézségein. Igazi királynő volt alakban és énekben Szamosy asszony, akinek Ginevra hálátlan szerepe jutott. A többi szereplők közül Takács és Erdős gyönyörű hangjukkal járultak a nagy munkához.

Az estéről alig van egyéb följegyezni való. A díszletek szépsége és a kitünő rendezés nem használt a műnek. Ez egy bizonytalan alapra épített munka, amely bátran még husz évig a szerző fiókjában maradhatott volna. Nem sirt volna utána senki. A jövő nekünk fog igazat adni és szankcionálni fogja minden sorunkat. Aki kételkedik benne, figyelje majd meg a darab második és harmadik előadását. Egyszer lehet görögültiz mellett ünnepet ülni, de már kétszer nem.

elmennék. A népgyűlésekkel most nem is lehetne úgy célt érni, a mostani kormány épügy zavarná, mint a régi. De úgy bizalmasan összegyűlvén, megbeszélhetnők a dolgokat és aztán ki-ki végezné a feladatát. Majd csak találunk jó magyar embereket.

Hát ami azt illeti, idő valószínűleg mindenre kerül. A parlamenti munka holnap még nem kezdődik és aztán ha kitűzik a házszabályrevízió tárgyalását, az rengeteg időt vesz igénybe s az országban mindenféle agitáció indulhat, amíg itt vitatkoznak.

Az is bizonyos mostan, hogy minél többféle és minél kiterjedtebb agitáció keletkezik, annál biztosabb, hogy a kormány sietni fog a hátralevő feladatokkal és azon lesz, hogy a mostani alakulás ellenségeinek a kezéből kicsavarja a fegyvert.

És legbizonyosabb, hogy azok ok nélkül reménykednek, akik a magyar politikusok egymással való harcától azt várják, hogy a zavar között majd olyan választási törvény kerül elő, amelyik a magyarság befolyását kisebbíti.

Nem lesz magyar vezényszó!

— Schönaich kijelentette az osztrákok előtt. —

Budapest, február 17.

Az egész politikai világ nagy érdeklődéssel nézett az osztrák delegáció hadügyi albizottságának mai délutáni ülésére, melyről már előre azt hirdették, hogy ez alkalommal Schönaich közös hadügyminiszter nyilatkozni fog a magyar katonai követelésekről. Különös nyomatékot adott ennek a hírek az a körülmény, hogy a magyar delegáció során a hadügyi vitában a függetlenségi pártnak több tagja, a katonai kérdésekkel foglalkozva, határozottan följelentette a vitás kérdéseknek most való megoldását. Ugyanezt tette gróf Batthyány Tivadar is, aki tegnap a terézvárosi függetlenségi kör ülésén hosszabb beszédben foglalkozott a katonai kérdésekkel és kijelentette, hogy a függetlenségi párt, ha fölülről vetik föl a kérdést, hajlandó belemenni a katonai kérdéseknek mostan való megoldásába, de csak azzal a föltétellel, ha nem tessék-lássék engedményeket, hanem konkrét engedményeket adnak.

Bécsből is állandóan olyan hírek érkeztek, hogy a hadvezetőségben megvan a hajlandóság a katonai kérdések megoldására, sőt a külügyminisztériumhoz és általában az osztrák kormányhoz közel álló „Wiener Allgemeine Zeitung“ mai estilapjában a következő, politikai körökben sugalmazottnak tartott közleményt adta ki:

— Nem hiszszük, hogy tévednénk, amikor azt állítjuk, hogy a hadügyi vezetőség el van tőkélve a katonai problémákat már most megoldani és hogy e részben már tárgyalások folytak a magyar kormányval. Abban is igazat fognak nekünk adni a fejlemények, hogy a hadügyi vezetőség, amennyiben a magyar követelések nem érintik a hadsereg közösségét és a legfelsőbb vezetés egységét, már a legközelebbi időben sürgősen hozzá fog látni a halaszthatatlan katonai reformok keresztülteléhez. Magától értetődő, hogy az uralkodó beleegyezését adta e lépéshez. A hadügyi vezetőség nem akarja elszalasztani a mostani kedvezőbb helyzetet Magyarországon és még ennek a delegációnak ülészaka alatt autoritativ részről ennek kifejezést fognak adni. Biztosra lehet venni, hogy a korona is helyesli ezt a szándékot s így még a jelenlegi magyar képviselőházzal teszik meg a kísérletet a katonai kérdések megoldására.

Ilyen előzmények után került Budapestre Schönaich közös hadügyminiszternek az osztrák delegátusok előtt tett nyilatkozata. A közös hadügyminiszter több felszólalás után hosszabb beszédet mondott, amelyben azonban csak részletkérdésekkel foglalkozott és azokra a kérdésekre, amelyeket magyar nemzeti követelmények gyűjtőnéven ismerünk, nem terjeszkedett ki. A várakozásokban csalatkozott delegátusok nevében ezért a cseh Stanek egyenesen kérdést intézett a hadügyminiszterhez, hogy a magyaroknak mint koncessziót megadták-e a magyar nyelv használatát a hadseregben?

Röviden és katonásan felelt Schönaich a kérdésre, mint akinek már nincs mit tartania a magyar delegációtól. Egyszerűen kijelentette, hogy a hadseregben belül senki sem kapja a magyar vezényszó nyelvét, mert a német vezényszó megmarad. Külön kiemelte még — talán hogy Magyarország és Horvátország egyenrangúságát dokumentálja — hogy horvát vezényszó sem lesz. A koncessziókról még csak annyit mondott, hogy itt a korona jogairól van szó, amelyekről nem diszponálhat.

Elhangzott tehát a várva-várt nyilatkozat s most már tisztán láthatja mindenki, hogy mit várhatunk a bécsiéktől.

Mai hireink a következők:

Schönaich a vezényszóró!

Az osztrák delegáció hadügyi bizottságának a hadügyi extraordinárius folytatóság tárgyalása során gróf Stürgkh delegátus csatlakozik Klam-Martinic előadó azon kezdeményezéséhez, hogy bizonyos rendkívüli hitelek intéztessenek el gyorsabban, mert használatukkal veszítenek jellegükből és céljukból, amely odairányul, hogy a hadügyi kormány, tegyen valamit, hogy a hosszabb ideig szolgáló altisztek száma évről-évre ne csökkenjen. Latour-Schiraffel indítványát illetően elég lesz a tények sulya, hogy a javaslat megvalósuljon. Nem akar politikai tárgyalásokba bocsátkozni, de azt hiszi, hogy a tisztán gazdasági kérdés megoldása hozzá fog járulni ahhoz, hogy a jövőben tárgyalandó kérdésekre nézve is egyengetni fogja a talajt és a hangulatot elő fogja készíteni. Gróf Abensperg-Traum a tisztai fizetések, valamint a legénységi zsoldok emelésének szükségességét hangoztatja.

Koslowski delegátus szintén örömmel fogadja Latour indítványát, mely távol áll minden politikától.

Dulemba állást foglal az előadónak a beruházási hitel felemelésére vonatkozó javaslata ellen. Pártja mindenkor a hadsereg erejét igyekezett növelni, de egyúttal a lakosságra is tekintettel van. Az altisztek anyagi helyzetének javítását is indokoltnak tartja. Latour javaslatát abban a tudatban fogadja el, hogy ez nem katonai manőver.

Klofac állást foglal a hibás katonai politika ellen, amely a hadsereg kérdésében a szlávokat teljesen kiszolgáltatja Magyarországnak.

Schumayer a katonai és polgári zenészek versenyének megszüntetését kívánja, a tisztai fizetésjavítást nem pártolhatja, ellenben a legénység zsoldjának felemelését, valamint az élelmezés megjavítását szükségesnek tartja.

Gentili pártja nevében kijelenti, hogy a legénység zsoldjának felemelését szükségesnek tartja. A tisztai fizetésemelés ellen állást foglal, minthogy egészen szegény és egészen cihanyagolt kerület képviselője lévén, e kiadást nem engedélyezheti.

Stanek delegátus a két éves katonai szolgálat, a védtörvény revíziója és a katonai orvosoknak a tisztekkel való egyenjogúsítása tárgyában kér felvilágosítást. (A hadügyminiszter beszéde után Stanek delegátus cseh nyelven ismétli beszédét, azzal az indoklással, hogy a hadügyminiszter nyilván rosszul értette.)

Schönaich közös hadügyminiszter a régi rendszerű nyugdíjasok ügyében kijelenti, hogy a jelenlegi törvény nem elegendő, miért is ez idő szerint kegydíjakkal és hasonlókkal kell segíteni. Az új nyugdíjtörvény tervezete elkészült, ennek életbeléptetése azonban a hadügy terén oly rendelkezés, amely a véderő viszonyainak általános stagnációja következtében nem érvényesülhetne. A hosszabb idő szolgáló altiszteket illetően a kormány szakadatlan odatörekedik, hogy részükre könnyebb megélhetési viszonyokat teremtsen. A hosszabb ideig szolgáló altisztek kérdése már a két éves katonai szolgálat szempontjából is felette fontos. A miniszter bejelenti, hogy mindenütt a legnyomatékosabb támogatást fogja kérni ezen ügy támogatására irányuló akciójában, mert kü-

lőnben nem tudja, hogyan lehet majd életbeléptetni a két éves katonai szolgálatot. Ezután felvilágosítással szolgál a katonai raktárakban dolgozó munkások el-látási viszonyairól. A polgári zenészek panaszait ille-tőleg kijelenti, hogy minden egyes panasz alkalmával vizsgálatot indított és indít, hogy esetleges szabály-talanságok esetén a bajon segítsen. Az ellen tiltakozik, hogy a hadügyi kormány e kérdésben ő felsége aka-rata ellen járt el. Alapítan az az állítás, hogy a tisztí fizetésjavításra vonatkozó javaslat tételei eleinte sokkal magasabbak voltak. Az idevonatkozó javaslat, amelyet a hadügyminiszter annak idején elkészített, teljesen megegyezik a Latour-Schraffel-féle javaslat-tal. Igaz ugyan, hogy a hadügyi kormánynak harcot kellett végigküzdenie, hogy e tételek megtartassanak.

A miniszter igen sajnálja azt az indítványt, hogy a fizetésjavítást csakis a századosokig terjeszték ki, mert ez esetben az egész fizetésjavítás tervét el kell ejteni, annál is inkább, mert a fizetésemelések alezre-déstől felfelé mindössze évi 474.000 koronát igényel-nek. A miniszternek ragaszkodnia kell ahhoz, hogy a hadsereg kötelékébe tartozók egy rangba helyez-tessenek az állami hivatalnokokkal. Gyakran szó esett a tisztek mellékilletményeiről, mire nézve meg-jegyzi, hogy ezek csak rendkívüli és sürgős kiadások fedezésére szolgálnak, de nem alkalmasak a rendes életszükséglet fedezésére. Koslowski delegátusnak azon megjegyzésére, hogy a legénység nem szereti a konzerveket, hangsúlyozza, hogy ez mostanában nem észlelhető. A konzervek nagyon megjavultak és a legénység egész szívesen él velük. A 67 millió hitel mellett nehezen lehet a tábori konyhát megvaló-sítani. Sikertelen egy tipust konstruálni, amely a leg-utóbbi magyarországi hadgyakorlatok alkalmával igen jól bevált és amelynek alapján e konyhák be-rendezése ügyében lehet majd valamit tenni. Kos-lowski lovagnak a katonai kórházakra vonatkozó megjegyzését nagy köszönettel fogadja, mert igazán túl mennek minden határon a katonai kórházakról szóló mesék. Klofac delegátusnak a horvát honvédségre vonatkozó megjegyzésére nem válaszolhat, minthogy az a magyar honvédség alkatrésze és így az osztrák delegáció tanácskozásainak nem képez-heti tárgyát. A behívókat és a menetirány formulá-rakat német vidéken csak német, egyéb vidékeken két nyelven nyomtatják. Klofac delegátusnak arra a kér-désére, mely megtakarítások eszközöltettek a leg-utóbbi magyar ex-lex állapot folyamán, utal az 1905. évi zárszámadásra. Stanek delegátusnak a katonai orvosok egyenjogúsítását illető kérdésére, amennyi-ben az a fizetésekre vonatkozik, igenlően válaszol. Az orvosoknak más tekintetben való egyenjogúsítása a tisztekkel, valószínűleg sohasem lesz elérhető, amennyiben bizonyos különbségek mindenkor fenál-lanak. Ismételtén kijelenti, hogy az új védtörvény tervezete, amely a két éves katonai szolgálat alapján nyugszik, már elkészült, de a javaslat majd csak akkor kerülhet tárgyalásra, ha a politikai viszonyok tisztázódnak. A törvénytervezet a védtörvény 34. pontját is szabadelvűben kívánja kezelni. A para-grafus azért ellenkezett a lakosság óhajával, mert igen kevés az újonc, miért is a könnyítések csak csekély mértékben engedélyezhetők. Klofac delegá-tusnak azt válaszolja, hogy a magyar kormánynyal még nem folytak tárgyalások és hogy ő ily tárgya-lások folytatására eddig nem nyert felhatalmazást. A hírlapoknak e dologról szóló híreiért ő nem vállal-hat felelősséget és nem cizfolhatja meg a napról-napra felmerülő híreket.

Stanek delegátus rövid választ kér a miniszter-től abban a kérdésben, vajon a magyaroknak mint koncessziót adták-e a magyar nyelv használatát a hadseregben.

Schönlach hadügyminiszter: Azonnal válaszol-hatok azzal, hogy a hadseregben belül senki sem kapja a magyar vezényleti nyelvet, ugyszintén nem a horvát vezény-leti nyelvet, amennyiben a német ve-zényleti nyelv marad meg. A jövő zenéjét tölem ne várják. Az u. n. koncesszióknál leginkább a korona jogairól volt szó, amelyekről én nem disz-pozálhatok.

A hadügyi extra-ordinárium tárgyában indult általános vitát ezzel befejezik és a tárgyalás folyta-tását holnap délutánra halasztották.

Gróf Batthyány Tivadar a helyzetről.

A budapesti terézvárosi függetlenségi és 48-as kör vasárnap délután tartotta első évi rendes közgyü-lését. Az elnöki széket gróf Batthyány Tivadar foglalta el, aki megnyitó beszédében rövid vissza-pillantást vetett a kör egy évi működésére, aztán így folytatta:

Akik figyelemmel kísérik közéletünk jelenségeit, — mondta gróf Batthyány — azok két dolgot konsta-tálhatnak. Az egyik az, hogy ugy az ország határain-tul, mint idebenn is, nagyon sokan nem jó szemmel nézik a függetlenségi párt többségi mívoltát és azt, hogy a függetlenségi eszme mindinkább tért foglal Magyarországon. És ezért minden törekvésüket oda

irányítják, hogy a függetlenségi eszme térfoglalását ellensúlyozzák, hogy a függetlenségi pártot lejárássák, vagy a függetlenségi párt bomlását idézzék elő. Van egy újabb áramlat, amely különösen az utóbbi napokban nyilvánult meg heterogén oldalokról. Ez az újabb áramlat a függetlenségi párt megbontására tö-rekszik, két részre akarja azt osztani; az egyik részt mérsékelt irányúnak nevezi, amelynek azt a tanácsot szuggerálja, hogy térjen le a negyvennyolczas alap-ról és közeledjék a hatvanhetes alap felé, a másik árnyalat pedig ellenzékbe menne és így a függetlenségi pártot megbontaná. A függetlenségi párt tudja és tudnia kell, hogy Magyarország függetlensége ia-vára csakis egységes erejében vivhat ki fokról-fokra sikereket.

Ujabbán ismét előtérbe lép a katonai függő kérdések megoldása. A helyzet e tekintetben egészen tiszta. A koalíciós pártok kötelezettségét vállaltak azíránt, hogy az átmeneti kormányzás ideje alatt a katonai kérdéseket egyoldalulag nem bolygat-ják. Ezen kötelezettséget eddig lelkiismeretesen áll-ták is. A katonai kérdések megoldásának kikapcsol-ása ellen nem lehet kifogás. Örömmel látná, ha az egész katonai kérdést új választás elé vinnék: hadd ítéljen a nemzet, van-e pénze újabb katonai áldozat-okra és hogy mi lenne ennek az ellenértéke. Ha azonban felülről vetik fel a katonai kérdést, akkor a függetlenségi párt nem tér ki ez elől. Hajlandó belemenni a katonai kérdéseknek most-an való megoldásába, de csak azon feltétel mellett, ha nem tessék-lássék engedményeket, ha nem konkrét engedményeket adnak. Holmi régi kilenczes bizottsági programmpontok megvalósításáért a magyar nemzetet újabb milliók-kal megterhelni nem óhajtják. És ha teljes ellenérté-ket nem kapnak, ha e tekintetben a megegyezés nem lehetséges, áll az eredeti alku, itéljen a nemzet a jövő választáson. (Élénk helyeslés.)

A magyar nemzeti bank felállításá-nak kérdését egy különös körülmény folytán igen aktuálisnak tartja most. Mindig azt az elvet vallotta és vallja ma is, hogy a legalkalmasabb pillanat a nemzeti bank felállítására 1911. január elseje, mert akkor semmi más nagy gazdasági program nem lévén napirenden, ezt egészen nyu-godtan, higgadtsággal megvalósíthatják minden na-gyobb rázkodtatás nélkül. Ha a bank felállítását el-halasztanák 1917-ig, ezzel csak komplikálnák a gazda-sági önállóság megvalósítását, már pedig gazdasági kérdésekben a kérdéseknek lépésről-lépésre való meg-valósítása kedvezőbb, mert kevesebb nehézséget okoz. Ezért nem szabad megengedni, hogy a bankkérdés megoldása 1917-re tolassék ki. (Élénk helyeslés.) Ebben a meggyőződésben még jobban megerősíti báró Aehrenthal közös külügyminiszternek azon magánvéleménye, amelyet nemrég az osztrák delegációban kifejtett. Mint magánvéleményt fejtette ki, de azért sulya sokkal nagyobb. Midőn látja a ten-denciákat, hogy 1917-ben ismét visszatérjenek a gazdasági közösségnek Magyarországra való rette-netes nyílására, akkor kétszeresen kötelessége a füg-gelenségi pártnak odatörkedni, hogy amit lehet, most valósítsa meg. (Helyeslés.)

Budapest, február 17.

A horvátországi választások. Zágrábban ma a horvát hivatalos lapnak rendkívüli kiadása je-lent meg, amely közli a bánnak az összes megyei hatóságokhoz, valamint Zágráb, Eszék, Va-rasd és Zimony városok törvényhatóságaihoz intézett rendeletét Horvátország, Szla-vonia és Dalmáciában a választás elrendelése tárgyában. A rendelet, amely a választásokat február hó 27. és 28. napjaira tűzi ki, szöszterinti szövegében így hangzik:

„Az 1907 december 8-iki legfelsőbb leirat alap-ján, amelylyel ő császári és királyi apostoli fel-sége a horvát országgyűlésnek 1907 december 12-én való felosztását és a választások kiírását kegyesen elrendeli, az 1881 július 15-iki horvát-szlavon és dalmát választási törvény 28. §-a alap-ján elrendelem az új választásokat a következő napokon: 1908 február 27-én: Zágráb, Varasd, Karlopago, Gospic, Gracac, Srb, Perusic, Otocac, Zeng, Ogulin, Slimj, Vojnic, Buccari, Károlyváros, Pisarovina, Dugoselo, Samobor, Stubica, Vrgin-most, Glima, Petrinja, Kostajnica, Pregrada, Klan-jeec, Ivaneec, Biskupec, Ludbreg, Zlatar, Horvátke-reszt, Szentiván, Zabno, Körös, Novigrad, Novska, Ujgradiska, Daruvár, Vilic, Bród, Verőcze, Szla-tina, Nasic, Vuka, Dálja, Vukovár, Nustár, Sid, Moravicza, Illok, Mitrovicza, Martinici, Ruma, Hrtkovszki, Irig, Alpazua, Simanovci és Vinkovec; február 28-án: Eszék, Zimony, Udbina, Brlog, Ko-renica, Klaski, Selce, Delnice, Vrbovsko, Draga-nic, Jastrebarsko, Szentiván, Zelina, Nagygorica, Sisak, Krapina, Novimarov, Belovár, Herczego-vác, Casma, Kaproncza, Kjosar, Pakrácz, Ra-

zsega, Garcin, Dolni-Miholjac, Valpovo, Djakovár, Karlócza, Cernabosnijaci.

Zágrábból táviratozzák, hogy arra a hírre, amely szerint dr. Wekerle Sándor miniszterelnök dr. Medakovic dr. Vinkovich, Tuskán és Babics-Gjalszky horvát képviselőkkel ta-nácskozást folytatott, amelynek politikai tartalma magyar politikai körökben nagy feltűnést keltett, itteni illetékes helyen a tényállást a következőkben adják elő: Dr. Wekerle miniszterelnök az emli-tett horvát delegátusokat nem hívta meg értekez-letre, hanem csupán beszélgetésbe elegedett velük nyitott folyósón. Wekerle a beszélgetés folyamán abbeil meggyőződését fejtette, hogy a bán kineve-zési joga a király kizárólagos jogát képezi és hogy báró Rauch Pál személye a bán állásra már ré-gen kombinációba volt véve. A továbbiakban hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a küszöbön álló választásokon semmiféle törvényellenes eszkö-zökhöz nem fognak folyamodni és a horvát delegá-tusoknak tetszésére van bízva, hogy a választásol-daczára is résztvehessenek a delegáció tanácsko-zásain. A báró Rauch Pál bán programjában foglalt koncessziókra vonatkozólag pedig megie-gyezte a miniszterelnök, hogy ezeket semmi körü-lmények között nem lehet fokozni, még az esetben sem, ha a horvát-szerb koalíció a választásokon többséget kapna. E szerint tehát báró Rauch bán programja képezi a további politikai alakulások alapját, e programot pedig báró Rauch nélküli nem lehet végrehajtani. A horvát-szerb koalíciónak tehát szabadjában állana, hogy Rauch bánt eset-leg e program alapján támogassa. A leghatározot-tabban ki kell emelni, hogy a rosszakarat magya-rázzhat bele e kijelentésekbe a bán ellen irányuló tendenciát.

A választások távolról sem keltenek oly izgal-mat, mint ahogy a Horvátországból érkező hírek után képzelné lehetne. Oka ennek legfőképp abban rej-lik, hogy a választópolgárok igen csekély számban vannak. Van kerület, ahol összesen 70 választó van felvéve a névjegyzékbe. Két kerület 77 választóval bír, egy kerületben 86 a választók száma, egy má-sikban 91. A legtöbb választó Zágráb II. kerületében van, ahol az összes hivatalnokokkal együtt 2096 vá-lasztó lett felvéve a jegyzékbe.

Zimonyban tegnap tartotta dr. Nikolics volt horvát osztályfőnök, mint a horvát-szerb koalíció jelöltje, másfél óráig tartó programbeszédét. Ál-lamjogi szempontból Nikolics a magyar-horvát ki-egegyezési törvény hívének vallotta magát és annak keresztülvitelét teljes tisztaságában követeli. Azt kívánja, hogy minden eddig, ezt az alaptörvényt érintő sérelem és jogcsontítás mielőbb szanáltassék, hogy a két testvérnemzet között fennálló vitakérdés mindkét rész üdvére megszűnjene. A nyelvkér-dés azonban már ezen kiegyezési törvényben vég-legesen eldöntöttnek tekintendő. Horvátországra nézve ennek revízióját kizártnak tartja, ennek foly-tán a vasuti pragmatika, mely különben is csak fel-hatalmazási törvény, mint kisegítő eszköz tekin-tendő, ezért visszavonandó és helyette az államjogi viszonyok figyelembevételével új törvényjavaslat terjesztendő a parlament elé. Rauch bán kormányát a koalíció nem hajlandó támogatni, mert ez a nyelv-kérdést regnikoláris bizottsághoz utasítani kívánja, holott mi ezt a kérdést a kiegyezési törvényben el-intéztnek tekintjük.

Ugyancsak tegnap délután tartotta a szerb ra-dikális párt jelöltje dr. Babics programbeszédét, aki kifogásolta, hogy a horvát-szerb koalíció ígéreteit nem váltotta be. A koalíció békés együtt-működést ígért Magyarországgal és éppen ennek ellenkezője következett be, mert e helyett ádaz harc folyt. Instrukciókat fogadott el Bécsből, melyek odairányultak, hogy Magyarország és Horvát-ország között az egyenletlenség kiélesítség. A koa-líció a szerbségnek tett ígéreteit sem váltotta be, ezért mi szerbek erős küzdelmet fogunk folytatni a koalíció jelöltjei ellen.

Báró Bánffy nyilatkozata. Ismertettük báró Bánffy Dezsőnek szombaton tett nyilatkozatát a politikai helyzetről, amelyben élesen megtámadta gróf Apponyi Albertet és a függetlenségi pártot. A nyilatkozatra gróf Apponyi Albert válaszul egy újságíró előtt ezt a kijelentési tette:

— Bánffynak konkrét vádjai nincsenek, csak ál-talánosságban beszél, így nem nyilatkozhatom. Az egyszerűen nem igaz, hogy a függetlenségi párt ol-csőbban kapható, mint a 67-es kormányok. Ez nem egyéb, mint rézi, már megszokott ugratás, amelynek

nem ülünk fel. Bánffyknak nem tetszik az én politikám. Nekem pedig nem tetszik az ő politikája.

A függetlenségi párt alelnökei közül Barabás Béla a következőképpen nyilatkozott:

— Báró Bánffy Dezső nyilatkozatának semmiféle néven nevezendő súlyt és jelentőséget nem tulajdonítok.

Ugron Gbor véleménye ez:

— A dologgal kurtán végezhetünk. A menországból és pokolból kirekesztett léleknek a megnyilatkozása ez csupán. Ez a véleményem.

Hoitsy Pál ügyvezető alelnök pedig ezt felelte:

— Báró Bánffy félreérti Platot, mert azt hiszi, hogy mellette beszél és nem az okos emberek kezére akarja bízni az államot. Pedig Plato éppen az ellenkezőjét mondja: a legokosabbakra, vagyis a filozófusokra akarja bízni a kormányt.

Függetlenségi pártvacsora. A fővárosi függetlenségi és 48-as párt e hó 20-án, csütörtökön este 9 órakor az V. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör helyiségeiben kerületközi pártvacsorát tart. A pártvacsora nagyjelentőségű politikai összejövetelnek ígérkezik. A kormány több tagja és számos politikai vezérférfiú kilátásba helyezte részvételét, ezenkívül a főváros összes függetlenségi köreinek elnökségei és küldöttségei megjelennek a pártvacsorán.

A bosnyák költségvetés. Az osztrák delegáció külügyi és a megszállott tartományok költségvetésének ügyében kiküldött bizottságában báró Burián közös pénzügyminiszter ma folytatta fejtegetéseit és újból hangsúlyozta, hogy a tartományi kormány teljesen elismeri a Bugoino és Alcano közötti vasúti vonal fontosságát, mindazonáltal kénytelen megmaradni azon felfogása mellett, hogy a monarchia két államának feladata a vasutépítésre szükséges összeget előteremteni. Végül felsorolja azokat a benszülötteket, akik főiskolai képzettség alapján a tartományi kormány szolgálatában állanak. Vukovic előadó zárószavai és a hadügyminiszter képviselőinek az okkupált tartományok posta- és távbeszélő szervezetéről szóló felvilágosító szavai után a szavazást holnap délutánra halasztották.

A deési választás. A deési kerületben, amely tudvalevőleg Betegh Imre függetlenségi képviselő elhalálozása folytán üresedett meg, ma ment végbe a képviselőválasztás. Reggel nyolcz órakor csendben vonultak fel a választók. Tekintve, hogy 51 község képezi a választókerületet és a községekből meglehetősen érdeklődés mutatkozott, a választás kimenetele teljesen bizonytalan volt. Az alkotmánypárt Barcsay Tamást, a függetlenségi párt Gál Istvánt jelölte. Wiesner Adófi bányamezőnök, választási elnök pont kilencz órakor rendelte el a szavazást, amely turnus szerint megy végbe. Déli 1 óráig mindkét párt elegendő választókat bocsáthatott a turnus elé és ezért a számarány addig ugyiszólván egyenlő volt. Délután három órakor Gál István szavazói gyűléni kezdtek és a turnust nem tölthették be. Délután négy órakor már Barcsay Tamás minegy 60 szavazattal vezetett, amely mindinkább növekedett, ugyanarra, hogy este hat órakor Barcsay megválasztása már bizonyos volt. Este hét órakor tüzték ki a zárórát, amikor Barcsay Tamásra 640-en, Gál Istvánra 420-an szavaztak le. A záróra végeztével 9 óra 10 perczkor hirdette ki a választási elnök az eredményt, amely szerint összesen 1177 szavazatot adott le és abból kapott Barcsay Tamás 706, Gál István 471 szavazatot és így Barcsay Tamást 235 szavazattöbbséggel a kerület képviselőjévé választották meg.

A választási küzdelemről és az eredmény fogadásáról a Magyar Tudósító a következőket írja:

A választás eredménye a kerület függetlenségi párti választói körében a legnagyobb meglepetést keltette és kétségtelen, hogy a mandátumot megpecsétionálják. Különösen nagy az elkeseredés gróf Wass Béla főispán és Wiesner Adófi választási elnök ellen, kiknek eljárása bő okot szolgáltat a mandátum megátadására. Gróf Wass főispán különösen a választás napját megelőző választási küzdelmek folyamán érvényesítette minden befolyását az alkotmánypárt jelöltje érdekében, Wiesner Adófi választási elnök pedig úgy a választást megelőzőleg, mint különösen a választás napján egyenesen pressziót gyakorolt Barcsay megválasztásának biztosítása végett. Mint a deésaknai sóbánya főnöke, külön-külön felhívta a bányá hivatalkait, hogy Barcsayra szavazzanak.

Ezenkívül részben személyesen, részben alkalmazottjai után figyelmeztette a sóbányánál dolgozó munkásokat, hogyha nem szavaznak Barcsayra, úgy osztják be munkájukat és oly helyre teszi át őket, ahol munkájuk nehezebb és jövedelmük kevesebb lesz. A választás napját közvetlenül megelőző napon Wiesner Adófi választási elnök házról-házra járta az egyes választópolgárokat és nyíltan kerteskedett Barcsay érdekében. Egy Bobovszky nevű kovács, aki a sóbányánál van alkalmazva és aki elejétől fogva mindig résztvett a függetlenségi párt értekezletein, ma a függetlenségi párt táboraiban többek előtt kijelentette, hogy ő mint régi függetlenségi polgár, Gál Istvánra akart volna szavazni, de nem meri szavazatát leadni, mert a választást megelőző napon késő este főnöke magához hívatta és annak akaratával nem szabad szembehelyezkednie. Érdekes különben, hogy a kerület intelligenciája, különösen Deés város lakosságának túlnyomó többsége a függetlenségi jelöltre szavazott, míg az alkotmánypárt jelöltje győzelmét főleg a nemzetiségi szavazóknak köszönheti. A Gál Istvánra leadott 471 szavazat közül deési 307, környékbéli pedig 164; a Barcsayra leadott 706 szavazatból Deés városi szavazat csak 176, míg vidéki szavazat 530.

A függetlenségi pártkörben ma este igen élénk élet uralkodott. Kezdetben általában az aktuális politikai kérdésekről folytattak eszmecsereket, később azonban a Deésről érkezett távirati jelentések és telefonudósítások egészen a deési választás kérdésére tereltek a vitát. A párt tagjai a legélesebb módon ítélték el különösen gróf Wass Béla főispánnak eljárását, aki a párt bizalmiférfiától beérkezett összes jelentések szerint az alkotmánypárt jelöltje érdekében egyenesen kortesszolgálatokat teljesített. Nemcsak a főispán hivatali állásával tartották ezt a párt tagjai összejelhetetlennek, hanem a főispáni állásnak bizalmi jellegével is, amelyből kiolyólag a főispán eljárása annál elítélendőbb, mert egy függetlenségi párti képviselő halála folytán megüresedett kerületről van szó. Erős kritika tárgyává tették továbbá a választási elnök eljárását is és a párt több tagja kijelentette, hogy a képviselőház legközelebbi ülésén interpellációt kíván intézni gróf Andrássy Gyula belügyminiszterhez.

Függetlenségi nagygyűlés a fővárosban. A fővárosi függetlenségi körök elnökei és a fővárosi függetlenségi képviselők ma este Holló Lajos elnökelete alatt értekezletet tartottak. Elhatározták, hogy márczius hó elején a fővárosi Vigadóban nagy függetlenségi pártgyűlést tartanak, amelyen a függetlenségi pártnak a fővárosban és az országban való szervezésével fognak foglalkozni. A nagygyűlésen Kossuth Ferencz és gróf Apponyi Albert is résztvesznek.

A geryeszegi mandátum. A geryeszegi kerület függetlenségi jelöltje, Farkas Albert, ma a választókerület több községében programbeszédet mondott. A kerületben lakó román lakosok lelkesedéssel csatlakoztak a függetlenségi zászlókhoz és papjaik fogadalmat tettek, hogy a nemzeti eszmét támogatják. Azt hiszik, hogy a választás egyhangú lesz.

Beszámoló. Békéscsabáról jelentik, hogy dr. Pető Sándor, a békéscsabai választókerület országgyűlési képviselője, vasárnap tartotta beszámoló beszédét, amelyet a választó polgárság éljenzéssel fogadott. Békéscsaba volt képviselőjének, Achim L. András indítványára az általános választói jog érdekében feliratot intéztek a képviselőházhoz.

Jelölés Trencsénben. Trencsénben a trencsénmegyei alkotmánypárt ma tartotta közgyűlését Baross Jusztin országgyűlési képviselő elnökelete alatt. Napirenden volt a párt újraszervezése. Előnké Rakovszky Géza nagybirtokost, társelnökké Duáliszy Gyulát, Rakovszky Antalt, dr. Schlesinger Gyulát, dr. Schwertner Antalt és dr. Tesselszky Józsefet választották meg. Választottak még 12 alelnököt és 50 választmányi tagot. A párt újraszervezése után Baross Jusztin bejelentette, hogy alispánná történt megválasztása következtében a kerület képviselőletéről lemond. Ezután beszámolt képviselői működéséről és a politikai viszonyokról. A választók egyhangulag a központ által ajánlott Béla Henrik hírlapíró személyében állapodtak meg és kikiáltották a trencsénai választókerület alkotmánypárti jelöltjének. Együttal elhatározták, hogy gróf Andrássy Gyulához üdvözlő táviratot küldenek és a jelölésről úgy a központot, mint Béla Henrik hírlapírórt értesítik.

Lengyel Zoltán beszámolója. Zilahon vasárnap tartotta beszámolóját Lengyel Zoltán, aki szombaton este érkezett kerületének központjába. A vasútnál Csetnek István pártelnök üdvözölte Lengyel Zoltánt, akit rövid válasza után zászlók alatt, hosszú kocsisorban kísérték a városba. A beszámoló vasárnap délelőtt népgyűlés keretében tartotta meg, amely a város főterén folyt le. A népgyűlést Csetnek István pártelnök nyitotta meg, amely után Lengyel Zoltán a Vigadó erkélyéről

másfél óra hosszat fejtegette a politikai helyzetet. Élesen támadta a kormányt és a többséget, amely — szerinte — elhagyta elveit és zászlaját. Beszédét így fejezte be:

Akármiilyen nagynevű vezérek hirdetik is a lehetetlenséget és terjesztik a csüggedést: a nemzet nem fog lemondani százados törekvéseiről és nincs is oka erre. Nekünk ne mondja azt senki, hogy ha Kossuth és Apponyi nem tudnak jó politikát csinálni, más se tudna. Hát az igaz, hogy az elárult nemzeti küzdelmet most már senki se tudja megnyerni. Azt a csatát elvesztették mindenkorra. De a nemzet élete örök és a vesztett csaták után is új seregeket nevel és a fegyvert lerakott fővezérek helyébe új harcosokat ad. Akármiilyen kicsinyek is ezek és akárhányan vannak is: eleven harcosok és nem bukott nagyságok. És van nekünk vezérünk. Vezér, aki sohasem csüggedett el. Meghalt és mégis örökön él. Az ő zászlaja alá szegődtem, mikor önök a megbízólevelet kezembe adták. Az ő zászlaja alatt maradok. Minden becsületes hazafiál, aki odaszegődik és mindenki ellen, aki ellene támad. Ez uton akarok járni s erre a politikára nézve kérem e derék magyar város polgárságának további szíves támogatását.

Este Lengyel Zoltán tiszteletére lakoma volt.

Bonyodalmak a Keleten.

Budapest, február 17.

Orosz katonalapok minden nap foglalkoznak egy újabb orosz-török háború eshetőségével, ezek a lapok pedig nem egyebek, mint visszhangja annak, amit katonakörökben beszélnek. E köröket mindinkább nyugtalanítják azok a hírek, amelyek nap-nap után beérkeznek Odesszából, Batumból és a Kaukázusból. A török-perzsa civakodás még mindig nem ért véget, Törökország folyvást szaporítja csapatait a perzsa határon, amely nagyon közel esik az orosz határhoz is és ebben a folytonos csapatszaporításban az orosz katonakörök török hadi mozgósítást és a háborúra való készülődést látják. Gyanakodóbbá teszi az orosz katonaköröket még a porta magatartása a macedón reform kérdésben is. Törökország az entente-hatalmakkal szemben oly elbizakodottan lép föl, oly erősen hangoztatja a maga szuverenitását, amint már régóta nem tette. A török kormány eme önérzetes fellépése elsősorban Oroszországot és Ausztria-Magyarországot érinti, mely két nagyhatalom mint a műrztégi program szerzői elsősorban hivatva érezte magát a gyámkodó szerepre Törökországgal szemben. Már most Ausztria-Magyarország a maga kudarcát a macedón reformoknál legalább gazdasági vívmányokkal igyekszik rekompenzálni, Oroszország pedig a reformakciónál való felsüléséből nem tud tökéletesen kivácsolni magát. Ez boszantja az orosz katonaköröket.

A szultán most láthatóan fitymália Oroszországot, mert semmibe se veszi Oroszország szorgalmazását a macedón reformok kérdésében. Ez pedig súlyosan sérti Oroszországot, mint szláv nagyhatalmat, mert eddigi nagy nimbusa a kisebb Balkán államokkal szemben csorbát szenved, azt pedig Oroszország nehezen tűrheti el. Ez adja magyarázatát annak, hogy Oroszországban most nagyon is lábra kap az a meggyőződés, hogy Oroszországnak hanyatlott külső tekintélyének helyreállítása végett szüksége van egy újabb háborúra. A török kormány előtt ez természetesen nem titok, azért készül minden eshetőségre, teszi pedig ezt annál is inkább, mert azt hiszi, hogy az ázsiai harcztéren nagy sikerek néznek reája, mert az utóbbi japán háború végzetes kimenetele óta a hatalmak a Keleten nem tartják többé Oroszországot legyőzhetetlennek. Oroszország ez előtt 31 esztendővel is csaiódott Törökország erejében, ám-bár Oroszországnak a vesztés krími háború után 25 esztendeje volt a készülődésre. Meny-nyível gyöngébb lehet most Oroszország; így

kombinálnak a török katonai körökben, most, közvetlenül egy nagy katonai háború után Ázsiában. Hozzájárul még az is, hogy a hadászati helyzet Oroszországra nézve Ázsiában ma sokkal kedvezőtlenebb, mint volt 1877. évben, az orosz-török háború megkezdésekor, különösen áll pedig ez arra az esetre, ha Törökország támadólag akar fellépni Oroszország ellen. A Kaukázusban élő mohamedán népségekben a folytonos forrongás és kavargás Oroszország ellen soha sem szűnt meg egészen, ott orosz-ellenes törekvések mindig jó melegágyra találnak és ez a népesség egyesülve egy török támadó előnyomulással halálosan oldalba döfheti az orosz kolosszust Ázsiában.

Oroszországnak hadi pozícióját a Kaukázusban nagyon gyöngének tartják azért is, mert az ottani orosz helytartó, gróf Voroncov-Daskov, egy testileg is nagyon elgyengült ember, aki nem képes hadműveletekre. Hire jár annak is, hogy a helytartó gyöngeségének tudatában kérelmezte is már visszahívását, csak hogy Oroszországban az efféle személycseré hosszú időbe kerül, mert roppant nagy a birodalom és a császár messze van. A Kaukázusban állomásozó orosz csapatokat amelyek két hadtestből állanak, az orosz hadierő legjobb fajtájához tartozóknak mondják, csak hogy két hadtesttel nem lehet harc műveleteket intézni. Azonfelül a kaukázusi csapatokat nem is lehet mozgósítani, mert mint helyőrség nem hagyhatják el állomásozó tanyájukat, mert félt, hogy a népség felkel, ha a katonaság kivonul a harctérre. Innen van aztán, hogy az orosz katonapárt Törökországgal inkább szeretne összemérgőzni Európában, mint Ázsiában. Mint ezelőtt 31 esztendővel Románián át, úgy most az orosz katonapárt Bulgárián át szeretne rárohanni a török hadseregre. Ezért kell, hogy Oroszország féltékenyen őrizze tekintélyét a Balkán államok szemében, mert ha ott tekintélye kárba vész, akkor többé nem használhatja a Balkán országutakat Konstantinápoly felé. Nem szabad tehát szemet hunyni az előtt a veszély előtt, amelyet Törökország felidéz azzal, hogy az Oroszország részéről olyannyira sürgetett maczedón reformokat kereken visszautasította és hogy erre a meghatározásra a török kormány ösztökélve érezte magát azáltal, hogy megadta beleegyezését a Szandzsák-vasút megépítéséhez és így a meghasonlás üszkét dobta bele ebbe az entente-ba, amely tíz éven át fenállott Oroszország és monarchiánk között. Ezt az entente-t tartották a keleti béke leghatalmasabb oszlopának. Most ez az oszlop dülöfélben van.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Főispáni beiktatás. Aranyosmaróton Simonyi Bélának Bars megye főispáni székébe való beiktatása ma ment végbe nagy fényvel és lelkes ünnepek között. A város már tegnap lobogó-diszt öltött, míg ma reggel a megye minden részéből számosan érkeztek a főispán tisztelői közül. Az ünnepek délelőtt a róm. kath. templomban ünnepi istentisztelettel kezdődtek, amelyet Pintér apátplébános czelebrált fényes segédlettel és amely istentiszteleten a megye trásadalmának csaknem összes előkelősége megjelent. Az istentisztelet végeztével a templomban egybegyűlt közönség a himnuszt énekelte, amely után diszmenetben tértek vissza a megyeházára.

A megyeházán a diszközgyűlést Mailáth főjegyző nyitotta meg s bejelentette Lippay Gézának ideiglenes megbízatása alóli felmentését és Simonyi Bélának Bars megye főispánjává történt ki nevezését. A beszéd végeztével küldöttség hívta

meg a főispánt, akit a közgyűlési terembe megjelenté alkalmával lelkes éljenzéssel és tapssal fogadtak. A főjegyző üdvözlő beszéde után Simonyi főispán letette a hivatalos esküt, majd azután az elnöki széket elfoglalva, megtartotta székfoglaló beszédét.

A főispán székfoglalójában kifejtette programját, melyben a hagyományos hazaszeretetet, az alkotmányhűséget, a békés együttlétködés megteremtését, a földbirtokos osztály igényeinek kielégítését, a munkásosztály érdekeinek megvédését és a nemzeti népoktatás fejlesztését ígerte. A főispán székfoglalóját az egybegyűlt közönség nagy tetszéssel és lelkes éljenzéssel fogadta.

Délben a főispán háromszáz terítékű diszebedet adott, amelyen sok előkelő megyén kívül vendég is vett részt. Az első felköszöntőt Simonyi főispán a királyra és József főhercegre, ki megyebeli nagybirtokos, mondotta. Dombay Vilmos a főispánt él-tette. Pintér apát a főispán nejeire emelte pohárát Finka főszolgabíró a tisztikar örömét tolmácsolta. Az üdvözlő sirgönyök százával érkeztek, köztük József főherceg következő távirata: A mai beiktatás alkalmával őszinte örömmel üdvözlöm kedves Bars vármegyém élén. A diszebed mindvégig lelkes hangulatban folyt le.

Nagykőrösről jelentik. A városi képviselőtestülethez érkezett levél értelmében Biczó Bálint, a város főjegyzője, egészségi állapotára való tekintettel, lemondott állásáról. Lemondott továbbá Szenté Kálmán, a város első alkaptánya.

Krassó-Szörényvármegye közigazgatási bizottsága most tartotta rendes havi közgyűlését Issekutz Aurél alispán elnöklésével. Az ülés folyamán nagyobb vita fejlődött ki Lugos város csatornázása ügyében, mely ügyben végül elfogadták az alispán javaslatát. Azután Berecz Gyula kir. tanfelügyelő jelentése következett a vármegyei népoktatásról a teljesített iskolatogatók alapján. A tanfelügyelő jelentésében kiemelte a gör. kel. iskolák hiányosságait, valamint azt, hogy ezen iskolákban a tanítási eredmény igen csekély, magyarból pedig sok helyen semmi. A tanfelügyelő javaslatára a legszigorubb intézkedéseket tették.

Nagyküüllővármegye közigazgatási bizottsága Apáthy főispán elnöklésével ma ülést tartott, amelyen Szoboszlay Károly bizottsági tagnak Somogyi István alispán ellen a belügyminiszterhez intézett föbbrendbeli visszaélést tartalmazó panaszával foglalkozott. A bizottság egyhangú határozattal mutatott rá a vádak alaptalanságára, teljes mértékben rehabilitálván egyúttal az alispánt a belügyminiszterhez intézendő jelentésében.

A Zólyomvármegyei törvényhatósági bizottság dr. Osztrólczy Miklós főispán elnöklésével tegnap tartotta havi rendes ülését, amelyen a főispán beszámolt a kivándorlásról és közölte, hogy január hónapban csak hét utlevelet állítottak ki, míg visszavándorolt 78 férfi és 4 nő.

Trencsénvármegye közigazgatási bizottsága Petrács Károly árvaszéki elnök indítványára elhatározta, hogy a belügyi és földmívelésügyi ministerekhez felterjesztést intéz oly czélból, hogy a határszéli rendőrségre vonatkozó törvény intézkedései a Morvaországból átjövő mezői munkásokkal szemben enyhíttessenek, mivel attól lehet tartani, hogy ezek a sok hatósági zaklatás miatt nem fognak kellő számmal átjönni és a gazdák nagyrésze munkások nélkül marad.

Az EGYETÉRTÉS

szerkesztősége és kiadóhivatala

VI., Eötvös-utca 32. sz. alatt van

A szerkesztőség telefonja 788; szám

A kiadóhivatal telefonja: 706. szám.

A nyomda telefonja: 23-45. szám.

A szandzsáki vasút.

Budapest, február 17.

A külföldi sajtó ma is élénken foglalkozik a szandzsáki vasút ügyével, bár most már kevesebb szenvedélyvel tárgyalja az eseményeket. Mérvadó helyeken azt hiszik, hogy a francia-orosz sajtó azért támadt oly kiméletlenül, mert azt hitte, hogy Aehrenthal expozéja meglepetést okozott az orosz kormányának. A valószínűség azonban amellett szól, hogy ezzel a sajtóharczczal bevezetést akartak csinálni Oroszország ama tervének, hogy a Dunától az Adriához vezető vasutat kiépíthesse. Oroszországnak ez fontos kereskedelmi érdeke s nem lehetetlen, hogy a porta beleegyezését olyképp akarta biztosítani, hogy a szandzsák-vasút kiépítése miatt sajtójával fellármázta az egész világot.

Most, hogy Ausztria-Magyarországnak nincs ellenvetése Oroszország vasúti tervére ellen, az orosz-francia sajtó támadása is szünni kezd. És így valószínű, hogy rövid időn belül a szandzsáki vasút fölött napirendre térnek.

Mai hireink a következők:

A szandzsák-vasút terve ügyében a Journal des Debats egy Párisban akkreditált diplomata kijelentéseit közli, aki, mint a lap mondja, teljes joggal nyilatkozhatik a monarchia ez ügyéről. E kijelentések szerint a párisi osztrák-magyar nagykövetség már január 28-án kormánya megbízásából hivatalosan értesítette a francia kormányt arról az iniciatíváról, amelyet a monarchia a portánál tenni szándékozik. E lépéssel egy időben a berlini egyezmény többi szignatárius hatalmait is értesítették és sehol sem tettek kifogást vagy megjegyzést, Pétervárott sem. Ily körülmények között nem helyes meglepétsérről szólni. Nem is igaz, hogy az orosz kormány ez alkalommal ellenezte a monarchia terveit. Az a zaj, melyet Urusszov nagykövet állítólagos visszahívása előidézett, tehát tendenciázás és alaptalan volt. Urusszov, aki beteg, több heti szabadságot kért, de nem gondolt arra, hogy állomása helyét elhagyja. Ezenkívül Aehrenthal és Izvolsky közös barátok, kik évek óta tisztelik és becsülik egymást. Vezetésük alatt a monarchia és Oroszország egymás közötti viszonya a legjobb. Most, midőn Oroszországnak szabad keze van és érdekeiről szabadon gondoskodhatik, semmit sem látunk, ami a monarchiát gátolná abban, hogy gazdasági vállalkozásba fogjon, amely különben semmi összeköttetésben nem áll a műrzségi programmal. A tervezett vasútnak csakis gazdasági jelentősége van. A monarchia becsületesen, csakis gazdasági érdekeivel törődik és nem gondol arra, hogy hasonló tervek ellen, amelyekről a napokban mint kompenzációkról beszéltek, ellenállást fejtessen ki.

Pilenko, a pétervári egyetemen a közjog magántanára és a Novoje Wremja parlamenti tudósítója a dumában egy mai cikkében azt fejtegeti, hogy Oroszországra nézve a legjobb kárpótítás a szandzsák-vasutért, ha sürgősen kiépíti a Dunától az Adriai-tengerig vezető vasutat. A nis-antivarii vasútvonal igen nagy jelentőségű a szerbiai export számára, mert ez a legrövidebb út Szerbiától az Adriáig és ez a vasút véget vetne Szerbia gazdasági függőségének az Osztrák-Magyar-monarchiával szemben. A nis-antivarii vasút Szerbiát összekötné Montenegróval és így ennek a két szláv államnak egymáshoz való tartozását megerősítené. De nemcsak Szerbia exportjára nézve, hanem Bulgária és az odesszai kivitel szempontjából is beláthatatlannul fontos a nis-antivarii vasútvonal, mivel közvetlenül kötné össze Bulgáriát az Adriai-tengerrel. A nyugati államok, Anglia, Franciaország és Olaszország a maguk érdekében kell, hogy jó szemmel nézzék ezt a tervet, mert iparczikkeiket könnyen exportálhatnák Bulgáriába. A Novoje Wremja egy entrefiletje is figyelemreméltó, amelyben emlékeztet arra, hogy 1898-ban felvetette a szandzsák-vasút tervét báró Calice, de orosz részről akkoriban ezt a vasutat az Oroszország és Ausztria-Magyarország között létrejött egyezmény megsértésének tekintették. Azóta örgróf Pallavicini vette át Calice örökét és nagy energiával látott hiozzá a kérdés tanulmá-

nyozásához, most pedig minden erejével sürgeti a vasutvonal kiépítését.

A Neue Freie Presse tudósítójának tegnap délután alkalma volt Pasics miniszterelnökkel a balkáni vasutakról beszélnie. A miniszterelnök többek között ekként nyilatkozott:

— Azok a vasutvonalak, amelyek Bécsből, illetve Budapestról Szerajevón át Novibazárba vezetnek, meredek hegyvidékeken, szegény nép lakta tájakon vonulnak végig és hosszabbak, semmint a keleti vasutak. Az új osztrák-magyar vasutvonalak, amelyek Bosznián, Ó-Szerbián vezetnek Szaloniki felé, noha drágábbak lesznek, mégis versenyképesnek a nemzetközi vasutakkal, ha erre súlyt helyeznek. Szerbiára nézve felette nagyjelentőségű ez a vasut gazdaságpolitikai függetlenségének fentartása céljából. Báró Ahrenthal a terv bejelentése alkalmával biztosított bennünket, hogy az osztrák-magyar politikának ezzel az új vasutal sem katonai, sem egyéb politikai céljai nincsenek, csak éppen közelebb akarja hozni a Keletet. E közlés után kijelentettem, hogy a szerb kormány most már még nagyobb bizalommal fog fordulni a magas portárhoz az engedély kieszközölése céljából, hogy mentől hamarabb ki lehessen építeni a Dunától kiinduló és Nisen át török területen San Giovanni di Meduáig vezető vonalat egy mellékággal együtt, amely Antivariba vezetne. Mi is számítunk az osztrák-magyar diplomácia részéről támogatásra a mi vasuti tervünk számára. Rémélhetőleg a többi nagyhatalom is segíteni fog ebben a tekintetben, mert kétségtelenül érdeklődnek a balkáni népek iránt és kívánják boldogulásukat. A transverzális vasutnak kulturális és gazdaságpolitikai nagy jelentősége remélni enged, hogy ez az eszme mihamarabb meg fog valósulni.

Pétervárott mérvadó politikai körökben a szandzsák-vasut koncesszióját az orosz diplomácia vesreségének tartják, noha a pétervári kormány szépítgeti a dolgot. Török részről kijelentik, hogy tulzatosak azok a híresztelések, amelyek külföldön Oroszország és Törökország viszonyának feszültségét újságolják. Az érdekelt nagyhatalmak arra törekcszenek, hogy békés uton valósítsák meg a macedóniai reformokat, orosz részről pedig határozottan tagadják, hogy Oroszországnak háborus szándékai volnának Törökország ellen.

A Novoje Wremja egy mai cikkében azt fejtegeti, hogy nem lehet hitelt adni a berlini és bécsi nyilatkozatok őszinteségének és legalább is kétséges, hogy Ausztria-Magyarország és Németország nem fogja akadályozni a duna-adriai vasutvonal kiépítésének megvalósítását, mert ez a vasut teljesen függetlenné tenné Szerbiát Ausztria-Magyarországtól, Románia közvetlen kapcsolatát kapna az Adriával, a fában dúsz Macedónia pedig Olaszországot elárasztaná kivételével s így tönkretenné az osztrák és magyar faexportot Olaszországban. A Novoje Wremja szerint Ausztria-Magyarország inkább kész lemondani a szandzsák-vasutról, semhogy a duna-adriai vasut kiépítésébe beleegyezzenek.

A Neue Freie Presse tudósítója illetékes helyen azt az információt kapta, hogy Ausztria-Magyarország ragaszkodik a műrztégi egyezményhez, a szandzsák-vasut terve azt távolról sem érinti és a monarchia el van tőkélve az egyezmény fenntartására.

A Daily Graphic a szandzsák-vasuterrvel foglalkozva, a következőket írja: A terv által okozott izgalmat alig érthetjük. E kérdést a berlini szerződés egyszersmindenkorra rendezte. Teljesen abszurd az a felfogás, hogy az 1898. évi entente, amely a Balkán-félszigeten a statuskvót biztosítja, megszünteti a monarchia privilegiumát. A statuskvo alatt azt kell érteni, hogy a berlini szerződés, összes, végre nem hajtott cikkei in suspenso maradjanak, ez esetben a műrztégi program alapján álló macedón reformtörvények is az 1897. évi szerződés megszegésének volnának tekinthetők. Athénből jelentik, hogy ott egyes külföldi lapok támadó cikkei a török vasutaknak a Pireus-Larissza vasutvonalhoz való csatolása miatt nem tartják igazoltnak. E vasuti csatlakozás közvetlen szárazföldi összeköttetést hozna létre Törökország és Görögország között egyrészt, Görögország és Nyugat-Európa között másrészt. Bizonyossággal remélik, hogy ez a terv, mely semmiféle érdeket nem sért, a porta részéről elfoga-

dásra fog találni. A görögországi vasutvonalat Larisszáig még a folyó évben befejezik.

Szófiában kinos feltűnést kelt az a körülmény, hogy a hivatalos Agence Telegraphique Bulgare báró Aehrenthal külügyminiszternek delegációs beszédéből elsikkasztotta azt a passzust, amelyben arról van szó, hogy a monarchia szívesen hajlandó Bulgáriát támogatni a portánál a kültendil—komanovo—üskübi vasutvonal engedélyezésének céljából, ha a bolgár kormány e részben lépéseket kívánna tenni Konstantinápolyban.

A berlini Tageblatt egy munkatársának ma alkalma volt a török nagykövetség egy tagjával beszélgetni a duna-adriai vasutvonal tervéről. A diplomata elmondta, hogy ez a terv még Milán király idejében vetődött fel. Oroszországnak közvetlenül érdekében áll e vasutvonal kiépítése, mert sokkal kényelmesebb összeköttetést létesít Bulgáriával. Törökországra nézve ez a kereskedelmi vasut sokkal fontosabb, semmint az igazságügyi reformok, de szó van még egy második vasutvonalról is, nevezetesen a saloniki-larissairól, amely szintén érdeke Törökországnak, mégis ellenezte a porta, de valószínű, hogy ez utal nem fog ellene kifogást tenni. A saloniki-larisszai vasutvonal jelentékeny konkurrencziát támasztana az olasz vasutaknak, mert az indiai postát, amely eddig Brindisin és Nápolyon át ment, ennek a vasutnak kiépítése után Athén felé irányítaná.

Késő éjjel Pétervárról azt táviratozzák, hogy hivatalos körökben nem tagadják, hogy az orosz kormány a török határ mentén csapatokat helyezett el, de olyképpen magyarázzák ezt a rendelkezést, hogy orosz tüntetésről van szó Törökország ellen, amelynek célja a Balkánon a portától vasutépítésekre engedélyt kérészközölni.

Odesszában azt híresztelik, hogy a Kaukázusban két hét óta nagy titokban mozgósítják az orosz katonaságot. Nagymennyiségű gyalogos és lovas csapatokat koncentráltak a török határ mentén a stratégiai pontokon. A batumi katonai uton, amely Erzerumot uralja, polgárembereknek csak a batumi katonai parancsnok engedelmével szabad járniok. Az uton nehéz tüzérség vonult föl. Hivatalosan nem adják okát a mozgósításnak, de az orosz tiszték nyíltan beszélnek, hogy Oroszország és a porta között annyira kiélesedett az ellentét, hogy azt csak háboruval lehet megoldani.

KÜLFÖLD.

A lengyel javaslat a porosz urakházában. Az urakházának a lengyel javaslatokat tárgyaló bizottsága kimondotta, hogy megmarad eredetileg azon határozata mellett, amelynek értelmében a kisajátítási jog azokra a birtokokra, amelyek tíz évnél tovább egy kézben voltak, nem vonatkozhatik. Annak is híre terjedt, hogy a kormány kompromisszumot ajánlott, amely szerint a tíz évi terminus husz évre hosszabbíthatóság meg. A bizottság hangulatából ítélve a kompromisszum nem fog sikerülni és így az egész javaslat megbukik. Ha ez bekövetkezik, ez lesz az első eset, hogy a porosz kormány egy kiválóan fontos javaslata éppen az urakháza ellenállásán hiúsul meg. Ez esetben a kormányválság alig kerülhető el.

Az új finn kormányzó. Gerhard finnországi fő-kormányzó távozása iránti kérvényét teljesítették. Utódjául Betman lovassági tábornokot, a 22. hadtest parancsnokát nevezték ki.

Német birodalmi gyűlés. A mai ülésen a kelet tartományi költségelőrányszat folytatolagos tárgyalása folyamán Wiedeberg cenzurpárti a postai tisztviselők napidíjának felemelését kívánta. Felhívta az államtitkárt, hogy e kívánságot a postai tisztviselők fizetésrendezése tárgyában legközelebb a birodalmi gyűlés elé terjesztendő törvényjavaslatban figyelembe vegye. Kívánja a nappali munkások számára a 9 órai munkaidőt, valamint magasabb béreket tanult kézműiparosok számára. Ami az egységes német postabélyeget illeti, kijelenti, hogy bajor képviselő-társai e kérdést politikai természetűnek tartják és a postai tekintetben való önállósághoz ragaszkodnak.

Eichhorn (szociáldemokrata) a levéltitok megsértésének több esetét hozza fel és szól a postai

altisztek kedvezőtlen anyagi helyzetéről, amely tisztességtelen való jövedelemszaporításra kényszeríti őket.

Megzafolt mozgósítás. A berlini török nagykövetség megzafolja a lapoknak azt a híret, hogy Törökországban előkészületeket tesznek Oroszország ellen való támadó háborura. A nagykövetség tegnap kormányához fordult azzal a kérdéssel, hogy a mozgósításról szóló hírekből mi igaz. A török kormány erre azt felelte, hogy a háborus készülődésről szóló hírek egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak. Egy igen nagyállású török állami tisztviselő azt mondta tegnap egy újságíróknak:

— Arra, hogy Törökország Oroszország ellen mozgósítson, legalább valami pozitív frügyünknek kellene lenni, de nekem ilyenről nincs tudomásom. Valószínűleg az örmény forradalmárok által terjesztett hírekről van szó, akik azt jelentik, hogy Erzerum körül nagyszámu török csapatokat gyűjtöttek össze. Amennyire én tudom, ez az intézkedés, amennyiben megfelel a valóságnak, csak az örmény forradalmárok ellen irányulhat.

Török-perzsa viszály. Szauidszbulak kiűritése mindaddig, hir szerint, azért nem történt meg, mert az erre vonatkozó táviratok forgalomzavar következtében nem érkeztek meg. A táviratokat ezért most más uton továbbítják. Megerősítést nyer, hogy az eddigi perzsa nagykövet, akit kormánya visszahívott, jölehet a porta már utódja személyéhez is hozzájárult, mégis megmarad konstantinápolyi perzsa nagykövetnek.

Portugál események. A volt diktator, Franco hívei nagyon erőlyesen követelik Franco visszahívását és a köztársasági párt vezéreit azzal fenyegetik, hogy őket is ugyanazon sors fogja elérni, mint Karlos királyt és a trónörökösöt. A kormány nagy óvintézkedéseket tett. Ma éjjel két ezred készenlétben állt, hogy szükség esetén kivonuljon. A királygyilkosok sirjánál tegnap nagy tüntetés folyt le, amelyen sok ezer ember vett részt. A katonaságot távoltartották és csak a városi gárda vonult ki, hogy a rendet fenntartsa. A tüntetés minden incidens nélkül folyt le. Manuel király tegnap a főiskolai hallgatók több küldöttségét fogadta. Az igazságügyminiszter a diktatúra ideje alatt kibocsátott összes dekrétumok revizióján dolgozik. A kormány elhatározta, hogy 300 katonát küld Guineába, hogy ezek segédkezzenek a benszüllött lakosságnak az ottani négerök között észlelhető lázadás elfojtásán. A lapok szerint Manuel király a tudományos akadémia küldöttségének fogadtatásakor Petrozo republikánus pártállású akadémiai tanárhoz a következő szavakkal fordult:

— Ön azt fogja mondani, hogy ön republikánus. Jó, de ön barátja hazájának is, aminthogy én is az vagyok. Ebben a pontban föltétlenül egyetértünk.

A király kijelentette, hogy szívesen látja bármikor Petrozót.

Marokkó. A spanyol külügyminiszterium Markica megszállását azzal okolta meg, hogy a magzen az 1894. évi szerződést nem teljesíti, valamint azzal, hogy tartani lehet az ellenséges hadi erőnek spanyol területre való lépésétől. A megszállásra a hadi csempészet megakadályozása céljából is szükség volt. Alfonz király tancskozást folytatott a hadügyminiszterrel a markicai események tárgyában. Elhatározták, hogy Markica megszállása csak ideiglenes legyen és megszűnik, mihelyt a magzen teljesíti kötelességeit. Egyelőre fél vadász-dandárt küldenek még Marokkóba.

A francia lapok szerint a marokkói állami bank által Abdul Azisz szultánnak adott kölcsön 1500—2000 főnyi mehalla szervezésére fog szolgálni, amelylyel a szultán meg fogja kísérni Fez visszafoglalását. Hir szerint Mulej Hafid levelet írt, amelyben felkéri a francia kormányt, ne avatkozzék a közötté és fivére között kitört harcba és hangoztatja, mily hasznos volna a francia csapatoknak visszavonása Kazablankából.

A spanyol kormány Marokkóról szóló piros könyv kiadását tervezi és jelenleg az érdekelt hatalmakkal tárgyal a rájuk vonatkozó diplomáciai okmányok közzététele tárgyában. A piros könyvet valószínűleg e hét végén fogják a corteznak benyújtani.

A Matin közli, hogy a francia kormány Mulej Hafid körlevelétől nem engedi magát terveiben be-

folyósoltatni. Az ellenszultán két kérést intézett a párisi kormányhoz, nevezetesen azt, hogy Franciaország maradjon semleges a két szultán küszöbön álló küzdelmében és lehetőleg gyorsan rendelje vissza a Kazablankában és környékén lévő francia csapatokat. Ami az első kérést illeti, D'Amade tábornoknak az az utasítása, hogy a francia haderőt bármely oldalról erő fenyegetés vagy zavargás esetén, amelyet bármely szultán szitana is, a francia csapatok támadóan lépjenek föl. A francia katonaságot a kormány csak akkor hajlandó visszarendelni, ha a nyugalom teljesen helyre lesz állítva, de akkor is megfelelő katonaság marad ott, hogy a reform-rendőrség működését biztosítsa. A *Matin* közlése szerint hat hónapra utalványozták a marokkói és a kikötővárosok csapatainak zsoldját.

Mozgó képek.

Szemesé a világ.

(Vasárnap délelőtt a munkások tüntettek a háziurak ellen s miként Mózes a sziklából vizet, úgy facsart pénzt nem egy háziur ebből a tüntetéséből.)

A HÁZIUR: Ötszáz forint az ára ennek az ablaknak, de innen uraságod mindent lát. (Hazudik.) Terv szerint a magyarok éppen itt a ház előtt szállnak táborba, itt lesz az áldozat bemutatása.

MISZTER BLACK: A fehér táltos...

A HÁZIUR (tovább hazudik): Valóban, a felér táltos. Morgenstern, az ősz főpap itt fogja lebunkózni a paripát és itt fognak jövedőt olvasni a beleiből. A Morgenstern speciálta a bétolvasásból, mert már száz évvel ezelőtt szövetkezeti igazgató volt...

MISZTER BLACK: Ötszáz forint sok pénz egy ablakért. Mi lesz még?

A HÁZIUR: Oh gyönyörű dolgok... Uram, az alkotmányért száll hadba a harci nép. Távol Keletről jő egy néptörzs, amely ellenünk tör... Nem hagyjuk magunkat... Kifénjük a villogó gatyákat, amelyről bizonyára tetszett már hallani és mozgósítjuk a tsikosokat, akik szintén híresek a nyugat előtt. A tsikosok jönnek és külön-külön puhára nyargalnak egy rostélyost, azután kezdődik a szórazás.

MISZTER BLACK: Ez mind itt lesz a ház előtt?

A HÁZIUR (egy első csaló): Csakis itt, mert itt mindenki védve van a déli széltől.

MISZTER BLACK: Hát az baj, a déli szél?

A HÁZIUR (dolgozik az ötszáz forintért): Igenis kérem, az baj, mert a harci ménék nem bírják. A harci ménék keleti szélre vannak trénirozva. És Morgenstern, a bunkozó, a déli szélben nem tud bunkózni...

MISZTER BLACK: Furcsa ország, furcsa viszonyok...

A HÁZIUR: Azért nem sok kérem az ötszáz forint. Ilyen érdekes dolgot nem lehet tapasztalni semerre...

(Lármázó emberek vonulnak az ablak alá és ordítják: „Le a háziurakkal!” „Abczug a gaz lakás-csalóknak!” „Veszzenek a piszkos oduuzsorások!”)

MISZTER BLACK (idegesen): Mi az? Mi történik?

A HÁZIUR: A kópások a hadi istent szólítják, hogy élesítse meg a szemüket... A párduczbor-sók vért szomjuhoznak... Tessék gyorsan kivenni az ablakot, mert nyomban másnak adom...

(Lovas rendőrök jönnek.)

MISZTER BLACK: Ötszáz forint sok pénz...

A HÁZIUR: Az ablak ára most már kerek ezer forint... A lovas jogászok jönnek... Morgenstern is jön (az angolra néz), a ló is itt van már...

MISZTER BLACK (izgatottan leszámolja a pénzt): Itt az ezer forint... (Kikönyököl az ablakon. A zajongó tömeg elvonul, azután egész nap nem jár arra senki. Végre megújja és izen a háziurnak, hogy mi lesz.)

A HÁZIUR (enged a szokás hatalmának és visszaizen): Az ablak árát fölelelem ötszáz koronával.

(Az angol othagyja a kabátját, a mellényét, az óráját, a lánczát és az elsőszülött jogába burkolva menekül a háziur karmjai közül. Örül, hogy nem jönnek a tsikosok és a gatyák, mert ha így, hétszáz-

ötven forint egy ablak, mi lesz, ha isten ments, csakugyan ott gyülekeznek a támadó magyarok. Miszter Black fölül a párisi expresszre és fut. A pesti háziur pedig még abból a tüntetésből is profitál, amelyik ellene irányul.)

Ray.

TÁVIRATOK.

A perzsa parlament.

London, febr. 17. A Reuter-ügynökség jelenté Teheránból, hogy a parlament tegnap a belügyminiszter elbocsátását kérte és általánosságban elégedetlenségét nyilvánította a kabinet politikáján.

A skupstina.

Belgrád, febr. 7. (Saját tudósítónktól.) A skupstina mai ülésének megnyitására nagy botrány volt. Draskovics új radikális követelte, hogy a kereskedelmi miniszter jöjjön el az ülésre, mert kérdést akar hozzá intézni. Az ellenzéken nagy lármá támadt. Mindenki azt kiáltotta a szónoknak: Forgách a ti szemetek fénye! Menjetek Zimonyba! Az elnök kénytelen volt az ülést felfüggeszteni. Mikor a nyugalom helyreállott, folytatták a tárgyalást és többen meginterpellálták a kormányt a kereskedelmi szerződés felől, majd a trónörökös éviaradékanak ügye került tárgyalásra. Az ellenzéken kedvező a hangulat György trónörökös iránt, amiért visszautasította az apanaszt.

A ház ezután áttér a napirendre és 84 szavazattal 35 ellenében elfogadta általánosságban az 1908. évi költségvetést, mire megkezdődik a lényeges tárgyalás.

Az ülés végén Pasic kijelentette, hogy a kormány csak ahhoz járult hozzá, hogy a szerb vágóhidakon közös egészségügyi szolgálat szerveztessék. Ez nem jelent kapitulációt, mert a monarchia és Németország között hasonló konvenció áll fenn.

A tárgyalás folytatását ezután holnapra halasztják.

Kancellárválság.

Berlin, február 17. (Saját tudósítónktól.) A *Kölnische Volkszeitung* szerint kancellárválság készül, mert Bülow herceg el akarja halasztani a pénzügyi reformot, míg a szövetség tanács sürgöti.

Uj főkonzul.

Berlin, febr. 17. Schönburg-Waldenburg Hermann követségi tanácsos, a hamburgi követség eddigi titkárát, budapesti főkonzullá nevezték ki.

Közgazdasági táviratok.

New-York, febr. 17. Terménytőzsde. Gyapol. New-Yorkban 11.35, márcz.-ra 11.53, máj.-ra 11.67. New-Orleansban 11.50, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.75, Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit Balances of oil City 178.—. Zsir. Vestern Steam 7.65. Rohe testvérek 7.85. On 29.45—30.—, Réz 12.75—13.—.

Csikagó, febr. 17. Gabona- és Zárlat. Buza irányzata lanyha, márczusra —, —, —, K. májusra 92.87—93.63 K. Tengeri lanyha, máj.-ra 60.25—61.13

Csikagó, febr. 17. Terménytőzsde. Zsir februárja 7.02, tegnap 7.—, májusra 7.25, tegnap 7.25. Szalonna short clear, 6.37 tegnap 6.37. Sertés-hus májusra 11.25, tegnap 11.27.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Kedd, február 18. — Róm. kat.: Simon, ptk. XI. — Prot.: Hábor. — Görög-ország: Február 5. Agota. — Zsidó: Adar 16. — A nap két reggel 7 óra 14 perczkor, nyug- szik délután 5 óra 24 perczkor. — A hold két este 6 óra 32 perczkor, nyugszik reggel 8 óra 12 perczkor. — A közoktatási államtitkár jogal 12—2 óráig. — A kereskedelmi államtitkár jogal délután 4 óráig. — A Felsőoktatási Igazgatóság előadása a budai Vigadóban. — A Művészet és Művelődés Magyar NGK Körének hangversenye délután 5 óráig Andrássy-ut 24. — A Szent Imre-egyesület bálja. — Fráter Loránt választása a Vigadóban. — A MŰENK kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Zempléni Tivadar gyűjt. kiállítása a Könyves Kálmán muizetben (Nagy- mező-utca 37—39.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Uj Művészeti Szalon (Kecskeméti-utca 3.) nyitva egész nap 20 fillér belépődíjjal. — Az Uránia Kigyó-téri szalonja nyitva 9—8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum régiségára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10—2-ig. — A Ióletani Int. muzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchenyi-múzeum nyitva 10—12-ig. — Az aquin- kumi múzeum nyitva egész nap. — A Techn. Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — Az Orsz. Rádió György-múzeumi nyitva 10—4-ig. — Az Erzsébet Királyné emlékmúzeumi nyitva 9—1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az egyetemi könyvtár nyitva 3—7-ig. — A fővárosi könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. —

Keresk. Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár zárva.

Szana Tamás halála és a — telepathia.

A spiritizmus és a telepáthikus jelenségek iránt érdeklődők körében nem mindennapi szenzációt alkalmas kelteni az a megmagyarázhatatlan eset, mely Szana Tamásnak, az Uránia-színház igazgatójának halálához fűződik, s amely az Uránia-színház személyzetének körében azóta állandó beszéd és találgatás tárgyául szolgál.

Ugyanis február 11-én, kedden este 6 és fél óra tájban egy idegen ur jött a színház előcsarnokába és Szabó titkár felől kérdezősködött. A kapus rámutatott az igazgatósági szoba ajtajára, mire az idegen ur bement.

Néhány másodpercz múlva azonban ijedt arccal rohant ki és többek jelenlétében elkiáltotta magát:

— Az urak most azt fogják hinni, hogy megbolondultam, de azért megmondom, mert ilyesmi még nem történt velem. Az íróasztal fölött van tudniillik egy nagy tükör, abba önkénytelenül beletekin- tettem és ekkor ott láttam állani Szana Tamást. Azt hittem, utánam észrevétlenül besurrant az ajtón és mosolyogva fordultam meg, hogy üdvözöljem, de ekkor már a hátam mögött nem volt senki. Gyorsan kiugrottam az ajtón, hogy itt fogiam az előcsarnok- ban, de itt sem látom. Önöknek azonban látniok kellett.

Akik ezt hallották, vállat vontak, egy ur pedig így szólott:

— Szana ur itt nem járhatott, mert hetek óta beteg!

— No, én pedig egészen világosan láttam! — szólott az idegen ur, és mikor kintálta neki, hogy várjon tovább a titkárra, a szobába nem akart másod- szor bemenni és dolgvégezetlen távozott.

E jelénet után egy percczel érkezett az elő- csarnokba Szabó titkár, bement az irodába és az íróasztala elé ült, anélkül, hogy a furcsa látogató esetéről értesült volna.

A színház Gyula nevű szolgálja éppen be akart menni hozzá, a látogatásról jelentést tenni, mikor a szobából óriási zuhanás és csörömpölés hallatszott. A szolga berohant és rémülve látta, hogy az író- asztal fölött függő nagy tükör rázuhant Szabó tit- kárra és a feién ezer darabra tört. Szabó titkár a kezével az üvegekhez kapott, fölhasította az ujjait az üvegeserepek elvágta egy ütőerék, úgy, hogy a vére hosszú vékony sugárban kezdett folyni. Amint az előcsarnokon át a vízvezetékhez szaladt, süri vérnyomok jelezték az utját.

A lezuhant tükör üvege ujjnyi vastagságú volt, és érthetetlen, hogy már a súlyánál fogva is na- gyobb sérülést nem okozott. Szabó titkárnak tudni- illik a feje sértetlen maradt, bár a hajából még egy félóra múlva is szedegették ki az apró üvegesere- peket, melyekkel a kabátja gallérija és a vállja is tele volt hintve.

Az első ijedtség után mindenki a tükör üresen maradt keretét vette szemügyre, és ekkor látták, hogy a keret egy kis arasznyi hosszúságú, ujjnyi vastag horgos szegen függött, ami nem is a falba, hanem egy gipszel beeresztett faékbe volt beverve. Hogy miképpen húzóhatott ki a vas szeg a fából? senki sem tudta magának megmagyarázni.

A nézők közt ott volt az Uránia-színház gond- noka, egy Nikolanschitz nevű mechanikus is, ki megnézte a falba erősített faéket, és mozdulatlan- nak találta. Egyedül a szög húzódt ki tehát a fá- ból, de hogy, micsoda erőttől? nem lehetett meg- állapítani.

A gondnok ekkor így szólott:

— Ha az ember babonás lenne, most igen külö- nös gondolatai jöhetnének. Ez az eset tudniillik je- lent valamit.

Mindenki tudta mire gondolt? de senki sem akarta kimondani.

Nicolanschitz azonban gyorsan intézkedett. El- küldte a szolgálát Szana Tamás lakására, hogy tuda- kozódjék az állapota felől.

A szolga elment és egy negyed óra múlva meg-

Melédött arcczal jött vissza és remegő hangon jelentette:

— A nagyságos igazgató ur ez előtt egy negyed órával meghalt.

— Az udvari tánczestély. A királyi várpalota termeinek látogatása a holnapi naptól kezdve további intézkedésig szünetel, minthogy az e hó 22-én tartandó udvari tánczestély előkészületei már folyamatban vannak.

— **Kitüntetés.** A király dr. Podhorányi Gyula kuriai bírónak, saját kérelmére történt nyugdíjaztatása alkalmából, hű és buzgó szolgálata elismerésül a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **A portugál királyné és a magyar újságírók.** Don Karosz és fia halála alkalmából a magyar újságírók, akik annak idején a lisszaboni nemzetközi sajtó-kongresszuson résztvettek, visszaemlékezve arra a szíves figyelemre, melyben a királyi család a magyar újságírókat részesítette, megbízták Hevesi Józsefet, aki a magyar kongresszisták vezetője volt, hogy nevükben az özvegygyé lett Amália királynéhoz részvétsírgönyt küldjön. Erre a táviratra ma érkezett meg Hevesi Józsefhez a válasz, mely így hangzik:

„Ö felségeik meghatottan mondanak köszönetet Önnek és a magyar újságíróknak.”

— **Bécsi magyarok kitüntetése.** Bécs város község-tanácsa díjat tűzött ki azoknak a bécsi háztulajdonosoknak, akik házukat legszebben díszítették virággal. A díjakat most osztották ki, s a XIX. kerületben mind a három díjat magyarok kapták. Az első díjat, az aranyérmes Örley Róbert műépítő kapta, a második és harmadik díjat, ezüst érem diplomával Kotányi János nagykereskedő és Riszner Kázmér udvari titkár, a Bécsi Magyar Egyesület titkára. Nálunk is indult meg tavaly kis mozgalom a virágos ablakért, de aztán elcségyesedett, pedig volna hozzá érzékünk, mert ime, még idegen földön is magyarok nyerik el a virágkultusz jutalmát.

— **Soiree dansaine az udvarnál.** Bécsben ma este az udvarnál soiree dansante volt, amelyen többek között megjelentek Mária Annunciata főhercegnő, Károly Ferencz József, Ferencz Szalvátor és Rainer főherceg, Izabella és Izabella Mária főhercegnők, Lajos orléans herceg, a diplomáciai kar tagjai. Aehrenthal, Burián és Beck miniszterek. A tábornoki kar, a helytartó. Weisskirchner elnök, a főnemesség tagjai és a fő udvari méltóságok. A tánc megkezdése előtt és az első négyes után Mária Annunciata főhercegnőnek több a főúri társasághoz tartozó urat és hölgyet mutattak be.

— **Rekvium Klementina hercegnőért.** Szófiában Klementina kóburgi hercegnő, a fejedelem anyja elhalálzásának mai évfordulója alkalmából a román. kat. székesegyházban rekvium volt, amelyen a fejedelem udvara, a miniszterek, a diplomáciai kar, a magas méltóságok és tisztviselők, valamint nagyszámú közönség vettek részt.

— **Orvosok kongresszusa.** Az orvosok vasárnap délelőtt gyűltek össze országos kongresszusra a vármegyeház közgyűlési termében. A kongresszus, amelyen Kétly Károly udvari tanácsos elnököl, különösen az országos orvosszövetség és az országos betegsegélyző pénztár igazgatósága között kötendő egyezményről, továbbá az adóreform tárgyában benyújtott törvényjavaslatoknak az orvosi kart érdeklő rendelkezéseivel foglalkozik. A kongresszus tagjainak a kereskedelemügyi miniszter vasuti kedvezményes jegyet engedélyezett.

— **Kossuth Ferencz és a Kossuth-mauzoleum.** Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter tegnap a Kossuth-mauzoleum tervezőjének, Gerster Kálmán műépítésznek kalauzolása mellett megtekintette a mauzoleum belső munkálatait és a legmelegebb elismeréssel nyilatkozott úgy a képekről, mint azok művészi kiviteléről. A miniszter kijelentette, hogy a saját részéről is minden lehetőséget megtesz arra, hogy a mauzoleum teljes belső felszerelésével együtt még ebben az évben elkészüljön.

— **Ferobant bomba.** Barczelónában ma este két bomba robbant fel. A robbanás alkalmával több személy életét veszítette és számosan megsebesültek.

— **Vilmos császár útja.** Vilmos császár márcziusban rövid utra készül a Földközi-tengeren és csak azután fog a császárnéval Corfuba utazni.

— **Gróf Széchenyi László itthon.** Fialat nevével tegnap szállt a „Kaiserin Auguste Viktoria” hajóra gróf Széchenyi László. Az ifjú pár kis ideig Párisban fog tartózkodni, azután hazajön Budapestre.

— **A Friedberg-ügy újabb áldozata.** Berlinben Müller bűnügyi rendőrbiztos, aki a Friedberg-ügyben a vizsgálót vezet, a fásztó és igazgató feladattól idegbeteg lett. A boldogtalan rendőrbiztos ma nyilatkozatot tett közzé, amelyben nagyon zagyván megírja, hogy a rendőrfőnöktől elbocsátását kérte a német nemzet és a birodalom érdekében. A rendőrfőnök tényleg három havi szabadságot adott Müllernek. Felesége szombaton elment hozzá a Friedberg-bankház helyiségébe, megkérdezni, hogy mikor fog hazajönni. Müller ekkor forma szerint vállatára fogta nejét és jegyzőkönyvet vett föl vele. Már akkor észrevették, hogy a téboly jelei mutatkoznak rajta.

Éjjel jelentik még: Müller bűnügyi rendőrbiztos, akit a rendőrfőnökség szabadságot, ma délelőtt elment a Friedberg-bankházba, ahol eddig a nyomozást vezette. A szerencsétlen rendőrtisztviselő kiabálva rávetette magát egy hírlapíróra és letartóztatta, mert azzal gyanúsította, hogy bomba és revolver van nála. A rendőrök engedelmessékedtek Müllernek és bekísérték a hírlapírót. A rendőrségen azonban hamarosan szabadlábra helyezték. A boldogtalan rendőrtisztviselőt tébolydába vitték.

— **Volt miniszter halála.** Báró Plehner Ignác, volt miniszter, az urakháza tagja, ma 98 éves korában Bécsben meghalt.

— **A debreczeni közjegyzői kamara elnöke.** A debreczeni közjegyzői kamara tegnap tartotta közgyűlését, amelyen Lestyán Adorján kir. tanácsost egyhangulag elnökké választották. Az egyéb választások megejtése után elhatározták, hogy a közjegyzői kar sérelmeinek orvoslására memorandumot intéznek az igazságügy-miniszterhez.

— **Elhunyt író.** Honti Henrik fiatal novellairó 29 éves korában meghalt Ipolyságon. A boldogult a fiatal irónemzedék izmos tehetsége, nagy reményekre jogosító tagja volt. Dolgozatait a legelőkelőbb fővárosi lapok közölték, s regényei, novellái, tárczái, több kötetben nyomtatásban is megjelentek. Honti középiskolai végeztével, atya ipolysági nyomdájának vezetését vette át, s bár már akkor is inkább az irodalom felé hajlott, nagy hozzáértéssel és kötelességtudással elsőrendű tipográfiai intézést fejlesztette a szerény vidéki nyomdát. A felsővidéki pánszlávizmus ellensúlyozására egy „Ör” című folyóiratot is szerkesztett, városa minden közművelődési mozgalmában tevékeny részt vett, s több derék intézmény az ő kezdeményezésére létesült. Az oly korán elhunyt tevékeny, jeles író tegnap délelőtt tíz órakor temették el az ipolyságiak tömeges részvételével.

— **Nyugdíjasok kongresszusa.** A nyugdíjasok országos kongresszusát vasárnap tartották meg Pestvármegye disztermében. A kongresszus határozatot még nem hozott, mert előbb szükségesnek tartja, hogy a nyugdíjasoknak minél szélesebb rétegét vonják bele a mozgalomba. Elvben azonban kimondotta a kongresszus, hogy megalakítja a nyugdíjasok országos egyesületét. Tíz tagú intéző-bizottságot küldtek ki, amelynek feladata lesz a márcziusban tartandó országos gyűlést előkészíteni, ennek tárgysorozatát megállapítani, a kormányhoz intézendő memorandumot, melyben a nyugdíjasok részére lakásbért és drágasági pótlékot kérnek, megszerkeszteni, az alapszabálytervezetet elkészíteni. A memorandumban még azt is kéri fogják, hogy a nyugdíjtörvény revíziója visszamenőleg rájuk is kiterjesztessék. Az előkészítő-bizottság márczius elsején tartja első ülését.

— **Legújabb magyar gőzös.** Ma délelőtt bocsátották vízre Lussin-Piccolóban a Martinotich-féle hajógyárban a Magyar-Horvát Tengerhajózási Részvénytársaság részére épített új szalongozót, melyet a társaság a fiume-cirkvenicai vonalon fog alkalmazni. Az új gőzös vízrebocsátási aktusát és magát a hajókeresztelést igényessé tette az a körülmény, hogy a hajókeresztanyai tisztét Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár felesége vállalta el és hogy a vízrebocsátáson maga az államtitkár is résztvett. A vízrebocsátási ünnepélyen nagy és előkelő közönség jelent meg, köztük a tengerészeti hatóság számos tagja, élükön Fuhrmann Ferencz miniszteri tanácsossal, a fiumei tengerészeti hatóság elnökhelyettesével. Az új gőzöst, mely a Kvarneróban használatos szalongozósok mintájára és a modern technika vivmányai szerint készült, „Szamos” névre keresztelték.

Az új gőzös a magyar-horvát társaság hajóparkjának a harminczhatodik gőzöse.

— **Az alkotmánypart pártvacsorája.** Az országgyűlési alkotmánypart holnap, kedden, este nyolcz órakor a Hungária-szálló fehér éttermében pártvacsorát tart.

— **A főkörmányzó merénylője.** Wadoviceban egész délelőtt tartott Dobrovica Vanda vádlottó kihallgatása. A leány rendkívül művelt, biztos hangon, de halkán beszélt. Kereken bevallotta, hogy bombát vetett Skalon főkörmányzó kocsi-jára, de tagadta, hogy bűnös, mert a katona is megöli ellenségét, még sem vétkes és nem büntethető. Ami a motívumokat illeti, elbeszélte a vakmerő leány, hogy a lengyelek életükénél is jobban szeretik függetlenségüket és készek valamennyien feláldozni magukat azért, hogy alkotmányt csikarjanak ki Oroszországtól. Ebben a küzdelemben a kormányzók késhegyig üldözik a lengyel nemzetet s mikor Maximovic főkörmányzó erőszakos halállal kiszívott, utóda Skalon mindent megtett a lengyelek uszítására, csak azért, hogy a lengyel vidékeken katonai uralmat és ostromállapotot rendelhessen el. A forradalmi párt ezért elhatározta, hogy ezt az embert mindenáron elteszi láb alól. Elbeszélte azután a vádlott leány, hogy mivel Skalon főkörmányzó heteken át nem mozdult ki palotájából, a forradalmárok cselhez folyamodtak. A szövetség egyik tagja orosz tisztnek öltözködve az utczán inzultálta báró Lerchenfeld német alkotmányos. Arra számítottak a forradalmárok, hogy a főkörmányzó bocsánatot fog kérni s evégből el kell majd mennie a német konzulátusra. Nem is csalódtak. Ő és barátja, akinek nevét semmiképen sem hajlandó elárulni, szobát béreltek a Natholink-utczán egy házban és lesték a főkörmányzót. Augusztus 18-án Skalon kocsin a német konzulátusra hajított. Mikor az ő házuk elé ért, ő és barátja három bombát hajítottak a főkörmányzóra. Végül azt mondta Dobrovica Vanda, hogy meg volt arról győződve és el is volt rá tökélye, hogy a kérdéses házból a merénylet után nem fog élve kikerülni. Biztosra vette, hogy vagy a bombarobbanás fogja megölni, vagy a rendőrök kezére jut, ami a halállal egyet jelent. De a titkos rendőrök ügyetlenek voltak és ő külföldre menekülhetett.

Elnök ezután a bizonyítási eljárást befejeztnek jelenti ki. Lazarski védő azt kéri, hogy a bíróság már a pör jelen stádiumában az esküdtszék verdiktjének meghallgatása nélkül hozzon ítéletet. A bíróság nem ad helyt a védő kérelmének, mire a tárgyalás folytatását holnapra halasztják.

A tárgyalás későbbi folyamán a vádlottó folytatja kijelentéseit a főkörmányzóról és jellemzésül felhossa, hogy a lengyelek iránt fokozott gyűlölettel viseltetik, mert mint német ember, a szláv népet is gyűlöli bennük. A vádlottó egy szóval sem igyekszik büntetést enyhébb színekben feltüntetni. Kijelenti, hogy a vádirat két pontban nem felel meg a valóságnak, első sorban ugyanis nem voltak bűntársai, másodsorban kilépett a lengyel szocialista párt kötelékéből, habár egyetért a párt elveivel. Bűntársa nevét a vádlottó nem akarja közölni. Azután szakértő mondott az ügyben véleményt. Kijelentette, hogy a bombák elpusztíthatók volna az embereket, ha jól működtek volna, a gyújtókészülék helytelen szerkezete következtében azonban rosszul működtek.

— **Lönek a csendőrök.** A csikmegeyi Gyimesközéplak községben tegnap véres összeütközés történt több közbirtokos csángó és a csendőrség között. A közbirtokossági erőt rövid idővel ez előtt bírói zárlat alá helyezték. Több közbirtokos tegnap a bírói zárlat dacára fát akart elszállítani az erdőből. Mikor ezt a többi közbirtokos megtudta, karókkal és dorongokkal fölfegyverkezve állották útjukat, hogy megakadályozzák a fa elszállítását. Véres verekedés támadt, melyet a csendőrség akart közbelépésével megakadályozni. A csendőrök kétszer is felszólították a csángókat, hogy a szekerekre felrakott fát vigyék vissza. A csángók azonban nemcsak hogy nem engedelmessékedtek a felszólításnak, hanem egyenesen megtámadták a csendőröket, akik önvédelemből kénytelenek voltak fegyverüket használni. Hat csendőr kétszer adott sortűzet, melynek rettentő hatása volt. Egy fiatal leány és asszony azonnal meghalt, kettő halálosan, három súlyosan megsebesült.

— **Anarchisták a német császár ellen.** Athénben elterjedt hírek szerint Korfu szigetén külföldi anarchisták az Achilleon kastély ellen merényletet terveznek. Valószínűleg ezzel függ össze az olasz lapoknak az a jelentése is, hogy a német császárnak Korfuba tervezett utazása elmarad. A görög kormány ugyan minden lehetőt elkövetett, hogy a legmesszebb menő óvintézkedéseket tegye, de a császár albániai kirándulása esetére bajosan helyezhet kilátásba a görög kormány olyan szavatosságot, amelyek a német császárt megnyugtathatják. Ez alkalommal újra megerősödik az a feltevés, hogy hasonló körülmények hiúsították meg annakidején a német császár egyiptomi útját is.

— **Orvos nélkül.** Nehéz elgondolni, de úgy van, hogy még ma is akadnak falvak, sőt egész járárok, amelyekben az emberek orvosi segély nélkül vannak. Így Zólyomvármegyében a zólyombuzci és zólyomnémetfalvai körorvosi állásra már négy ízben hirdettek körorvosi pályázatot, de vagy senki sem pályázott, vagy ha akadt is pályázó, még mielőtt állását elfoglalta volna, leköszönt, holott az orvosoknak 3000 korona törzsízűtük van. Ennek a körülménynek az a szomorú következménye van, hogy a zólyombuzci körorvosi területen lakó 450—500 trachomás beteg minden orvosi segélyt kénytelen nélkülözni.

— **Összeesküvés a spanyol király ellen.** Csak a közelmúlt napokban adtunk hírt arról, hogy anarchista merényletet kíséreltek meg a spanyol király ellen. Más összeesküvésről érkezett hír, amely szintén a spanyol király ellen irányult. A madridi rendőrség — a hiradás szerint — néhány nappal ezelőtt letartóztatott egy gyanús embert, amikor a főpostahivatalban egy poste restante levelet akart átvenni. Most a rendőrség megállapította, hogy spanyol anarchisták összeesküvést szöttek Alfonso király élete ellen. A merényletet a portugál király és trónörökös lelkiüdvéért tartott rekviem alatt akarták elkövetni s papoknak öltözve akartak a király közelébe férkőzni. A rendőrség letartóztatott két papi ruhás embert, akik közül az egyik a madridi szeminárium tanárának, a másik pedig lelkésznek mondta magát, de kiderült, hogy mind a ketten egy összeesküvő banda tagjai.

— **A pedálos czimbalom jubileuma.** A czimbalomnak, e speciálisan magyar hangszernak tökéletesítésében nevezetes lépés volt a pedálnak czimbalomra való alkalmazása. A feltalálás egy magyar ember nevéhez fűződik. Földváry Mátyas volt az első, aki ezelőtt negyven esztendővel foglalkozott ezzel a gondolattal. Az ő eszméjét azután később mások tökéletesítették a gyakorlati kivitelben. Földváry az első pedálos czimbalmot gróf Széchenyi Ödön, Pest akkori tüzoltóparancsnoka részére készítette. Találománya élénk feltűnést keltett a philadelphiai kiállításon is. Most, hogy az első pedálos czimbalom elkészítése óta éppen negyven év telt el, a feltaláló szaktársai és tisztviselői szép ünnepélyt rendeztek Földváry Mátyas tiszteletére.

— **Bombavető asszony.** Lembergől jelentik, hogy Vadoviczeben ma kezdődött a főtárgyalás a Dobrodziska Vanda ellen indított perben, aki azzal van vádolva, hogy 1907. évi augusztus havában Varsóban három dinamitbombát dobott Skalon főkörmányzó kocsiárára, ami által a kocsi kísérő katonai osztagból hárman könnyen megsebesültek. A vád megokolásában fel van említve, hogy a lengyel szociálista párt Skalon főkörmányzó ellen a forradalmi és szabadgondolkodó pártok irányában tanúsított roppant szigorúsága miatt forral boszút. A párt elhatározta, hogy megöli a főkörmányzót, mert majdnem minden nap bitóán végeztette ki a varsói forradalmi párt tagjainak számos hozzátartozóját. A bombavető asszony elszökött Varsóból, rövidebb-hosszabb ideig tartózkodott Krakkóban, Svájcban, Zakopaneban, 1907 június havában pedig férjhez ment Dobrodziska Ádám krakkói festőhöz. A közönség igen nagy tömegekben jelent meg a tárgyaláson. Az esküdtek kisorsolása után felolvasták a vádiratot és megkezdik a kihallgatást. A vádlott bevallja a merényletben való részességét és leírja a merénylet okát és lefolyását.

— **Tanoncz-otthon.** Szeged város közönségének előkelősége ma értekezletet tartott, amelyen Mártonffy Márton ipariskolai főigazgató, Karsay Sándor miniszteri titkár és Thék Endre felszólalásai után kimondták a szegedi tanoncz-otthon létesítését. Az értekezlet táviratilag üdvözölte Apponyi, Kossuth és Andrássy minisztereket.

— **Az újságírók munkaszünete.** A kereskedelemügyi miniszter e hó 2-án, a portugál király és trónörökös meggyilkolásakor fölfüggesztette a hírlapok vasárnapi munkaszünetét. Ennek következtében a fővárosi sajtó munkásai körében mozgalom indult meg, hogy a máig is rendezetlen vasárnapi munkaszünet kérdése intézményesen szabályoztassék. A mozgalomból kifolyólag a Budapesti Újságírók Egyesületének negyven tagja rendkívüli közgyűlés összehívását kérte. A közgyűlés vasárnap délelőtt tizenkettőtől órákor volt a Budapesti Újságírók Egyesülete Erzsébet-körút 27. szám alatt levő helyiségében Herczeg Ferencz elnöklésével. Az elnök rövid megnyitói beszédében ismertette a rendkívüli közgyűlés előzményeit és célját és elmondta, hogy a vasárnapi munkaszünet kérdésével az egyesület válaszmánya e havi ülésében is foglalkozott már. A válaszmány az újságírók kívánságait memorandumba foglalta, a melyet az ahhoz való hozzájárulás céljából a rendkívüli közgyűlés elé terjesztett. Hollósi Géza titkár felolvasta a kereskedelemügyi miniszternek címzett emlékiratot, amelynek tartama egyrészt az, hogy a vasárnapi munkaszünetet lehetőleg sohasse függesse fel. Ha a lapok megjelenését vasárnap, vagy hétfőn hainalban valamely világesemény mégis szükségessé tenné, a munkaszünet felfüggesztését a kereskedelemügyi miniszter akkor is csak a két újságíró egyesület elnökeinek együttes kérésére rendelje el. Rövid vita után a közgyűlés a memorandumot egyhangulag magáévá tette és elhatározta, hogy azt a válaszmány után juttatja Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszterhez.

— **A jótékonyaság oltárán.** Közhasznú czélokra adta milliókra rugó vagyonát a napokban elhunyt Rylandy asszony, egy manchesteri gyáros özvegye. Az agg urnó egész életében jótékonykodott s körülbelül ötven milliót adott nemes czélokra. Legnagyobb alapításainak egyike a manchesteri Rylandy-könyvtár.

— **Kidobták a vonatból.** A kis Illiczky Béla, akit pénteken atyja Miskolcz közelében kidobott a vonatból, változatlanul súlyos betegen fekszik a Rökus-kórház kórtermében. A szerencsétlen kis fiucska sorsa iránt oly nagy érdeklődés mutatkozik, hogy városzerte úri hölgyek és férfiak valóságos bucsujárást rendeznek a kis sebesült ágyához és elhalmozzák őt mindenféle ajándékokkal. Bár a fiucska állapota nem aggasztó, kezelőorvosai mégis megtiltották a látogatását, mert a sok beszéd és izgalom a gyermeknek ártalmára lehet. Arról, hogy a ballábaféjét levágták, még mindig nem tud a szerencsétlen gyermek. Politzer ortopéd ma arról értesítette a Rökus-kórház vezetőségét, hogy hajlandó ingyen szállítani a műlábát a fiú számára. A gyermekvédő liga pedig kijelentette, hogy viseli Illiczky Béla gyógyítási költségeit és gondoskodik a jövőjéről.

— **Pichler Győző síremléke.** A korán elhunyt Pichler Győző országgyűlési képviselő sírja még mindig jeltelenül áll. Baráti körben gyűjtést kezdték a síremléke javára. Eddig el a következő adományok folytak be a Belvárosi Takarékpénztárhoz, dr. Herczeg J. gyűjtőívén: Beimel Sándor 50 K, dr. Heidelberg 50 K, Wolfner József 20 K, Wolfner Nándor 20 K, Wolfner Tivadar 20 K, dr. Sámuel Lázár 20 K, Bischitz Artur 20 K, dr. Fürstner 20 K, Lukács Emil 1 K, U. V. 2 K, S. F. 2 K, H. K. 2 K, Schaffner 2 K, Szilassy ügyvéd 1 K, N. N. 2 K, Fanker 2 K, N. N. 3 K, dr. Herczeg 20 K, Wolf Vilmos ügyvéd 5 K, dr. Fischer Ignác 25 K. Eddig összesen 297 korona folyt be. Kérik az elhunyt barátait, hogy a szíves adományokat a Belvárosi Takarékpénztárhoz küldjék, amely elvállalta a pénzkezelést.

— **A szerelem vége.** Még a múlt hét végén történt, hogy Lengyel Lajos tizenkilenc esztendőes gépgyári őrök megszöktette a tizennégy éves Huber Ilonát. A leány néhány hónappal ezelőtt jött Budapesten az anyjával, aki kórházi ápolónő. A fiatal szerelmeseket mindeifelé keresték azóta. Szombaton meg is találták Huber Ilonát a Hűvösvölgyben, ahol eszméletlenül feküdt. A szerencsétlen leány szublimátoldatot ivott. A mentők bevitték az új Szent János-kórházba, ahol még most is nagybeteg fekszik. A fiatalember eltűnt. Ismerősei beszélik, hogy revolvért mutogatott és azt mondta, hogy öngyilkossá lesz. A rendőrség mindenfelé keresi.

— **Köd az Adriai olasz partok mellett.** Velencei táviratok szerint az Adriai északi részén levő olasz partok mentén s főleg Velence és Chioggia környékén pár nap óta sűrű köd borítja a tengert és a partokat. Tegnap a Societa Veneciana hajóársaságának Barbarigo nevű gőzöse a sűrű köd következtében a partok közelében zátonyra jutott. Két vontató

gőzös is megkísérelte kiszabadítását, amely azonban eddig nem sikerült. Most kedvező dagályra várnak.

— **Az erdélyi püspökség.** Szászvárosról táviratozzák: A vajdahunyadi ev. ref. egyházmege egyházi és világi tagjai közül azok, kik egyszersmind az erdélyi református egyházkerület közgyűlésének is tagjai, vasárnap, e hó 16-án, Janó Albert alperes elnöklésével értekezletet tartott, amely a napirenden levő püspöki és főjegyzői állások betöltésének kérdésével foglalkozott. Az értekezlet bevégzett tényként fogadta Kenessey Béla egyházkerületi főjegyzőnek a püspöki állásra egyhangulag való megválasztását. A főjegyzői állásra egyhangulag Bodor János a szászvárosi egyházközség nagytudású és nagy népszerűségű első papiát jelölte. Bodornak alig lesz számításba veendő ellenjelöltje, mert egész Erdélyben ugyszólván mindenki méltányolja Bodornak a főjegyzői állásra való rátermettségét.

— **Megriasztott merénylők.** Bréval francia vasuti állomás közelében három álarcos ember megtámadta és megkötözte a váltóőrt s azután hozzáfogott a vasuti sínek szétszrdéséhez, hogy a Cherbourg felől jövő vasuti vonat kisiklását megkíséreljék. Egy arra járó vasuti alkalmazott észrevette a veszedelmet, a közeledő vonat elé rohant s figyelmeztette a veszedelemre s ezzel elejét vette a katasztrófának. A merénylők elmenekültek.

— **Hódolat Wagner Richardnak.** A párisi községtanács Wagner Richard halálának 25-ik évfordulója alkalmából a rue Octave Feuillet egyik öt házból álló mellékutcáját Wagner Richard-utcának nevezte el és már ki is tűzette az utcátáblákat. Mindenesetre óriási változás állt be a francia közvéleményben, mert tizenöt év előtt, amikor „Lohengrin” először került színre a párisi nagy Operában, katonaságnak kellett megvédelmezni az Operát a tömeg dühje ellen. Wagner halálának 25-ik évfordulóját. A városi zenekar ugyanis a volt török áruház előcsarnokában, szemben a Vendramin-palotával, ahol Wagner meghalt, hangversenyt adott, amely alkalommal kizárólag Wagner szerzeményei kerültek színre. — Bayreuthban semmiéle ünnepély sem volt. Wagner Cosima asszony leányával együtt a Rivierán tartózkodik, Wagner Siegfried szintén távol van. A Wahnfried-nyaraló személyzete azonban zöld folyondárral fonta körül a Wagner Richard sírját övező vasrácsot, a községtanács pedig koszorút helyezett a sírra.

— **Hajószerecséltenség.** Fokváros közelében a tenger holttestet vetett partra, amelyen egy Aslak fölliratu mentő-öv volt. Ebből azt következtetik, hogy az Aslak nevű krisztianiai gőzös, amely tizennégy nappal ezelőtt indult Middelburgból Krisztianába, szerecséltlenül járt. A hajón induláskor tizennégy főnyi legénység volt.

— **Öngyilkosság egy keresztelőn.** A lehető legtitkosabb körülmények közt ölte meg magát ma este Holló Károly, a Meteor részvénytársaság huszonhárom éves tisztviselője. Holló fiatal, huszonegy éves nejével, apósa Polencsák Andor gépszijgyáros lakásán, Fényes Elek-utca 4. szám alatt ülte elsőszülött fiának keresztelőjét. A társaság már a vacsora után volt, amikor Holló besompolygott a mellékszobába és felesége szemé láttára agyonlőtte magát. A szerencsétlen ember kevéssel ezelőtt arra kérte feleségét, hogy játssza el kedvenc nótáját, s mialatt az asszony zongorázott, fegyvert emelt maga ellen. A megrémült háziak nyomban dr. Politzer háziorvosért küldtek, aki azonban csak a beállott halált tudta konstatálni. Holló Károly idegbajos volt, s lehet, hogy pillanatnyi elmezavarban követte el az öngyilkosságot. Mindig vidékre vágyott pihenni, mert ott csendesebb, nyugalmasabb az élet. Apja, Holló Aladár az Allami zsirművek igazgatója és tekintélyes tagja a budapesti társaságnak. Az öngyilkosság helyére kiszállt dr. Szalay Jenő rendőrfogalmazó, aki az öngyilkosságot kétségtelenül megállapította és a hullát a lakáson hagyta.

— **A Villand testvérek czirkusza.** A népszerű testvérek Párisban előkelő társulatot szerveztek, amelyvel március hó 21-én kezdik meg a Tattersalban modern nagy helyiségükben előadásukat. A budapesti közönség Villandéknál, e két szimpatikus művész vállalkozásánál meglepő szép, teljesen új czirkuszi mutatványokat fog látni. A Villand-czirkusz programja az idén kizárólag attrakciókból áll.

— **Megsebesült párbajsegéd.** Röviden már adtunk hírt róla, hogy Nagybecskereken kardpárbajt vívott Vértesy Gyula tanfelügyelő, a neves író, kinek dolgozatait jól ismerik olvasóink és Heiner-mann Alajos orvos. A párbaj alatt Vértesy egyik segéde, Tasnády Endre vármegyei árvaszéki ülnök, ki egyszermind a párbajt vezette, oly közel állt fele mellett, hogy Heiner-mann kardjával véletlenül végigvágott Tasnády arcán. A sebet be kellett rögtön varrni, mert a kard a halánték mellett egy ütőeret vágott keresztül. A párbajt aztán folytatták s az újabb összecsapásban Vértesy Gyula jelentéktelenül megsebesült az arcán.

— **Meggyilkolt gyárigazgató.** Varese közelében az erdőben meggyilkolva találták Tremoli Bernardot, a dekortilái selyemszövőgyár vezérigazgatóját. Jóllehet a vizsgálat kiderítette, hogy a vezérigazgató tárczájából hiányzik háromezer líra, sok jel arra vall, hogy Tremolit boszúból gyilkolták meg.

— **Öngyilkos kereskedőség.** Szlovencsák Géza gyöngyösi születésű huszonhat esztendő fűszerkereskedő-segéd lakásán ismeretlen okból föbelőtte magát. Állapota életveszélyes.

— **Tüntetés egy püspök mellett.** Dr. Párvy Sándor szepesi püspök mellett tüntetést ma Szepesváralja polgársága valláskülönbőség nélkül. Több száz főre rugó népgyűlésen Vida János, a kaszinó elnöke határozott beszédben ecsetelte a főpásztor személyét érintő rágalmak aljasságát, melyeket hazafias ténykedése miatt a pánszlávok zuglajjal zudítottak rá. A népgyűlés egyhangulag változhatatlan ragaszkodásáról biztosította a főpapot és memorandumban arra kéri, hogy a magyar haza ellenségeivel vívott harcban el ne csüggedjen, hanem ez uton tovább haladva, a magyarság zászlaját fenn lobogtatva, vigye azon cél felé, amelyet magának kitűzött.

— **Kegyetlen apa.** Török Jenő Géza bérkocsis nem a legjobbban élt a családjával, mert iszákos ember volt. Tegnap is mámorosan tért haza s tizenkét éves fia emiatt szemrehányást tett neki. A részeg ember erre olyan dühbe jött, hogy fölkapott egy konyhakést és összeszurkálta a fiát. A gyermeket, aki súlyosan megsebesült, a mentők a Rókus-kórházba vitték. Az apa ellen a rendőrség megindította az eljárást.

— **Házasság.** Koch Mór, a Koch Testvérek cég beltagja eljegyezte Schwartz Zsigmond, a Schwarz Jakab és fia cég beltagjának bájos neveltlányát, Pfeiffer Stefi kisasszonyt Eszékről.

Dr. Fleischmann László egyetemi tanársegéd eljegyezte Bretschneider Lenkét, Bretschneider Vilmos gyáros leányát Budapesten.

Berényi Ignác fővárosi építőmester és vállalkozó vasárnap délben vezette oltárhoz a Dohány-utcai templomban Mandl Rózsikát, Mandl József nagykereskedő leányát.

— **Gyilkos suhancz.** A csendőrök tegnap az apatini kis erdőben meggyilkolva találták Böhm József halászinást, aki gazdájának, Westermayer József apatini halászmesternek lakásáról pár napja eltűnt. A fiu fején hatalmas seb tátongott, lába össze volt kötözve. A vizsgálat kiderítette, hogy Böhm Józsefet palfása, Siber Ferencz gyilkolta meg, akit letartóztattak. Siber vallomásaiban elmondta, hogy összeszóalkozott Böhm-mel, eközben ütötte le egy baltával és holttestét az erdőbe vonszolta.

— **Pénzhamisító forradalmárok.** A berlini rendőrség Charlottenburgban pénzhamisító-műhelyt fedezett föl, amelyben orosz összeesküvők hamis ötven és ötszáz rubeles bankjegyet gyártottak. A hamis pénznek az lett volna a rendeltetése, hogy Oroszországban a forradalmi propaganda költségeit fedezzék. Eddig három embert letartóztattak.

— **A bál után.** Hódmezővásárhelyt Misa János kufurót az éjelen — bálból hazafelé menet — föbbsen megtámadták és összeszurkálták. A támadók elmenekültek.

— **A bomba.** Odesszával a legközelebbi vasútállomáson, Oniliakovon fegyveres forradalmárok bombát vetettek, amely fölrobbant ugyan, de az állomási épületben nem tett sok kárt. A tettesek elmenekültek.

— **Munkásbiztosító pénztári tisztviselők kongresszusa.** Az állami és vállalati munkásbiztosító-pénztárakban alkalmazott tisztviselők vasárnap délelőtt kongresszust tartottak. A kongresszust a szociáldemokraták hívták egybe s azon mintegy 400 tisztviselő vett részt az ország minden részéből. Bokányi Dezső ismertette a kongresszus célját. Ezután Rózsa József terjesztett elő határozati javaslatot, amelyben

követeli, hogy hat havi szolgálat után véglegesítsék a tisztviselőt. A fegyelmi szabályzatról való határozati javaslatot Kovács Károly ismertette. Kürschner Jakab ismertette a kormányknak azon tervét, amely szerint a betegsegélyző-pénztárak tisztviselőivé csupán érettségizett és államszámvitelani vizsgát tett, illetőleg a fogalmazói karba jogvégezett egyének választhatók. Tiltakozik a terv ellen. Több apró ügy elintézése után az ülés véget ért.

— **A bankbotrány.** A Kardos-család bankszedelgéseiben a vizsgálóbíró szombaton a harmadik Kardos-bank, a József- és Ferencvárosi Takarékpénztár ellen is elrendelte a büntügyi zárlatot. A szövetkezet összes könyveit a rendőrség lefoglalta s most már a könyvszakértők feladata, hogy mind a három bank könyveiből megállapítsák a hiány nagyságát. A rendőrség ma Kardos Árpádné, született Detti Erna ügyében az iratokat áttette az ügyészséghez. A halottrablási vádra vonatkozólag semmi pozitív tény megállapítani nem lehetett. Amikor ugyanis Kárpáti János meghalt, több írást találtak, amelyből kitűnt, hogy mindig álnevek alatt szokta pénzeit elhelyezni a bankokban. Így a Pesti Hazai Takarékpénztárban is volt 32.000 korona betéte, de ezt még életében kivette. A rendőrség most megkereste az összes fővárosi pénztárakat, kutatassák ki, mennyi betéte volt Kárpátinak nála és ki vette ki ezeket a betéteket.

Kardos Árpád ügyében ma újabb kihallgatás volt a rendőrségen. Beidéztek és kihallgatták Cserbera János házmestert, Kardos Árpád szolgáját. Cserbera azt vallotta, hogy amikor gazdája megházasodott, hirtelen nagyobb pénzeszeghez jutott. Hogy mennyi lehetett a pénz, azt nem tudja, de tény az, hogy Detti Ernával nagyon sok pénzt kapott. Őt bízták meg azzal, hogy a nászutra a vasuti jegyeket megváltsa. Erre a célra ezer koronát adtak át neki. Kardos Árpád háromhetes nászutja tizenkétezer koronába került. Cserberán kívül ma még más tanukat is kihallgattak a rendőrség. A vizsgálóbíró határozata ellen — aki tudvalevőleg a család összes tagjaira fentartotta a rendőrség által elrendelt előzetes letartóztatást — a védők még a múlt héten felfolyamodtak a vádtanácshoz. A vádtanács ma délután fél öt óra körül tartott ülésében tárgyalta a letartóztatott Kardos Lipót, Kardos Árpád, Kardos Géza, Kardos Zoltán és Kardos Dezső érdekében Pollák Illés védő által a szabadlábrahelyezés céljából benyújtott terjedelmes megindokolt felfolyamodást. A vádtanács elrendelte Kardos Lipótnak azonnali szabadlábrahelyezését, a négy fiut azonban a vádtanács továbbra is fogva tartani rendelte s ezeket vonatkozólag helybenhagyta a vizsgálóbíró vizsgálati fogságot elrendelő végzését. Kardos Lipótra vonatkozólag a vádtanács döntését nyomban tudatta a budapesti fogházfelügyelőség útján a gyilkoltfogház igazgatóságával.

— **A magyar tanítónő Kálvárlája.** Félhivatalosan letompítják, illetve majdnem egészen megcáfolják a Frigyesvágás szepesmegyei községben történt brutális, melyről hírt adtunk. A félhivatalos tudósítás ezeket közli: Papp Gizella tanítónő, akit az ottani lakosság magyar volta miatt üldöz, sőt legutóbb megátámadott és tetteleg is bántalmazott, elmenekült a faluból és még mindeddig nem tért vissza, mert nem érzi magát biztonságban a faluban, fél, hogy megölik, mint egy év előtt a jegyzőt ugyancsak magyar volta miatt. Múlt hónap 28-án a tanítónő lakásában kéménytűz ütött ki és ezt a falubeli lakosság oltotta el, a tanítónőt azonban senki sem bántalmazta. Ezen eset után a tanítónő a magyar érzelméről ismeretes Andrasovszky piébanos címére postautalványon az e hónap 16-ig beszédett pénzeket elküldte, de ennek kapcsán semmiféle megjegyzést nem tett további szándékairól. A tanítónő távolmaradásának okát Frigyesvágáson abban látják, hogy nem bírja a tót nyelvet, a lakossággal nem bír érintkezni és így kényelmetlenül érzi magát. Teljesen alaptalan azonban az az állítás, hogy a lakosság magyarelles érzelmű, mert a frigyesvágási nép csendes és nyugodt, a tanítónő iránt egyáltalában nem ellenségeskedett. Ami pedig a jegyző megölését illeti, az erre vonatkozó hír is téves, mert ennek meggyilkolása nyolcz éve történt, de nem nemzetiségi okból, hanem mert a jegyző férjes nővel szerelmi viszonyokat folytatott és egy ily esetből kifolyólag ölték meg.

— **Tüntetés a háziurak ellen.** Vasárnap délelőtt a fővárosban ismét tüntetés volt a háziurak ellen. Délelőtt tizenegy óra tájban mintegy hatszáz munkás verődött össze az Oktogon-téren s onnan az Andrassy-uton végig, a Váci-körút felé ment. Utközben a tömegből, amely egyre növekedett, sűrűn hangozott ki a kiáltás:

— **Le a háziurakkal! Abczug a házbéruzó-rásokkal!**

Az Operaház előtt a tüntető tömegnek utját állotta a rendőrség és hamarosan szét is oszlatta. A tömeg azonban a mellékutcákban ismét összeverődött s elment az újváros háza elé, ahol az építőiparosok szövetsége tartott ülést. A tüntetők ott is zajongtak és abczugoltak. A rendőrök itt ismét szétkergették a tüntetőket, akik azután később kisebb-nagyobb csoportokban a Kossuth Lajos-utcán is végig mentek s ott is abczugolták a háziurakat.

— **Felfüggesztett közjegyző.** Szombathelyt a közjegyzői kamara ma felfüggesztette állásától Apáthy Gyula körmendi közjegyzőt, ki hivatalos pénzek elsikkasztása után megszökött Körmendről. Az ügyészség elrendelte Apáthy körözését, ki állítólag Stajrországra szökött. Az elsikkasztott pénzek összegét még nem tudják, mert újabb feljelentések érkeznek Apáthy ellen. Az első feljelentés a szombathelyi árvaszékől érkezett 6500 korona elsikkasztott összeg miatt.

— **Kedvezményes áru jegyek fürdőortókodásra.** Az Idegenforgalmi Vállalat Abbazia, Arco-Cirkvenicza (Therapia és Miramare-szállók), Corfu, Lidó, Velence, Lipik, Mentone, Meran, Montecarlo—Nápoly, Palermo, Páris, Pöstyén, Ragusa, Riva, Róma, Sorrento, Tátrafüred, Tátraszéplak és Velence fürdő és üdülőhelyekre; az utazással kapcsolatosan, kedvezményes áru elsőrangú ellátás, lakás és helyenkint egyéb szolgáltatásokra jogosító részvételi jegyeket ad ki, melynek ára kívánatra 20 korona utólagos havi részletekben is fizethető. Részletes prospektus az árak megjelölésével a M. kir. Államvasutak Központi Menetjegyirodájában Budapest, (Vigadó-tér 1.) kapható.

— **Öngyilkos tanuló.** Dóczi Imre debreczeni egyházkerületi főigazgató az állami tankerületi főigazgatóval vizsgálatot tartott az egyházkerülethez tartozó intézetekben s a többek között a máramrosszigeti gimnáziumot is meglátogatta. Mikor a főigazgató a VI. osztályt látogatta meg, az osztály egyik tanulója, Illosvay Jenő a vizsgáló bizottság szemeláttára revolvert vett elő és szíven lötte magát. A szerencsétlen ifju azonnal meghalt. Illosvay Jenő a félévi bizonyítvány-kiosztás alkalmával több elégtelen osztályzatot kapott s emiatt való elkeseredésében követte el tettét.

— **Halálozás.** Mazurek Pál fővárosi iparko-lai igazgatót tegnap délután temették el nagy részvét mellett. A Józsefvárosi Népkör nevében Havass Rezső elnök, az Ipar-utcai iparostanonciskola tan-testülete nevében pedig Zsedényi Aladár mondott búcsúbeszédet.

Özv. Hoimann Ignáczt vasárnap temették el nagy részvét mellett Nagyszécsényben, ahová a pusztavarsányi birtokról vitték. A jótékonyaságról ismert és becsült urnő temetésén az egész környék részvete megnyilvánult. A temetőben dr. Vajda Béla losoncai főrabbi mondott megható gyászbeszédet. A gyászszertartáson a Hoffmann, Jaulusz, Bródi, Schlesinger és König-család tagjai vettek részt.

Kmetty András, a turóczenzmártoni tót muzeum elnöke 67 éves korában az éjelen meghalt. Az elhunyt kiváló botanikus volt, akit a külföldön is mint nagy tudóst becsültek. Annak idején Haynald Lajos kalocsai bíboros érsekkel is sűrű összeköttetésben állott.

Párvy Iván főügyész özvegye, sz. Nagy Vilma hosszas szenvedés után meghalt a fővárosban. Feleki Lajos, nyugalmazott m. kir. állami állatorvos, Sümegi Vilmos orsz. képviselő apósa, vasárnap, e hó 16-án délben 69 éves korában Nagykanizsán meghalt.

Papp Zsigmond vörösmarti ref. lelkész, Baranya vármegye törvh. biz. tagja 43-ik évében elhunyt. Salamon József kir. tanácsos, nyug. kir. tanfelügyelő 67-ik évében elhunyt Pécsen.

Sulyos csapás érte dr. Óvári Ferenczet, Veszprém város orsz. képviselőjét. Nővére, özv. Sági Gyuláné, szül. Óváry Erzsike, szívvelhűdésben hirtelen meghalt.

Merten József takarékpénztári könyvelő életének 42-ik évében elhunyt Budapesten. Temetése holnap Szombathelyen lesz.

Özv. Hencz Józsefné, szül. Auvander Teréz 71 éves korában Geréz-pusztán elhunyt.

— **Egy apa rémtette.** Grenobleban Laurent Antal vasúti tisztviselő a minap hivatalból hazajövet összevezett a feleségével. Cziakodás közben annyira indulatos lett Laurent, hogy két leánykáját agyonverte, a feleségét pedig megfojtotta. Azután néhány sort írt egy papirosszeletkére, föl-

ment a padlásra és fölakasztotta magát. Az utolsó
tizenet így szökött:

— Együtt halunk meg és magunkkal visszük
gyermkeinket is, hogy megkíméljük őket az
élet csalódásaitól. Az asztalon hagytam ötszáz
frankot. Ezen a pénzen temessenek el bennünket.

A család tragédiája nagy rémületet okozott a
városban.

— **Gyermek-matiné a Fővárosi Orfeumban.** A
közönség köréből felhangzott nagyszámu kívána-
lomra való tekintettel elhatározta a Fővárosi Orfeum
igazgatósága, hogy a mult csütörtökön páratlan si-
kerrel megtartott Gyermek-matinét megismétli és
pedig e hó 20-án, csütörtökön délután fél 4 órakor.
Ez előadásán részt vesz Merian világhírű kutyá-
színháza, valamint bemutatásra kerül a Gödöllő
fénykora című tánckép-sorozat és egészen más
különleges számok lépnek fel, mint a mult csütörtök-
ön. A dohányszás ezen az előadásán is tiltva lesz.
Bővebbet a falragaszok.

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherceg-utca**
3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobb
felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordít-
tatik a gyermektorna és vívásra.

x **Zászlók, czimerek, minden kivételben kapha-
tók** Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest,
VIII., Hunyadi-utca 27. szám. Árjegyzék ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Az elektromágneses gyógyítás a legkényel-
mesebb villamos gyógymódok egyike, mert a keze-
lendő testrészt le sem kell mezteleníteni, mivel az áram
ruhán át is hat a kívánt helyre. Gyógyhatása
kettős, u. m. fájdalomcsillapító és megnyugtató. Eb-
ből kifolyólag alkalmazásba kerül mindennemű ideg-
zása, görcsök, esuz és köszvényokozta fájdalmak,
a gyomor és szív ideges zavarai, a neurasthénia
és hiszteria okozta fejnemű, tarkófájás, ingerültsé-
g stb. ellen, főképen pedig szinte bámulatos hatást
fejt ki álmatlanság ellen, mert sokszor már
néhány ülés alatt sikerül az évek óta fennálló bajt
megszüntetni. Az elektromágneses gyógymód dr.
Hönnig Izsónál (IV., Károly-körut 24. sz.) kerül
alkalmazásba.**

x **Új czimbalom. György Gyula hangszer-
gyáros, Budapest, VII., Kerepesi-ut 71. feltalálta az
aczélszerkezetű czimbalmot s így a czimbalmot a
legtökéletesebb hangszerek közé emelte. Bő ismer-
tetést ingyen küld a feltaláló.**

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Kamarazene.** Grünfeld-Bürger vonós-
négyes társulata tegnap rendezte hetedik népszerű
kamaraestélyét a Royalban. Előadásra két hazai
szerző műve került. Perényi Géza még fiatal em-
ber, aki nemrég végezte a zeneakadémiát, melyet,
mint Kocsler tanár egyik legjobb híru tanítványa
hagyott el. Ma bemutatott vonósnégyeséből a Scher-
zot hallottuk már egyik növendék-hangversenyen és
ugy találtuk, hogy ez a tétel a mű legsikerültebb
része. Egészben világos és átlátszó a kvartett struk-
turája, mely a szólamvezetésben is az értelmes ze-
nész mellett bizonyít. Bürgerék jól összevágó mun-
kát produkáltak a mű bemutatásánál. Bátor Szidor
hárfára, hegedűre és gordonkára írott triója feleleve-
nítés. A friss gondolatokat megszólaltató kompo-
ziczió harmonikus szépségű, franciaizs szellemessége
ma is oly erővel hatott, mint amikor először hallottuk.
A hárfaszólamot Moshammer Román tolmácsolta.
A kitünö művész Hasselmaus „Valse lente”-jával
köszönte meg a közönség zajos elismerését. A hang-
versenyterem pódiumán ezúttal először mutatkozott
be Rauscherné, Langer Róza. Gluch Orfeusz-
áriájában széles hangregisztert és előadásbeli izlést
mutatott. A zongorán Roubal Vilmos izléssel szol-
gálta a kíséretet.

(*) **A brüsszeli vonósnégyes bucsuja.** A Royal-
szálló díszterme igen emlékezetes bucsunak volt ma
a színhelye. Ma játszott a fővárosban másodszor és
utoljára az a művészársaság, mely Daucher,
Miry, Schörg és Gaillard urakkal, a zenei
összejátszás és együtttérzés tökéletességéről alkotott
fogalmainkat valóstították meg. Ditters von Dit-
tersderg Es-dur vonósnégyese vezette be a mű-
sort. A csipkés, finom konstrukcióju mű, tárogató
dallamra emlékeztető záráskordjaival nagy hatást

keltett. Ujdonságként Dohányi Des-dur vonós-
négyesét mutatták be a vendégek, oly egyszerű mű-
vészi munkát produkálva, melyért még azt a kis téve-
dést is megbocsátottuk, mely a magyar szerző művét
ujdonságnak publikálta. Nemrégiben a Kemény-né-
gyestől csaknem kongeniális előadásban hallottuk. A
szép estét Beethoven egyik Raszmoszki-négyese
fejezte be. A bucsura nagy közönség gyűlt a
Royalba.

(*) **Szozer Ilonka Berlinben.** Mészáros igazgató
egyhazi szabadságot engedélyezett M. Szozer
Ilonkának, hogy a berlini Komische Operben vendég-
szerepelhessen. Operánk szubrettje a Denevérben
kezd meg berlini fellépését.

(*) **Az Operaházban** holnap, kedden „A varáz-
suvola” kerül előadásra Panina szerepében Hardy
Helén vendég szereplésével. A fiatal magyar mű-
vész ez alkalommal mutatkozik be először az
Operaház közönségének. Az Éj királynőjét Sándor
Erzsi, a királyné hölgyeit Dióssyné, Flattné, Walent,
Papagenát Palószyné, a nemtöket Payer, Bercs és
Váradi M. éneklék. A férfi szerepekben Arányi
(Tanino), Venczel (Sarastro), Takács, Kertész, Mi-
hályi (papok), Dalnoki V. (Papageno) és Déry
(Manostatos) lépnek föl. A dalművet Szikla Adolf
karmester vezényli s Alszeghy Kálmán főrendező
rendezi. (Évi bérlét 28. sz.) Eliánát csütörtökön
adják másodszor a bemutató előadás szereposztásá-
ban. Orellió pénteken folytatja vendég szereplését. A
Rigolettó czimszerepében lép fel. A bolygó hollandi,
Wagnernek ebben az idényben még elő nem adott
dalműve e hó 22-én részben új betanulással kerül
színpadra. Sentát Medek Anna fogja énekelni, mint ven-
dő. A czimszerepet ezúttal éneklő először Szemere
Árpád, ujak lesznek: Erdős mint Daland és Déry
mint kormányos, Erikt Arányi, Marit Valent énekl.

(*) **A Nemzeti Szalon Máramaroszigeten.** Má-
maroszigeti olvasónk írja a következőket: „B.
lapjuk több ízben foglalkozott azokkal a kenyér-
motívumokkal, melyek miatt a Nemzeti Szalon veze-
tőségéből bizonyos elemek kibuktatták a modern mű-
vészeti törekvések kiválóságait. Ezekhez a motívu-
mokhoz újabb adatot tudok szolgáltatni. A „Má-
maros” című lap e hó 14-iki száma tanúsága szerint
városunkban a következő képeket adta el a Nemzeti
Szalon:

- Déry Béla: „Sirocco”.
- Déry Béla: „Montekarlói partok”.
- Déry Béla: „Halászok a tengerparton”.
- Déry Béla: „Helde Holland”.
- Déry Béla: „Este a Traum-tónál”.
- Déry Béla: „Van Hock Holland”.
- Rubovics Márk: „Téli”.
- Rubovics Márk: „Nyires”.
- Rubovics Márk: „Téli táj”.
- Rubovics Márk: „Zivatar”.
- Rubovics Márk: „Juhász”.
- Rubovics Márk: „Vizhordó leány”.
- Rubovics Márk: „Sulykolás”.
- Rubovics Márk: „Leány a kútnál”.
- Kézdi-Kovács László: „Téli álom”.
- Kézdi-Kovács László: „Tájkép”.
- Kézdi-Kovács László: „Őszi harmat”.
- Markó Ernő: „Őszi táj”.
- Markó Ernő: „Dunarészlet”.
- Markó Ernő: „Borulás”.
- Markó Ernő: „Téli”.
- Markó Ernő: „Naplemente”.
- Markó Ernő: „Tájkép”.

Ezekhez a fölöttébb érdekes adatokhoz még csak
azt kell hozzátennünk, hogy Déry Béla, a Szalon tit-
kára, Kézdi-Kovács a művészeti igazgató, Ru-
bovics Márk a műtáros és Markó Ernő a vidéki
tárlatok rendezője. Hogy mily logosan reprezentál-
hatják a szűz vidéken a magyar művészetet: annak
kifejtése nem ide tartozik. Kivülük még csak Ger-
gely Imre, Szilányi Lajos és Bruck Lajos ad-
tak el egy-egy képet; ők ugyanis személyesen men-
tek Máramaroszigetre és velük szemben a személyes
ellenőrzés kötelezte a főntebb fölsorolt urakat arra,
hogy a saját képek között másoktól is eladjanak. A
Nemzeti Szalon pedig állami szubvenczióját ki-
fejezetten a művészet vidéken leendő ter-
jesztésére kapja.

(*) **Felolvasás Shakespeare-ről.** A Kisfaludy-tár-
saság Shakespeare-bizottsága tegnap délelőtt 11 óra-
kor tartotta harmadik felolvasó ülését a Nemzeti Mu-
zeum dísztermében Shakespeare-ről. A felolvasáson
ismét nagy és díszes közönség jelent meg, s a többi
előkelőségeken kívül gróf Apponyi Albert minisz-
ter is.

Henrich Gusztáv, a Magyar Tudományos Aka-
adémia főtárgya volt az első felolvasó, aki tetszés köz-
ben ismertette Shakespeare életét és írói munkássá-
gát. A felolvasó valószínűnek látja azt a feltevést,
hogy Shakespeare és Eyrem közös forrásból merítet-
tek. Határozottan nem lehet állítani, hogy Shakespeare
nem hagyta el hazája határait, de munkáiból egyál-
talan nem lehet következtetni az ellenkezőre sem.
Shakespeare legelső német fordítása önkényeskedő
és rossz. Valószínű, hogy nem az eredeti kéziratból
készült, hanem abból, amelyet a kontinensen kóborló
angol színésztársulatok használtak. A XVI-ik század
tudósai Shakespeare-ről vagy semmit, vagy nagyon
keveset irtak. A XVII-ik század elején Gottschö he-
vesen nekitámadt Shakespeare-nek s fölbiztatta leg-
kedvesebb tanítványát, Schlegel Vilmost, hogy szin-
tén támadja meg Shakespeare-t, akinek műveit ak-
kor szelvényben játszották egész Németországban.
Schlegelt azonban annyira megragadta Shakespeare
ereje, hogy nemcsak nem támadta meg, de lefordí-
totta Julius Cézárt és tanulmányában, mint a leg-
nagyobb drámaíróról emlékezett meg az angol zse-
néiről. Az ováció lecsillapultával, amely a felolvasás
végén támadt, Hegedüs Gyula, a Vigszínház mű-
vésze nagy művészettel jeleneteket szavalt az
Othelóból. A művészt lelkesen megtapsolták. Kijutott
az elismerésből Váradi Antalnak is, aki a legelső nagy
Shakespeare interpretátornak, Kean Edmundnak küz-
delmes élete folyását rajzolta meg. Színészcsaládból
származott s hét éves korában már a színpadra ke-
rült, amelyen sok nyomorban eltöltött esztendő után
hatalmas sikereket aratott. Dacozs, gögös, ellent-
mondást nem tűrő ember volt, aki tizenhárom éves ko-
rában elragadta György angol királyt is. A nagy szí-
nész életből vett epizódokkal tarkított vonzó fel-
olvasást zajoson megénezték.

(*) **Az Uránia színház új igazgatója.** Szana Ta-
más halálával megüresedett az Uránia Tudományos
Színház igazgatói állása. Értesülésünk szerint He-
vesi József nagyérdemű író társunkat szemelték ki
erre az állásra. Ez a választás lenne a lehető legsze-
rencesebb. Hevesi József széleskörű ismeretei, vilá-
látottsága, finomult izlése és irodalmi s művészi mű-
veltsége mindenképpen jobban minősítik arra, hogy az
Uránia színház élére állíttassék.

(*) **Az Akadémia osztályülése.** Az Akadémia
matematikai és természettudományi osztálya ma
este Entz Géza elnöke alatt felolvasó ülést
tartott.

Elsőnek a mult nagygyűlésen rendes tagnak vá-
lasztott Rados Gusztáv tartotta meg székfoglaló
értekezését „Adalékok az egység-gyökök elméleté-
hez” címen, amelyben az orthogonális helyettesíté-
sek elméletében felmerülő kérdésekből kiindulva, az
algebrai számok elméletébe vágó kutatásainak vég-
eredményét ismertette.

Utána dr. Ónody Adolf egyetemi tanár „A
gege idegeinek tábláit” mutatta be, melyek vizsgálá-
sainak eredményeit tüntetik fel és a közoktatásiügyi
miniszterium és az Akadémia támogatásával tanítási
számára. Majd Tangl Ferencz ismertette „A tyuk-
tojás héjának változása költés közben” című dol-
gozatát s végül Kaleczinsky Sándor, a földtani
intézet fővegyésze tartott előadást a margitszigeti
artézi kut vizének hőmérsékleti viszonyairól. Az elő-
adó tíz évi mérései alapján kimutatta, hogy az artézi
kut 0,7° C. fokkal csökken. E hőcsökkenés oka a
városligeti artézi kut feltörése. Kimutatta továbbá,
hogy egy újabb artézi kut furása, különösen ha csöve
a városligetnél nagyobb átmérőju lenne, ugy az ösz-
szes budapesti hévízveknél nagyobb változásokat
fog előidézeni, a thermák víznyomása, vízbősége és
a hőmérséklete is megfelelően csökkenni fog. Az elő-
adást tetszéssel fogadták.

(*) **Sembery Fanny Temesvárott.** Sembery
Fanny, az ismert kitünö operaénekesnő Krencsányi Ig-
nác meghívására Temesvárra utazott, hogy ott hol-
nap a Mignonban vendég szerepeljen. A művész
már ismételtén énekelte Temesvárt és örömmel és ér-
deklődéssel várják.

(*) **Hangverseny a Vigadóban.** A kereskedelmi
alkalmazottak országos egyesülete, mint minden év-
ben, ugy az idén is nagy művészi hangversenyt ren-
dezett. A közönség zsúlóság megöltötte a Vigadó
nagytermét és élvezettel hallgatta az előadó mű-
vészek válogatott programuszámait. A gazdag műso-
ron a következő művészek szerepeltek: Jászai
Mari, Csillag Teréz, Komlóssy Emma, Ná-
day Ilonka, Fodorné Aranka, P. Kornay Mar-
git, Környei Béla, Császár Imre, Papp Miska
és Papir Sándor. Minden szám után a közönség
zajosan megtapsolta az előadó művészeket. Óriási
sikert arattak különösen Komlóssy Emma magyar
nótáival, melyeket nem győzött eleget megismételni.
Az énekszámokat Stefanidesz Károly, a
Népszínház volt kitünö karmestere, kísérte zongorán
az ő művészi stílusérzésével.

(*) **Vizsgálati előadás.** Tegnap este tartotta meg a Solymossy-féle színésziskola ezidei második nyilvános előadását az iskola házi színpadán. Pálffy Nina nagy buzgalommal és szakértelemmel vezetett iskolája igazán tanulélet adta a kitünő összejátéknak. Színre került a Pillangó kisasszony, melynek prólogját ügyesen adta elő E. Okolicsányi Paula. A darab fő női szerepében Nagy Tilla aratott osztatlan sikert. Úgyes volt még Vámos Gizzi. A férfiak közül Vajda Lajos érdemel dicsőreputet. A kabaret-számokból Várhegyi Gizzié vált ki legjobban. Búttás Agnessel együtt előadott táncza is igen tetszett. Forrai Stefi kissé nehéz feladatra vállalkozott, hangja még gyenge a Lili keringőjéhez. Szabó Gitta kuplékat adott elő némi lámpalázzal.

(*) **Népszínház-Vigopera.** A Czigánybáró ma esti előadásának ismét érdekességet kölcsönözött egy új Szaffi. Ezúttal Révay Aurélie, a kiváló operaénekesnő énekelte a czigányleány hálás szerepét nagy sikerrel. Művészi éneke, mely különösen Szaffi dalában érvényesítette hangjának iskolázottságát, többször tapsra ragadta a közönséget. A felvonások után is többször hívták a lámpák elé.

(*) **Új Idők.** Az e heti szám közli Herczeg Ferenc regényfolytatását. Novellát Ambrus Zoltán és Krudy Gyula írtak. Czikket Szerb Zsigmond és Farkas Pál. Verset Oláh Gábor és Balázs Béla. Mindezt kiegészítik apró cikkek aktuális művészeti eseményekről. Az illusztratív részben találni Manuel portugál királyt, a Kéve művészegyesület tárlatait, Szana Tamás arcképét, humoros fejléceket a lakbérzúszoráról stb. Az Új Idők előfizetési ára negyedévenként 4 korona.

(*) **Hangverseny.** Akadémiai Zenekar. Az új szimfonikus zenekar harmadik hangversenye e hó 24-én, hétfőn este 7 és fél órakor lesz a Liszt Ferenc-téri zenepalotában. A műsor a következő: 1. Wagner: Columbus-nyitány (ujdonság). 2. Grieg: Románz változatokkal (ujdonság). 3. Hubay: Concerto all' antica (ujdonság), hegedű: Geyer Stefi k. a. 4. Beethoven: Pastoral szimfonia. Karnagy Hubay Jenő. A hangversenyt vasárnap, e hó 23-án délután 3 és fél órakor nyilvános főpróba előzi meg 2 és 1-korénás helyárak mellett. Jegyek a „Harmonia”-ban kaphatók. — Friedmann Ignác zongoraművész a márczius 13-iki második önálló zongoraestélyére egy roppant érdekes műsört állított össze. Jegyek a Harmoniában kaphatók. — Fráter Lóránd a magyar mű- és népdal költészetnek leghívebb hírnöke az idén csak egyszer jelenik meg a hangverseny dobogóján és pedig holnap, kedden, február 18-án, mely hangversenyt ez alkalommal a fővárosi Vigadó nagytermében rendezi. Jegyek csekély számban a „Harmonia” zineműkereskedésben, valamint az esti pénztárnál kaphatók.

Mulatságok.

** Az Országos Bál öt órai teája. Az „Országos Bál” előfutárjaként vasárnap délután a Royal-szállóban rendezett öt órai tea a maga fényes lefolyásában előre vetette a folyó hó 19-én, szerdán, ugyancsak a Royal-szállóban tartandó „Országos Bál” sikerét. Az öt órai teán igen szép társaság gyűlt össze és a legjobb hangulatban volt együtt a késő esti órákig. A rendezőségnek ez a sikerült, ötlete tehát fényesen bevált. Az öt órai tea sikeréhez természetesen első sorban hozzájárult fővárosunk művészvilágának részvétele. Többek között közreműködtek: Paulay Erzsé, a Nemzeti Színház tagja, aki Miklós Elemér bizottsági alelnöknek ez alkalomra írt „Péterke imája” című költeményét szavalta el nagy hatással. Azután Jaszszkyné Náday Ilona énekelte nagy tetszés mellett dalokat. Venczell Béla, a m. kir. Operaház tagja kurucz nóták éneklésével aratott zafos sikert; öt Lichtenberg Emil az Operaház karmestere kísérte. Szilágyi Dusí, a Népszínház-Vigopera tagja magyar nóták temperamentumos előadásával ragadta tapsra a közönséget. Végül Farkas Imre legújabb költeményeit és dr. gróf Wass György bizottsági alelnöknek „Akkord” című költeményét szavalta el Balogh Károly zenekarának kísérete mellett Fejérvány Sándor bizottsági jegyző. A szépen sikerült hangverseny után Balogh Károly muzsikája mellett kiűbő hangulatban maradt együtt késő estig az egész társaság. A jelen volt hölgyek névsora a következő:

Alsócsernátoni dr. Csiky Kálmán és leánya, Kenyeres Jánosné és leánya Márta, Belatiny Braun Károlyné, Belatiny Braun Adrienne és Györgyi, Martinovszky Jánosné, dr. Hunyadné, Eleőd Jósáné, Eleőd Fabiola, Blum Károlyné, Blum Elly és Irén, Burschitz Miczi, Böhm Károlyné, Viadár Róbertné, Patachich Livia és Kamilla, Skriván Ferenczné, Skriván Ety, Rudolf Mórné, Rudolf Aranka, Taberman Gusztávné, Oltóssy Mini, Plechschmidt Jenőné, Szilávik Endréné és leánya, Teimer Oszkárné, habódi

Rétay Vilma és Miczi, losonczy Farkas Kálmán és leányai, Nagy Istvánné, Nagy Ilona, báró Buttler Sándorné, Mauks Árpádné, Mauks Julia, Pórfy Margit és Ilesí, Lord Margit, Alszeghy Muczi és Olga, dr. Révay Zoltánné, dr. Joanovics Gézáné és leányai, Schöberl Róbertné, Schöberl Gitta, özv. Vágó Bertalané, Csiky Jánosné, Jaszszkzy Manoné, dr. Szilágyi Ernőné, Kelemen Margit, Fazekas Livia, Gross Erzsike és Juliska, Fogarassy Károlyné, Veress Elek-né, Veress Kamilla, Peregriny Istvánné, Peregriny Karola, Simon Imréné, Simon Böske, Felner Gizike, Sárossy Lórántné, özv. Paulay Edéné, Paulay Erzsé, Könyöky Károlyné, Könyöky Ilona.

A rendező-bizottság ez uton kéri a meghívottakat, hogy jegyeiket a bála előre váltásák meg a Royal-szállóban levő bálrodában. Hivatalos órák: délelőtt 10—11-ig, délután 3—8-ig. Telefon: 46—57.

** **Mészáros-bál.** A Mészáros és Hentes Ifjak Köre e hó 29-én a Royal-szálló dísztermében nagy bál estélyt rendez a Budapesti Mészáros Ipartestület védősége alatt.

VITA FORRÁS

SÓSKÚT VASMEGYÉ

ALKALIKUS NATRON-LITHION GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, kőszóny, cukorbetegség, gyomor-, vesé- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borvíz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a

Központi iroda: Budapest, V., Váci-körút 54.

Főraktár: Edesokuty L. úrnál, Budapest, Erzsébet-tér 8.

FŐVÁROS.

(*) **Tisztviselők kölcsöne.** A tanács tudvalevőleg segíteni szeretne azokon a tisztviselőknél, akik hiába vártak a drágasági pótlékra s a mindennapi kenyeriket sem tudják megszerezni, mert nem tudnak kölcsönhöz sem jutni. A nyugdíjalapból akar a tanács százezer korona kölcsönt adni a tisztviselőknél. A kölcsönt kamatostól lefogják az alkalmazottak fizetéséből. A pénzügyi bizottság dr. Bódy Tivadar tanácsos elnöklésével ma tartott ülésén megszavazta a kölcsönt, de kimondotta, hogy csak azok kaphatnak kölcsönt, akiknek négyezer koronánál kisebb fizetésük van.

(*) **Félmillió korona segítség.** A főváros esütörtöki rendkívüli közgyűlése állapítja meg az idei költségvetést. Ugyanakkor határozzák meg a különböző kulturális, felekezeti és jótékonsági segítség összegét. A tanács 49 testület között 533.300 korona évi segély kiosztását javasolja.

(*) **Inkompatibilis ajánlat.** A köztisztasági alkalmazottak ruhájának a szállítására hirdetett árlejtést a tanács. Az árlejtést ma tartották meg gróf Pestich Géza tanácsos elnöklésével. Nyolcz ajánlat volt. A legolcsóbb ajánlatot Tiller Mór és Társa cég tette. A bizottság azonban az ajánlatot nem fogadta el, mert a cég főnöke, Tiller Samu bizottsági tag s így az ajánlat inkompatibilis. A bizottság a következő ajánlatot sem fogadta el, hanem a kisiparosok szövetkezésének 7066 koronával drágább ajánlatát.

(*) **A felsővezeték ellen.** A főváros közgyűlése szerdán határoz arról, hogy a Népszínház-utczában megmaradjon-e a felsővezeték, vagy átalakítsák alsóvezetékűre. A kérdés most már az érdekelte lakosságot is erősen izgatja. Tegnap délután a Vig- és Bérkocsis-utca sarkán lévő vendéglőben a Népszínház-utczai lakosság tekintélyes része értekezletet tartott, amelyen elhatározták, hogy a legerélyesebb akciózt fogják kifejezni az ellen, hogy a Népszínház-utca vilamos vasút felső vezetéke továbbra is meghagyassák. Legközelebb e kérdésben a Józsefváros polgárságát nagygyűlésre fogják egybehívni s ugy a főváros hatósága, valamint a belügyminiszter előtt kiállásukat utján adják elő, hogy a felsővezeték a Népszínház-utczában a legnagyobb mértékben életveszélyes, akadályozza a forgalmat s amellyel a Józsefvárosnak e sugárúterű utczáját teljesen elcsúszítja.

(*) **Kisúvarosok kérése.** A kispesti és erzsébfalvai kisúvarosok kiűdöttségére járt ma Bácsy István polgármesternél s arra kérte, hogy a vámot engedjék el nekik. Elmondta, hogy öt-hat fuvert csinálnak naponként, mert épületörmeléket úvaroznak a város határába. Naponként két koronát, két korona negyven fillért kell a vámnál fizetniük. Oda kell tehát adniok a keresetük nagyobb részét. A polgármester megígérte, hogy megvizsgálja a dolgot.

(*) **Kávéház-nyitási engedély.** Néhány héttel ezelőtt jelentették, hogy a VIII. kerületi előjáróság, mint elsőfoku iparhatóság megtagadta az engedelmet Bronner Miksától arra, hogy a József-körút 8. sz. házban, a mai postahivatali helyiségben kávéházat nyisson. Bronner főlebbezett és a tanács, mint másodikfoku iparhatóság most utasította a VIII. ker. előjáróságot, hogy adja ki az engedélyt.

(*) **A Cséry-féle vállalat a főváros ellen.** A Cséry-féle részvénytársaság 1.000.000 koronánál nagyobb összeget követel a fővárostól azon a czímen, hogy az iparüzletekben és boltokban összegyűlt hulladékokat el kellett neki szállítani. A tanács az ügyet kiadta az ügyészségnek, amely a most beterjesztett jelentésében azt adja elő, hogy az állítólagos követelést két hitelező már le is foglalta; azonban annak ad kifejezést a tiszti ügyészség, hogy a főváros nyugodtan nézhet elébe az esetleges pörnek, mert a követelés teljesen alaptalan.

(*) **Kiselejtezett iskolapadok adományozása.** A dubriczonyi (Biharmegye) iskolaszék aziránt folyamodott a főváros tanácsához, hogy engedne át a részére néhány kiselejtezett iskolapadot. A tanács utasította a gazdasági hivatalt, hogy adjon át az iskolaszék rendelkezésére 28 kiselejtezett iskolapadot és egy iskolai dobogót, 28 korona árban. A tárgyakat az iskolaszék a saját költségén köteles elszállítani.

EGYESÜLETEK.

(—) **Építőiparosok gyűlése.** A Magyar Építő Iparosok Országos Szövetsége vasárnap délelőtt 9 órakor tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés, amely az Ujvárosi háza közgyűlési termében volt és amelyen Kauser Gyula elnököt, elfogadta a szövetségi tanács évi jelentését, tudomásul vette a zárószámadásokat és megállapította a folyó évi költségvetését. Rövid vita után elfogadták dr. Eröss Sándor budapesti építésznek egy építőipari hitelintézet létesítése tárgyában tett indítványát és a terv megvalósítására husz tagu bizottságot küldtek ki.

(—) **Az Országos Középiskolai Tanáregyesület választmánya** vasárnap délelőtt látogatott ülést tartott Négyessy László elnök vezetésével. Az elnök az ülés elején beszámolt a tanáregyesületnek legutóbb tartott kongresszusáról, amelyet a tagok kívánságára a fizetésrendezés ügyében összehívott. A kongresszus eredménye kielégítő, amennyiben a miniszter kilátásba helyezte a tanárság fizetésrendezését. Utána dr. Pruzsinszky János főtitkár a filológiai versenyekről számolt be. A versenyek, amelyek tétele: „Petőfi és János vitéz viszonya az irodalom fejlődésében” volt. A zsűri Beöthy Zsolt elnöklele alatt Császár Elemér előadásában az első díjat Lányi Géza bölcsészettanhallgató, a második díjat Borbély Ferenc bölcsészettanhallgatónak ítélte oda. A magyar-latin és latin-magyar fordítások pályázatán a bíráló-bizottság dr. Finóczky Ernő elnök és Székely István előadásában a Cicero és Horatius fordításáért az első díjat Gálffy Zsigmond kolozsvári tanárjelöltnek, a második díjat pedig Moór Gyula kolozsvári joghallgatónak ítélte. Az alapszabályok módosítása után a választmány tárgyalta azokat az indítványokat, amelyeket a legutóbbi fümei közgyűlés a választmányhoz utasított. Végül Székely István titkár több folyó ügyet referált, Müller János pénztáros pedig az egyesület vagyoni helyzetéről szóló jelentést mutatta be.

(—) **A nemi felvilágosítás.** Az Országos Védőegyesület nemi betegségek ellen ma este szaktanácskozást tartott dr. Friedrich Vilmos egyetemi magántanár elnöklésével. Az első felszólaló Rubóné volt, aki a szülők nevében szolt a kérdéshez és kifejtette, hogy a felvilágosítás feladatát nem lehet a szülőkre bízni, hanem a pedagógusokat kell rá kötelezni. Érdekesebb volt egy vidéki professzornak névtelenül beküldött dolgozata, melyet a titkár olvasott fel. A professzor hónapokon át önzetlenül foglalkozott a témával és rendkívül meglepő, de egyúttal szomorú eredményre jutott. A dolgozat címe: Hogyan világosítottam fel tanítványaimat? Végül Kemény Ferenc igazgató összefoglalta a vita eredményét s a következőkben foglalta össze a szaktanácskozás során leszűrt javaslatait: A felvilágosítás munkáját az iskolára és a családra kell bízni. Az iskolai felvilágosításnak kötelezőnek kell lennie; megkezdendő az elemi iskolában és az osztályok emelkedésével fokozatosan kiterjesztendő. A tanügyi hatóságok, a szakegyletek, iskolaiigazgatók és a saját felhívandók, hogy vegyék ki részüket ebből az egész nemzetre és jövőjére kiható küzdelemből. Az egyesület hívja fel a kultuszminisztert, hogy egy országos szaktanácskozás lehetővé tételével vigye dűlőre a sexualpedagógia ügyét, az Országos Közegészségi Egyesület pedig arra kéri, hogy az anyák iskolájának programjába vegye fel a sexualpedagógiát is. A javaslatokat az egyesület magáéva tette.

tel ezelőtt
mint első-
Bron-
z. házban,
nyisson.
másodfoku
díjóráságot,

A Cséry-
nagyobb
b, hogy az
hulladékot
kiadta az
lentésében
két hite-
ifejezést a
n nézhet
és teljesen

ozása. A
ánt folya-
t a ré-
nás utá-
az iskola-
apadot és
gyakat az
litáni.

K.

Építő Ipa-
ótt 9 óra-
közgyűlés,
nem volt és
ta a szö-
te a záró-
i költség-
öss Sán-
telintézet
terv meg-
ki.

regyesület
ülést tar-
Az elnök
eknek kíván-
ott. A kou-
a minisz-
endezését.
r a fioló-
amelynek
írodalom
elnöklete
első díjat
odik díjat
ítélte
ítások pá-
y Ernő
Cicero és
Zsigmond
iat pedig
ítélte. Az
mány tár-
et a leg-
utasított.
ügyet re-
egyesület
a be.

ros Védő-
aktanács-
ni magán-
volt, aki
ette, hogy
kre bizni,
Érdeke-
lenül be-
ott fel. A
lkozott a
szomorú
an világo-
Ferencz
a követ-
sok során
át az is-
elvilágosi-
endő az
ésével fo-
ságok, a
hivandók,
nemzetre
ület hívja
s szakta-
a sexual-
Egysé-
skolájának
ját is. A

(—) **Modern dramaturgiai előadások.** A Budai Közművelődési Körben ma, hétfőn este fél 7 órakor tartották meg a modern dramaturgiai sorozat második előadását, mely alkalommal dr. Waltner Jenő Ibsenről tartott felolvasást. A sorozatban a következő előadás: Kósa Miklós felolvasása Shawról.

(—) **A Szabad Egyetem** új előadásai a mai nappal veszik kezdetüket. Ma tarja meg dr. Sebestyén Károly a római költészet történetének vázlata címen hirdett 6 óras előadás-sorozatának bevezető-előadását este 7-10-ig az egyetemi központi épület (IV., Egyetem-tér) kupolatermében. Tárja a latin költészet kezdetei s műfaji kialakulása. A következő előadó dr. Molnár Géza. A XIX. század zenei romantikusai című előadás sorozatával, melyet csütörtökön, február hó 20-án indít meg. A hat előadásból álló sorozatokra szóló belépti jegyek 1 koronáért az egyetemi központi épület kapusánál, vagy az előadást megelőzőleg a tanterem előtt kaphatók.

(—) **A „Művészet és művelődés, magyar nők köre”** holnap, kedden délután öt órakor a Terézvárosi Kaszinó termeiben Ambrus Zoltánné, Komlóssy Ilonka, Paulay Erzsébet, Svastits Eugénia, Horváth Elek, Mateyka Béla, Mihályfi Károly és Szemere Árpád közreműködésével vendéglátó napot tart; hangverseny után tea.

(—) **A halálbüntetés eltörlése.** A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör szerdán, e hó 19-én este nyolcz órakor felolvasó ülést tart, amelyen dr. Füzeses István hírlapíró a halálbüntetés eltörléséről értekezik. Vendégeket szívesen látnak.

SPORT.

(O) **Kronberger szeptérvári győzelme.** Kronberger Lili, Európa bajnoka, vasárnap fényes győzelmet aratott a Szeptérvári rendezett nemzetközi meeting első osztályú női műkorcsolyázó versenyén. Győzelmének nagy jelentőséget még az a körülmény is ad, hogy a zsűri egyhangulag ítélte oda Kronbergernek az első díjat.

A tegnapi verseny részletes eredménye a következő volt:

Első osztályú női műkorcsolyázó verseny. 1. Kronberger Lili (Budapest) 155 pont. 2. Rendschmid (Berlin) 125 pont. 3. Mme. de Pomery (Stockholm) 110 pont.

(O) **Házi korcsolyázó-verseny.** A Budapesti Korcsolyázó-Egylet tegnap délután tartotta házi gyorskorcsolyázó-versenyét nagy közönség előtt a következő eredményekkel: 1. 500 m. gyorskorcsolyázó-verseny. (15 éven aluliak részére): 1. Mangold, 2. Maleczky, 3. Virány. — II. 1000 m. gyorskorcsolyázó-verseny (20 éven aluliak részére): 1. Méray Horváth András, 2. Barónik Oszkár, 3. Láng Tivadar. — III. Műkorcsolyázó-versenyek fiúk részére: 1. Méray Horváth András, 2. Neumann Lajos, 3. Léárd Aurél. — IV. Műkorcsolyázó-verseny lányok részére: 1. Braun Józsa, 2. Quittner Olga, 3. Quittner Miczi. — V. Műkorcsolyázó-verseny hölgyek részére: 1. Fráter Ilonka, 2. Eitl Ida, 3. Neumann Elza. — VI. Keringő-verseny: 1. Lichter-Kardos, 2. Borsódi-Neumann, 3. Huszár-Székely. — VII. Műkorcsolyázó-verseny urak részére: 1. Farkas Ivor, 2. Tauszig Aladár, 3. Hamburger Aladár.

(O) **Főiskolai korcsolyázó-bajnokság.** A Kolozsvári Egyetemi Club és a Kolozsvári Korcsolyázó Egylet tegnap délután tartotta országos korcsolyázó versenyét, közte a főiskolai gyorskorcsolyázó bajnokságot 500 és 1500 m. futamra. A versenyek eredménye a következő:

I. 500 méteres főiskolai bajnokság. 1. Gyurmann Dezső (BKE.) 5 p. 2/3 mp. 2. Ifj. Petanovits József 5 p. 1/2 mp. — II. 1500 méteres főiskolai bajnokság. 1. Gyurmann Dezső (BKE.) 2 p. 54/3 mp. 2. Ifj. Petanovits József (BKE.) 3 p. — III. Műkorcsolyázó-verseny. 1. Szende Andor (BKE.), 2. Nemes István (Arad). — IV. Műkorcsolyázó-verseny vidékiek részére. 1. Nemes István (Arad), 2. Tóth László (Szombathely). — V. 1500 méteres verseny országos nyílt. 1. Schlick László (BKE.) 2 p. 7/8 mp. 2. Haraszthy Lajos (BKE.) 2 p. 20/5 mp. — VI. 1000 méteres verseny vidékiek részére. 1. Szabó (Kolozsvár) 2 p. 16/5 mp. 2. Voit (Kolozsvár) 2 p. 25/1 mp.

(O) **A Sirály Evezős-Egylet** vasárnap tartotta évi rendező közgyűlését, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg. Az egyesület volt elnökét, Keresztessy Józsefet, aki elnöki tisztéről lemondott, egyhangú lelkesedéssel az egylet örökös tiszteletbeli tagjának választották meg. Ezután megalakították a tisztikart. Elnök lett Brüll Alfréd, az ismert sportférfi, alelnök dr. Otler Emil, titkár dr. Jacobi Olivér, művezető Iványi Emil, művezető-he-

lyettes Otler Pál, pénztáros Kann Zsigmond, ellenőr dr. Schreyer Jenő, szertáros Szűcs József, gazda Hertzka Rezső, jegyző dr. Schön Nándor. Ezenkívül tíz tagu választmányt választottak. A közgyűlést társasvacscora követte, amelyen számos felkészítőben ünnepelték az elnökséget.

(O) **Az első bajnoki mérkőzések.** Nagy meglepetéssel kezdődött a tavaszi bajnokság tavaszi fordulója, amennyiben a biztos győztesnek favorizált MAC csapata, mely múlt évben 8:0 és 7:1 eredményrel verte a Ferenczvárost, vereséget szenvedett ellenfelétől. Nagy hátrányára volt a csapatnak az, hogy néhány játékos betegen állott ki, főleg pedig az, hogy saját erejét túlbecsülve, nem tartotta veszedelmes ellenfélnek a Ferenczvárosiakat. A tegnapi mezőnyben a Ferenczváros volt a jobb, és oly játékot produkált, amit talán még sohasem.

Hátvédei: Manglicz és Rumbold, fedezet-sorától Bródy, Gorszky, Weinbertől támogatva megtörték a MAC csatársorának minden támadását. A MAC-ban csak az új kapus volt méltó a csapat hírnevéhez, míg a védelem baloldala ritkán tudta megakadályozni az ellenfél csatárainak lerohanását.

A vasárnapi mérkőzések eredményei a következők: FTC—MAC 4:2, BTC—Typographia 3:1, BAC—Föv. T. C. 0:0.

A bajnokság jelenlegi állása a következő: (8), MTK 15, (9), MAC 14, (9) FTC 12 (9) BTC 11, (8) Ujpest 8, (9) BAK 7, (8) Törökvis 5, (9) Föv. T. C. 4, (9) Typographia 2 pont.

Téli sport-czikkek

Má. és versenykorcsolák. Jégjátékok. Hockey. Jég-hockey szabály 20. évi. Svéd-, norvég-, svéd-, tíróli-, hallyógi- és amerikai rodel sport és gyermek-szánkók, tobogán sít, Lillenfeldi sít 30 korona Norvég sít, lábszárak, hótálpak. Téli sportöltözékek és felszerelések Sportárjegyzék ingyen.

KERTÉSZ TÓDJR sportüzlete, BUDAPEST, IV., KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Csalárd bukás.** Kohn Simon dunaföldvári kereskedő ellen a múlt év november havában a székszárdi kir. törvényszék elrendelte a csődöt. Nyomban a csődnitás után kitünt, hogy a vagyonbukott kereskedő több mint 80.000 korona hiányról nem tud elszámolni. Több bécsi és budapesti hitelező a feltűnő nagy áruhiány miatt feljelentést adott be a vagyonbukott ellen a székszárdi kir. ügyészséghez. A feljelentés folytán a székszárdi kir. törvényszék vizsgálóbírája tegnap kiszállt Dunaföldvárra, s ma ott megállapított adatokból kitünt, hogy a vagyonbukott Kohn Simon közvetlenül a csődnitás előtt rokonsága segítségével rejtette el a 82.000 korona értéket a tömeg elől. Ezek alapján a vizsgálóbíró Kohn Simont vizsgálati fogságba helyezte. A büntető eljárás a letartóztatott kereskedő rokonsága ellen is folyik.

§ **A zirczi választás.** A vesztprémi törvényszék ma a legutóbbi zirczi választáson történt visszaélésekkel foglalkozott. Az ügyből kifolyólag az ügyészség huszonkét egyén ellen adott be vádiratot a btkv. 185. és 186. §§-ában körülírt választási visszaélés vétsége miatt. A vádlottak mindegyike kifogással élt, amely kifogásoknak a törvényszék vádtanácsa részen helyt adott és tíz vádlott ellen beszüntette a további eljárást, a többi ellen azonban fentartotta a vádiratot és vádhatározatot is hozott.

§ **Megszűnt sajtópör.** Matsád János, a Fogadó című szaklap munkatársa két évvel ezelőtt erősen támadta a pinceszeregyesület elnökét, Varga Istvánt, akiről azt állította lapjában, hogy hűtlenül sáfárkodik az egyesület vagyonával. Varga István rágalmozási sajtópörrel felelt ezen támadásra. Ma tárgyalta ezt a sajtópört az esküdtbírósg Zsitvay Leó elnöklete alatt. Ítéletre azonban nem került a sor, mert a vádlott beismerte, hogy cikkét téves információk alapján írta meg s kijelentette, hogy a felhozott vádakkal a főmagánvádló egyéni becsületét sérteni nem akarta. A főmagánvádló erre elejtette a vádat s a bíróság a további eljárást megszüntette.

§ **Egy lelkész üzemel.** A múlt év június 12. óta lakója a budapesti büntető törvényszék fogházának Angyal Béla róm. kath. segédlelkész. A bűn ösvényére tért lelképásztor előbb Ipolyszéken, majd Miskén káplánoskodott. Később a fővárosba jött s itt csakhamar azzal kezdte bűnös manipulációit, hogy Zsigmond Mihály vagyonos ipolyszéki gazdálkodó, Pap József ugyancsak ipolyszéki lakos nevét ráhamisította két darab 500—500 koronás váltóra s ezek közül az egyiket 1907. május 14-én, a másikat május 28-án leszámítottatta az Unio című fővárosi hitel-

szövetkezetről. Ezenkívül szintén még Ipolyszéki káplán korában megkérte Zsigmond Mihályt és Pap Józsefet, hogy zsíráljanak neki egy 100 koronás váltót. A bianco váltót azután 100 korona helyett 900 koronára töltötte ki s a balassagyarmati takarékpénztárnál értékesítette. Miskei tartózkodása alatt pedig a pestmegyei népbanknál Serfőző András vagyonos miskei gazda ingatlanaira akart nagyobb kölcsönt felvenni Varga Antal és Markó András kezessége mellett. Ez a terve azonban nem sikerült, mert Varga Antal, akit arra kért fel, hogy adja ki magát a banknál Serfőző Andrásnak, feljelentést tett Angyal Béla ellen. A feljelentékhöz csatlakozott még Reichert Dávid budai kávé is, akitől Angyal hamis betéti könyv alapján 174 koronát csalt ki. A budapesti kir. ügyészség két rendbeli magán, egy rendbeli közokirathamisítás és egyrendbeli csalás büntette miatt emelt vádat Angyal Béla ellen, akit a vádtanács ma kétrendbeli magánokirathamisítás büntette címén vád alá helyezett, de Lengyel Zoltán hatásos védelme után elrendelte a vádlott szabadon bocsátását is.

§ **Elintézett affér.** A m. kir. meteorológiai intézetnek egyik adjunktusát, dr. Anderko Aurél egyetemi magántanárt a múlt év december havában meginterjúvolta az „Az Ujság” című lap egyik munkatársa arra nézve, hogy mi a véleménye a földmívelésügyi miniszter által a meteorológiai intézet-beosztott Vozáry Pál főmérnök időjárásjelző módszeréről. Dr. Anderko lekiicsinyülő véleményét a nevezett lap 1907. évi december 6-án megjelent száma le is közölte. Vozáry főmérnök erre szaklapjában, a Meteorban szótárgyává tette kollegájának becsmerülő véleményét s megjegyezte, hogy a nevezett lap munkatársát maga dr. Anderko kereste fel csak azért, hogy ellene támadást intézhessen. A Meteor ezen közleménye annyira felingerelte dr. Anderko-t, hogy a lap megjelenése utáni napon a meteorológiai intézet előtt élő szóval inzultálta Vozáryt s szemtelenségnek nevezte a Meteorban megjelent állítását. Az inzultus miatt Vozáry becsületértés miatt emelt panaszt dr. Anderko ellen. Mára volt kitűzve ezen ügyben a tárgyalás a büntető járásbírósnál Baló bíró előtt. A tárgyaláson azonban ítéletre nem került a sor, mert dr. Anderko belátva heveskedését, sajnálkozását fejezte ki megsértett kollegája előtt eljárássáért. A panaszos erre visszavonta panaszát s a bíró megszüntette a további eljárást.

Nyilt-tér

(E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

WIKUS TÁTRA
NYERS EVÉSRE
a legjobb fejcokoládé
BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

KALIPTAS
A legújabb és már is a legkedveltebb fogpép
Kapható: **MÜLLER J. L.** és társai
Budapest, IV., Koronaherceg-utca, 2.
Foggyógyászati, ártógeria és finomabb üzemekben.
Kis tubus 40 fillér. **Fogpép**
Nagy tubus 1 korona.

OVSZEREK
Gummi és halhólyag, 80% engedmény tucza-
tonként 1—10 forintig. Capot-American rövid,
2—3 forintig. Mintagyűjtemény (25 db) a leg-
finomabb minőség urak részére 5 ft. Irriga-
tor, felszerelve 2—5 ftig. Diana-űve, legfino-
mabb 2.50, 3.—, 3.50 ft. Minden megrendé-
lésnél 80% engedmény. Árjegyzék ingyen.

Rothauser M. Ignác és Fia
Budapest, VI., Deák-tér 6. sz.
Anker-udvar (Király-utca sarkán.)

A fiatal leányok

ha testileg gyengék, vagy csak muló betegségben szenvednek is, már régóta bizalommal viseltetnek a

Scott-féle Emulsio

íránt, mert fejlődésükre jótékony hatással van ez az izletes, könnyen emészthető **legjobb erősítő szer**. Serdülő leányoknak minden alkalommal ezt a bevált kitűnő szert kellene

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászköjtű —-l figyeljembe venni

használniok, a mikor gyengék, fáradtak és kedvetlenek.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható a gyógyszertárakban.

KÖZGAZDASÁG.

A Magyar Keleti Tengerhajózási R. T. tökémeleése. Beavatott pénzügyi körökből veszszük azt az értesítést, hogy a Magyar Keleti Tengerhajózási R. T. legközelebb főlemeli alaptőkét. E tranzakciót azért viszi keresztül a társaság, hogy beruházásokat eszközöljön s a Kelet felé irányuló forgalmat szélesebb keretben bonyolíthassa le. Az új részvények egy részét a Magyar Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. veszi át s így nevezett társaság szoros összeköttetésbe jut a Keleti Tengerhajózási R. T.-al. A M. F. T. R. ugyanis, dacára, hogy a társaság üzletkörében a tengeri szállítványozás is befoglaltatik, ebben az irányban nem igen működött s így közvetve a kiviteli törekvéseinket a tengeren is módjában lesz érvényre juttatni. A tökémeleés pénzügyi részének keresztülvitelét a Magyar Általános Hitelbank fogja ellátni, mely valószínűleg képviseltetni is fogja magát a Keleti Tengerhajózási R. T. igazgatóságában. Az említett társaság 1897-ben alakult 2.2 millió korona tőkével, mely 1907. június 22-én 4.2 millióra emelkedett fel, azonkívül 1905-ben 2.8 millió korona 4 1/2%-os elsőbbségi kötvényt bocsátott ki. Remélhető, hogy az ismertett tranzakció új fejlődés útját nyitja meg a társaságnak, mely még 1905-ben 174.403 K. veszteséget mutatott ki s mely 1906-ban váltott föl 3880 korona nyereség. A tökémeleés mérvéről még nem szivárogtak ki bővebb hírek.

Forgalmi korlátozás megszüntetése. A m. kir. államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint Ruttkán, valamint Kassán át a kassa—oderbergi vasútra és a kassa—oderbergi vasúton tul rendelt kocsirakományu teherárúkat e hó 18-tól kezdve ismét akadálytalanul felveszik és továbbítják. A kassa—oderbergi vasút jelenté pedig, hogy a magy. kir. államvasutak ruttká—fülleki vonalán fennállott forgalmi torlódások elháríthatván, az árufelvétel a m. kir. államvasutak vonalain Ruttkán és Kassán át e hó 18-tól kezdve a kassa—oderbergi vasút kassa—szolnai vonalán és annak szárnypályáin pedig f. hó 17-től kezdve ismét megnyitattik. Ennek folytán a kassa—oderbergi vasút vonalát illetőleg ez idő szerint semminemű forgalmi korlátozás nem áll fenn.

A Putnoki „Hungária“ Gőzmalom tökémeleése. A Putnoki „Hungária“ Gőzmalom, mely 1906-ban alakult meg, átvéve a felszámolt szolnoki Hungária-gőzmalom putnoki telepét, az idei rendes közgyűlésen főlemeli alaptőkét. A malom telepe korábban a szolnoki Hungária-malom putnoki malma volt s miután a malom szolnoki telepe legett s a vállalat elhatározta a felszámolást, a putnoki telep mint külön részvénytársaság alakult meg 1906-ban 700.000 korona tőkével. A tökémeleést a Hitelbank finanszírozza, amelynek a malom egyik vállalata. A közgyűlést márczius 5-én tartják meg.

A Budapesti Hitelezői Védegylet közgyűlése. A Budapesti Hitelezői Védegylet ma tartotta évi rendes közgyűlést maróthi Fürst Bertalan elnökle alatt. A napirend első pontja az igazgatóság évi jelentése volt, mely beszámol a Védegylet múlt évi működéséről, amelyről már megemlékeztünk. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, a zárszámadást és a költségvetést elfogadta s a felmentvényt megadta s végül az igazgatósági tagokat megválasztotta.

A Magyar ruggyantaárugyár r.-t. osztaléka. Ez a vállalat, mely a Wiener Bankverein érdekkörébe tartozik, a jövő hét folyamán tartja meg azt az igazgatósági ülést, melyen a mérleget megállapítják. A lefolyt évi mérlegről kedvező hírek vannak forgalomban s az hallatszik, hogy az idei osztalék 12 1/2% lesz a tavalyi 11%-al (22.— K.) szemben. A vállalat részvényeit egyébként — amint már jeleztük — a bécsi tőzsdén is bevezetik.

Gazdatisztí nagygyűlés. A Magyar Gazdatiszték Országos Kongresszusa megbizta a Gyakorlati Gazdatiszték Országos Egyesületét, hogy a gazdatisztí nyugdíjgy általánosan kötelező alapon való megoldását szorgalmazza a törvényhozásnál és a földmívelésügyi kormányznál. A nevezett országos egyesület az e kongresszusi megbízatás által reá rótt köteletségnek megfelelt, emlékiratot nyújtott be az országgyűlésnek és a földmívelésügyi kormányznak, sőt az ügy támogatására felhívta az ezt megelőző ciklus összes országgyűlési képviselőit is. A nyugdíjgyi kongresszus előtt megtartott gazdatisztí kongresszus pedig egyéb feladatok sikerre vezetését bizta ugyancsak a Gyakorlati Gazdatiszték Országos Egyesületére. Ez utóbbi egyesület igazgatósága most aztán be akar számolni a reá bizott ügyekben tett akcióinak eredményéről s ez okból gazdatisztí nagygyűlést hív össze Budapestre, amelyen Magyarország összes gazdatisztéi, illetőleg azok küldöttei megjelhetnek. A nagygyűlés után monstre-deputáció vonul az országházba, ahol tiszteleg a Ház elnökénél, a földmívelésügyi miniszternél és Mezössy Béla államtitkárnál.

A Hazai Bank közgyűlése. A Hazai Bank Részvénytársaság báró Dániel Ernő elnökölésével ma tartotta XIII. évi rendes közgyűlést, melyen 73.776 részvény képviselőben 53 részvényes jelent meg.

Az igazgatóság jelentése szerint a lefolyt év tiszta nyeresége 2.557.400,33 korona, illetve az előző évről áthozott nyereség-összeg hozzászámításával 2.659.928,60 korona volt, a mi részvénytőkének 10,23%-os, illetve 10,64%-os kamatozásának felel meg. Az előző évvel összehasonlítva, a számszerű többlet eszerint 458.219,50 korona. Összforgalma a banknak a lefolyt évben 7.741.012.112,58 koronára rugott, tisztán a készpénzforgalom 1.889.596.930,03 korona volt. A váltószámítású üzletben az előző évben kimutatott 699.130.880,46 koronával szemben 742.609.516,30 korona forgalmat értet el. A lefolyt évben leszámított váltók összege 229.274.839,74 korona volt az előző évi 214.576.392,47 koronával szemben. Értékpapírtárczában, amely 7.229.526,03 koronával van kimutatva, állam- és egyéb befektetési papírok 1.586.101,84 korona, bank- és egyéb részvények 188,149 korona, iparvállalatok részvényei 5.455,275,19 korona értékkel vannak a mérlegbe beállítva, mely értékelés az 1907. évi december 31-i árfolyamokhoz viszonyítva az eddig e czímen tartalékokat összeget jelentékenyen meghaladó rezervának felel meg. Nyugdíjalap a múlt évvel szemben 43.455,49 koronával emelkedett és a mérlegben 464.188,86 koronával van kimutatva. A kamatozó kötvények külön biztosítására rendelt alapot a lefolyt évben az 1897:XXXII. t. czikknek és alapszabályaink 6. szakaszának megfelelőleg megalkották. Az e czéliből a tavasszal beszerzett értékpapíroknál átmenetileg beállott értékesítkenés az üzletjövdelemből fedeztetett. A bank kibocsátott a lefolyt évben 10.380.600.— korona n. é. 4 1/2%-kal kamatozó és 65 év alatt törlesztendő kötvényt. A kibocsátást teljesen elhelyezte, úgy hogy készlet az év végével nem maradt. Az új czímletek bevezetésével felmerült költségeket az üzletjövdelem fedezték és a kibocsátás értékesítésénél beállott árfolyamvesztéseket teljesen leirták. Ezek a kamatozó kötvények a magyar királyi pénzügyminiszterium rendelete értelmében óvadékképesek és katonai házassági óvadékokra is alkalmasak. Nagyobb pénzügyi műveletek kezdeményezésétől a lefolyt évben lehetőleg tartózkodott a bank. Részt vett azonban — a többek között — a fővárosi pénzügyintézetek részéről a Budapest székesfőváros rendelkezésére bocsátott 10 millió koronára terjedő hitelműveletben, s a kassai takarékpénztár szánálása érdekében a fő-

városi pénzügyintézetek együttes mozgalmához csatlakozva a kibocsátott új részvények egy csekély hányadát megszerezte s hasonlóképen részt vett a fővárosi nagy pénzügyintézetek részéről a szövetkezetek, illetve azok adóssai érdekében fogantatba vett segélyakcióban is. Az 1907-i fizletév 2.557.400,33 korona nyereséggel zárult, mely összegből levonva az alapszabályok 37. §-ában részletezett tartaléktöke-javadalmazást és jutalékokat 460.332,06 korona, a közgyűlés rendelkezésére állt 2.097.068,27 korona, illetve a múlt évi áthozattal 102.528,27 korona, összesen 2.199.596,54 korona. Indítványozta az igazgatóság, hogy ebből az osztalékszelvevényeinek 15 koronával leendő beváltására 1.875.000.— korona, a tartalék-alap rendkívüli javadalmazására az alapszabályszereileg annak járó 153.444,02 koronán felül 146.555,98 korona, a felügyelő-bizottság tiszteletdíjára 12.000.— korona, a tisztviselők részére 25.000.— korona, a nyugdíjalap részére 30.000.— korona fordíttassék és a maradvány 111.040,56 korona mint nyereség-átvitel az 1908-i fizletév javára irassék.

A közgyűlés a jelentést tudomásul vette, az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak a felmentvényt megadta és az igazgatóság előterjesztéseivel egyhangulag hozzájárult. A közgyűlés azután a megüresedett igazgatósági tagsági helyre Walder Gyulát megválasztotta, valamint újból megválasztotta a felügyelő-bizottság eddigi tagjait: dr. Darvai Fülöpöt, Emich Gusztávot, dr. Kléh Lászlót, Neugebauer Lászlót, Püspöky Emilt és Radisich Jenőt. Ezekután a közgyűlés dr. Szilágyi Arthur Károly részvényes indítványára köszönetet szavazott a bank vezetőségének és a tisztikarnak a társaság fokozatos fejlődését czéltudatosan és sikeresen biztosító tevékenységéért és abból folyólag elért eredményéért.

Állandó áruminta-kiállítás Varsóban. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelt köröket, hogy Varsóban társaság alakult egy állandó áruminta-kiállítás rendezésére. A kiállítás hivatva lesz a külföld gyártmányait a közönséggel megismertetni és közvetlen összeköttetést létesíteni a gyártó (exportáló) és fogyasztó között. Az előreláthatólag július 1-én megnyitó kiállítás létesítéséről, elhelyezéséről, a helyek bérbeadásáról stb. szülő hivatalos jelentés az érdekeltek által a kamara irodájában megtekinthető.

A Bajai Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése. A napokban már ismertettük ennek a banknak igazgatósági jelentését. A bank tudvalevőleg a milliós főnyeremény ügye folytán került országos nevezetességre s így a közgyűlés lefolyása is érdekességre tarthat számot. Ismeretes, hogy ezt a pénzügyintézetet vádolta meg Eskert bajai műkertész azzal, hogy az ő konvertált jelzálog-sorsjegyét, melyet az intézetnél vett és amely egymillió koronát nyert, a huzás után kicserélte és ily módon öt egy millióval megkárosította. E közgyűlésen nyilatkozatoknak kellett történniök a vitás milliót és a vele összefüggő bünygyet illetőleg és ezért mindenki azt gondolta, hogy heves jelenetek fognak lejátszódni az igazgatóság és a részvényesek közt, melyek a pénzügyintézet esetleg újabb válság elé sodorják. A nyilatkozatok megtörténtek, csak hogy igen nyugodt formában. Az igazgatóság mindössze annyit jelentett ki, hogy a vitás milliót külön tételben szerepelteti és azt letétként kezeli mindaddig, míg annak sorsa el nem dől. A közgyűlés ezt tudomásul vette és a felmentvényt megadta. Az igazgatóság és választmány tagjai nagyrészt a régiak maradtak.

Az O. M. K. E. választmányi ülése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés központi választmánya vasárnap ülést tartott. Az ülésen Sándor Pál országgyűlési képviselő elnökölt. Az egyesületi tevékenységről szóló jelentést Beck Géza titkár terjesztette elő, amely egyebek között az adókievítő-bizottságok összeállítása tekintetében folyamatba tett eljárás eddigi menetéről, továbbá az egyesülések a minisztériumoknál és a közlekedési vállalatoknál tett több előterjesztésére érkezett kielégítő elintézésről és végül arról számolt be, hogy a székesfőváros tanácsa a kézműárak kövezetvélmia tárgyában hozott, a kereskedők részéről sérelmesnek ítélt határozatát az O. M. K. E. szorgalmazására hatályon kívül helyezte. A jelentés tudomásuvelte után jóváhagyták az előterjesztett múlt évi zárszámadásokat, megállapították a folyó évi költségvetést és elhatározták, hogy az idei rendes közgyűlést Budapesten, márczius 22-én tartják meg. Hosszabb vita fejlődött ezután arról, hogy minő irányt kövessen az egyesülés a kereske-

SZÉN, koks, briket,
antracit összes gazdasági,
ipari és házi célokra

Telefon: Detail 75—26. Engros 164

27701

Radnay Károly

BUDAPEST, V. kerület, Váci-körut 80:

Sürgönyozsm: ANTRACIT BUDAPEST

delem megtámadott és fenyegetett érdekeinek védelme körül és minő eszközöket állítson ennek a védekezésnek szolgálatába. Havas Lázár (Kolozsvár), Fürst László, Mauthner Adolf, Herzfeld Frigyes, Fürst Bertalan felszólalásai után Sándor Pál biztosítja a választmányt, hogy minden személyes momentumra való tekintet nélkül, mindenkor ismerni fogja kötelességét, valamint teljesíteni fogja azt az O. M. K. E. is. Az egyesülés nem fog letérni eddig követett útjáról, amelyet tagjai megalapításánál egyhangulag kijelöltek, megmarad a kereskedelem pozitív irányban munkálkodó, de militáns országos egyesülésének, amelyet a gondozásba vett érdekek érzékeny károsodásuk nélkül nem nélkülözhetnek. Amíg ebben az irányban követik őt és az elnökséget az egyesülés tagjai, szívesen vezeti őket, de ő is szükségesnek tartja, hogy az egyesülés a kereskedők körében nagyobb mértékben foglaljon tért és ennek segélyével működése minél szélesebb alapon helyezkedjék. Ezután pedig áttért a választmány az adóreform tárgyalására és végül az uzsoratórvény módosításáról szóló javaslatot vitatta meg, mely után az ülés véget ért.

Ujabb propaganda a kivándorlásra. Legutóbb megírtuk, hogy a belügyminiszter visszatartó czélzattal nyult bele a magyarországi kivándorlással üzőtt visszaélések korlátozásába azzal a sürgős körrendeletével, melyet az összes hatóságokhoz intézett. Alkalmat a belügyminiszternek erre éppen lapunk azon híre szolgáltatott okot, hogy a Norddeutscher Lloyd a magyarországi ügyek lebonyolítását a Missler F. brémai kivándorlási irodára ruházta át azzal a kötelezettséggel, hogy a cég Magyarországon nagy propagandát köteles kifejteni abban az irányban, hogy a tavasz beálltával a kivándorlás nagyobb mérvben meginduljon. A német hajózási vállalatok alaposan kihasználják a Magyarországon kínálkozó kedvező alkalmat arra, hogy a tájékozatlan ipari és mezőgazdasági néprétegek között terjesztett prospektusaikban valóságos eldorádó gyanánt tüntetik fel Amerikát. Daczára annak, hogy a kivándorlási törvénnyel a magyar parlament hatósági jogkörbe utalta a kivándorlás irányítását, a belügyi kormány kivándorlási ügynökségeket és határrendőrséget szervezett, a brémai és hamburgi kivándorlási irodák titkos ügynökei szabadon és elég nagy sikerrel garázdálkodnak a magyar téreken, csábító nyomtatványaik fölállíthatók a falusi gunyhókban és iparműhelyekben egyaránt. Könnyű szerrel kijátszák ezek a titokban működő kivándorlási ügynökök az ő üzelmekkel a postahivatalok éber figyelmét. Sima, cég nélküli borítékban küldik a kivándorlás ügyében leveleiket a címzettekhez s a leveleiket nem Hamburgban, vagy Brémában adják föl, hanem Bécsből, sőt magyar városokból irányítják. Az embercsempészetnek ez a formája aztán semmiféle hatóság által ellen nem őrízhető. Husz korona előleget kérnek a leveleken, mely összegből tiz koronát nyomban jutalékkul kap a kivándorlásra csábító ügynök. Kezünkbe került a Norddeutscher Lloyd brémai ügynökségének a B. Südel cégnek leveléhez mellékelt szelvénye, mely a következőket tartalmazza:

Für Zuweisungen von Passagieren direkt an mich gewähre ich Ihnen eine Provision von

5 % = 10 Kronen nach Nordamerika.

Kinder von 1—12 Jahren die Hälfte, Säuglinge Nichts, und können Sie diese Vergütung bei Einfindung des Handgeldes gleich in Abzug bringen.

(Az egyenesen hozzám átutalt északamerikai utasok után 5 forint = 10 korona jutaléket engedélyezek önnek. 1—12 éves gyermekek féldíjat, csecsemők semmit sem fizetnek s ön az előleg beküldésekor nyomban levonhatja a jutalékát.)

A kivándorlási ügynökök különösen Délamerikába csábítják a népet, daczára annak, hogy a belügyminisztérium a délamerikai kivándorlást teljesen eltiltotta.

A betűöntöde közgyűlése. Az Első Magyar Betűöntő Részvénytársaság vasárnap tartotta XVII. rendes közgyűlést lovag Falk Zsigmond udvari tanácsos elnöke alatt. A jegyzőkönyvet dr. Bródy

Samu jogtanácsos vezette. Az igazgatósági jelentés szerint a folyton növekedő igényeknek megfelelően a gyártelepet nagyobbították és újabb szerkezetű gépekkel szerelték fel. A drágult viszonyok daczára az idei eredmény nem maradt a múlt évi mögött. Az évi tiszta nyereség 80,245 K 72 f., melyből az alapszabályszerű levonások után a részvényesek közt osztalékképpen 54.000 koronát fizetnek ki (9%) és a fennmaradó 11.160 K 32 f.-t az új számlára viszik át. A részvényesek osztalékszelvényét az angol-osztrák bank budapesti fióktelepe pénztáránál (Füredi-utca 6) váltják be 18 koronával. A jelentés tudomásul vétele és a felmentvény megadása után Jónás Adolf részvényes köszönetet mond az igazgatóságnak és elismeréssel nyilatkozik Czettel Dániel ügyvezető igazgatóról, aki a nehéz viszonyok között is képes volt eredményesen működni. Végül a felügyelő bizottság eddigi tagjait újból egyhangulag megválasztották.

Uj dohánygyárak. Ismeretes az, hogy a pénzügyminiszter elhatározta, hogy a Lágymányoson új dohánygyárat épít. Most — mint értesülünk — a VII. kerületi dohánygyárat is kitelepitik a főváros külterületére. E dohánygyár részére megvásárolta ugyanis a pénzügyminiszter a Hungária-uti Gregersen-féle telket, ahol a legmodernebb stílusban és berendezéssel építik meg a dohánygyárat.

Árufelvétel Pozsony, Wien, Korneuburgba. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közli, hogy az árufelvételt Budapest (dunaparti teherpályaudvar is) Pozsony, Wien és Korneuburg állomások egymásközti forgalmában február 17-én megnyitja.

A Budapesti Bank R.-T. mérlege. Ma tette közzé nevezett intézet a lefolyt évre vonatkozó zárszámadásait. A mérleg a következő:

Vagyoni: Készpénzkészlet, pénztárkészlet és pénztáratételek elhelyezett tőkék 214.851 K 89 f. Váltótárca 1,691.104 K 43 f. Váltóüzlet 129.419 K 45 f. Előlegek értékpapirokra 1,226.961 K 21 f. Sorsjegy részletosztály 171.334 K 33 f. Folyószámla adósok 47.887 K 66 f. Parcellázási előlegszámla 224.666 K 82 f. Felszerelés és berendezés 32.190 K. Összesen 3,738.415 K 79 f. — Teher. Részvénytőke 1,500.000 K. Tartalékalap 60.000 K. Betétek 1,121.240 K 48 f. Hitelegyleti biztosítéki alap 46.700 K. Hitelezők 865.503 K 25 f. Még be nem fizetett tőkekamatadó 3009 K 56 f. Még fel nem vett osztalék 105 K. Átmeneti tételek 39.336 K. Tiszta nyereség: nyereségáthozat 1906. évről 1973 K 20 f. 1907. évi tiszta nyereség 100.548 K 30 f., összes tiszta nyereség 102.251 K 50 f. Összesen 3,738.415 K 79 f. — Nyereség és veszteségszámla. Veszteség: Kifizetett és tőkésített kamatok 411.904 K 64 f. Tiszti fizetések, házibér, nyomtatványok, információk és különféle költségek 65.150 K 06 f. Adó 6899 K 23 f. Leírás a felszerelésből 3576 K 67 f. Tiszta nyereség 102.521 K 50 f. Összesen 590.052 K 10 f. — Nyereség: Kamatbevételek 524.585 K 23 f. Jutalékok 23.191 K 98 f. Váltóüzleti nyereség 4978 K 68 f. Fiókok nyeresége 35,323 K 01 f. Nyereségáthozat 1906. évről 1973 K 20 f. Összesen 590.052 K 10 f.

A folyó hó 25-én tartandó közgyűlés napirendjén — egyéb tárgyak között — szerepel a banknak a Közgazdasági Hitelbank R.-T.-gal való, általunk már ismertetett fuzió tárgyában való határozathozatal. Itt említjük, hogy a Közgazdasági Hitelbank R.-T. ugyancsak 25-ére hívta egybe rendkívüli közgyűlését, hol a fuzió felett határoznak.

A The Mutual Life Insurance Company of New-York annak megállapítására kér fel bennünket, hogy a „Mutual Reserve Life Insurance Company”-val, — amelyről az utóbbi napokban kedvezőtlen hírek terjedtek el a lapokban — nem azonos és azzal semmiféle összeköttetésben sem áll.

Parcellázás Vas megyében. A niczki grófi uradalmat legközelebb — mint értesülünk — parcellázni fogják Niczki község lakosai között való kiosztás végett. A niczki kisgazdáknak nincs elegendő földjük és eddig a környéken birtokvételhez nem juthattak egyszerűen azon okból, mert nem volt eladó birtok. A niczki uradalom feldarabolásával a tulajdonos azt czélozza, hogy a falusi nép olcsó és könnyű fizetési feltételek mellett parcella-birtokhoz juthasson.

Igazgatósági ülés az Iparegyesületben. Az Országos Iparegyesület igazgatósága vasárnap Matlekovits Sándor elnöke alatt ülést tartott, amelyen mindenképp bejelentették, hogy az utolsó

ülés óta öt alapító és 130 új tag lépett az egyesületbe. Dr. Dóczy Sámuel egyesületi ügyész jelentést tett a múlt igazgatósági ülés óta kifejtett sokoldalú egyesületi tevékenységről. A jelentést az igazgatóság meglelégedéssel vette tudomásul. Gelléri Mór kir. tanácsos, igazgató jelentését a gyáripari szakosztály és az Országos Magyar Kiállítási Központ megalakításáról, valamint az Ipartestületek Országos Szövetségének tervbe vett csatlakozásáról az igazgatóság örömdetes tudomásul vette és a gyáripari szakosztály elnökét, Ullmann Adolfot beavasztotta a végrehajtó-bizottságba. A gyáripari szakosztály alakulásáról szóló jelentés kapcsán elnök hangsúlyozta, hogy itt nem lehet szó valamely rivális intézmény megalakulásáról; az egyesület csupán több oldalról kifejezett és ismételt óhaj alapján a 35 éven át fennállott régi gyáripari szakosztályt reorganizálta, mert minden gyáripari kérdésben súlyt helyez a kebelében lévő nagyszámú gyáros tagok véleménynyilvánítására és ezen a réven kifejlődő élénkebb ipari tevékenységben együtt akar haladni mindazon egyesületekkel, amelyek az ipari igazgatóság elmozdításáért küzdenek. Napirenden volt még az adóreform kérdése, amelyre névze az egyesület tüzetes emlékiratot dolgozott ki. Elnök ismertette annak főbb alapelveit, amire az igazgatóság lovag Falk Zsigmond alelnök, Köllber Alajos, dr. Gaál Jenő és Hirmann Ferencz felszólalásai után a javaslatot elbven elfogadták és az igazgatóság tagjai felkértek, hogy az emlékiratban foglalt javaslatra vonatkozó észrevételeiket záros határidőn belül tegyék meg. Több folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

Gümőkóros tehének kiirtása. Darányi Ignác földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy a gümőkóros teheneket fokról-fokra kiirtatja, mert ezeknek a teje nagyban veszélyezteti a közegészséget. A miniszter azonban számol azokkal a nehézségekkel, amelyek az egész országra kiterjedő ilyen művelettel járnak, egyelőre csak egyes vidékeken és városokban rendelte el az irtást. Ezek közt tartoznak: Abauj-Torna-, Hajdu-, Kolozs-, Pest-Pilis-Solt-Kiskun-, Pozsony-, Temes- és Vasvármegyék, továbbá Budapest székesfőváros, Kecskemét, Kassa, Debreczen, Pozsony, Kolozsvár, Versecz és Temesvár városok. Arra való tekintettel, hogy a gümőkór felismerése nagyobb praktikus jártasságot és tapasztalatot igényel, a főváros területén a tögy-gümőkóros tehének irtásával a kerületi m. kir. állatorvost bízta meg. Kéri a hatóságot a ma érkezett leiratában, hogy a szakközvelet ebben a munkájukban lehetőleg támogassák. Megemlíti a miniszter, hogy a kiirtott állat tulajdonosa az állat teljes értékének megfelelő kárpótást fog kapni.

Az Első Magyar Sertésüzem Részvénytársaság ma tartotta Tolnay Lajos min. tanácsos elnöke alatt harminczkilenczedik évi rendes közgyűlést. Az igazgatósági jelentés szerint a kőbányai sertésforgalom a még mindig fennálló forgalmi korlátozások daczára a múlt évit meghaladta. Szerbiából a határozat miatt semmi sem érkezett és a forgalmat kisebbítette a kormány ama intézkedése, hogy csak 100 kilogrammon felüli súlylyal bíró sertések szállíthatók Kőbányára. A szerény bevételek mellett az évi tiszta nyereség 152.779 korona 24 fillérré rugott. Az igazgatóság javaslata szerint 60.000 koronát fizetnek ki osztalékkul, részvényenként 24 koronával, a fennmaradó 83.534 korona 52 fillért pedig új számlára viszik át. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a felmentvényt megadta.

A gabonatózsdéről. Minél közelebb érünk a tavaszhoz, annál erősebb hatással lesz az időjárás menete a gabonafizletre. A két hónap óta tartó példátlan stagnáció, mely megbénított minden fizleti kedvet, ólmoként nehezedik úgy a gabonakereskedői, mint a malomipari körökre. Elegendő kínálat hiányában az ország összes bevásárlási állomásain múlt év deczember hava óta a forgalom szünetel és viszont itt a fővárosban, a forgalom központján, ugyanazon idő óta megszűnt minden üzlet. A malmok és a többi fogyasztók el lévén áruval látva, tetlenül állanak még a leggyengébb kínálattal szemben is és amióta a budapesti gabonatózsdé fennáll, ilyen csekély, kisarányu forgalma a piacnak nem volt, mint az utolsó két hónapban. Az üzleti világ egy nagy kérdés előtt áll. Mikor fog a Budapesten egymillió zsákra felszapordott lisztkészlet az utolsó, vagyis a fogyasztók kezébe átmenni? Ezen nagy kérdés megoldása most már tisztán az időjárás menetétől függ. Ha, ne adj Isten, tavasszal kedvezőtlen kilátások volnának, akkor ezen óriásnak látszó mennyiség hamar találna elhelyezést.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorhajsztónak és székszorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot 2-3 óra alatt feljosen rendbe hozza. Kicsi üveg 40 fillér, nagy üveg 60 fillér.

de viszont ha, amit országos szempontból mindnyájunknak remélni kell, kedvező kilátásoknak nézünk elébe, akkor a fogyasztók részéről még nagyobb tartózkodást várhatunk és akkor a gazdáink birtokában még maradt gabona csak jóval olcsóbban lesz értékesíthető. Ezért mondjuk, hogy az ezentuli áralakulás csakis az időjárástól függ. A mai forgalom is ezen érvelés hatása alatt állott. Az enyhe, tavaszias idő engedékenyvé tette a tulajdonosokat és 10 fillérrel olcsóbban szívesen bocsátották áruba gabonáikat. A malmok azonban csak 16 vagon búzát tudtak venni és így a forgalom ma is szűnelt. A határidő-piacon volt némi forgalom, lefelé gravitáló irányzat mellett. A buza-terminusok 10 fillért, az áprilisi rozs 20 fillért, zab és tengeri 5 fillért veszített a kurzusából.

Az Újpesti Kereskedelmi és Iparbank közgyűlése. Az Újpesti Kereskedelmi és Iparbank r.-t. Weisz Mór elnöke alatt ma tartotta XVIII. évi rendes közgyűlést. A múlt évi tiszta nyereség 23.257 korona 16 fillér, melyből 7 százalékos osztalékot fizetnek. A közgyűlés beválasztotta az igazgatóságba Weisz Mór (elnök), Frey Gusztávot, Lukátsovits Vilmost, Schwartz Jakabot, Schwartz Vilmost és Székely Miksát; a felügyelő-bizottságba Diamanstein Lajost, Deutsch Zsigmondot, Schreiber Henriket; póttagul Gömöri Elekot.

Felolvasás a magyar iparpártolárról. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesületében tegnap folytatta Neuberger Gyula előadását a kereskedelmi piacnak a magyar iparpártolás szempontjából való ismertetéséről. A felolvasó fejtegetései során rámutatott annak a szükségére, hogy még áldozatok árán is ébren kell tartanunk az ország fogyasztó közönségének figyelmét az itthon gyártott iparcikkre iránt s fel kell világosítani arra nézve, hogy milyen iparcikkek kaphatók idehaza. A tetszéssel fogadott előadást vita követte.

Fizetésektelenségek. Schnee A. trencsényi kereskedő ellen, akinek fizetésektelenségéről már megemlékeztünk, a trencsényi kir. törvényszék csődöt nyitott. A passzívák 225.000 koronára, az aktívák 50.000 koronára tehetők. — Nasch József debreczeni kézmű-áru-kereskedő ellen ma szintén csődöt kértek. A czég — mint ismeretes — 550.000 korona passzívával jelentett fizetésektelenséget. — Terzin Zs. nagybecskereki kézmű-áru-kereskedő fizetésektelenséget jelentett. Árutartozása 56.000 korona, míg pénztartozása 74.000 korona. Aktívája 64.000 korona.

Országos értekezlet a dohányárak felemelése ügyében. Hartstein Nándor hajduszentgyörgyi nagybirtokos február 23-ára a debreczeni városháza közgyűlési termébe országos értekezletre hívta össze az ország dohánytermelő gazdáit. Az értekezlet célja a dohányárak felemelése lenne, mert a beállott szociális viszonyok miatt a dohánytermés előállítására és annak feldolgozására mázsánként hét koronával többe kerül. Az értekezlet imponáns küldöttség útján fogja kérni a pénzügyminisztertől jogos és méltányos kivánságának teljesítését.

Egyetemes erdőgazdálkodás. Az új tagosítási és árnyosítási törvény a közbirtokossági erdők uzsora jellegű kihasználásának végetvetett és ezzel aktuálisává vált az egyetemes erdőgazdálkodás felállításának szükségése. Az előmunkálatok ez irányban már meg is indultak, de legalább két-három esztendőbe kerül, míg a Magyarországon lábonálló összes fánemeket kellően törzskönyvezik. Ezzel egyidejűleg a földmivélsügyi miniszter módot keres arra, hogy az erdők eddigi árverési módjának megváltoztatásával nagyobb sikerű árverési rendszert léptessen életbe. A miniszter eziránt már meg is kérdezte a törvényhatóságokat.

Az Osztrák-Magyar Bank állása e hó 15-én ez volt: Bankjegyforgalom 1.753.789.000 (—45.595.000) korona, érckészlet 1.472.579.000 (+5.220.000) korona, leszámítási tárcza 455.115.000 (—73.740.000) korona, lombardkölesnök 85.334.000 (—5.390.000) korona, adómentes bankjegytartalék 118.789.000 (+50.815.000) korona.

Az Adria hajói. Az Adria m. kir. tengerhajózási részvénytársaság gőzösei közül a Jókai pönteken Fiuméből Rotterdamba, szombaton az Adria Tangerből Fiuméba indult, a Kolozsvár Fiuméből Antwerpenbe érkezett.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektroterapeutikai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift
Telefon 102—39.

Gyógytényezők: Ideggyengeségi állapotok
Elektromágneses gyógyítás. Almatlanság.
Hűdések (Paralýsis).
Röntgen sugarakkal való kezelés. Idegfájdalmak, Idegszabák (Neuralgiák, Ischiás).
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio). Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Kék fényvel való kezelés. Szívbetegségek.
Villamos hőfürdők (Elektrotherm). Véredényelmeszesedés.
Villamos fényfürdők. Kőszvény és csusz (Rheuma, huzagsavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Villamos masszázs (Vibratio). Székrekedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés. Anyagcserebajok. (Elhízás, cukorbetegség, vérszegénység).
Villamos vízfürdők. Bőrbajok. Bőrvizketeg.
Szénsavas fürdők. Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
Aranyeres csomók.
Főbb javallatok: Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszág).
Aranyeres csomók.
— **Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig.** —
Kezelés egész napon át. — Kívánatra prospektus

TÖZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTÖZSDE

Gabonatözsde.

A gabonatözsde mai helyzetéről közgazdasági rovatunkban számolunk be.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki. 100 mm. 78 kg. 24.25 korona.
Fezermegyei. 100 mm. 76 kg. 23.60 korona, 100 mm. 77 kg. 23.60 korona, 100 mm. 77 kg. 23.50 korona, 100 mm. 76 kg. 22.40 korona, 100 mm. 74 kg. 22.— korona.
Pestvidéki. 500 mm. 77.5 kg. 23.80 korona, 150 mm. 76.5 korona.
Felsőmagyarországi. 230 mm. 77.5 kg. 23.50 korona, 250 mm. 77.5 kg. 23.50 korona.
Zab. 120 mm. 16.10 korona kpl., 100 mm. 16.— korona kpl., 120 mm. 15.80 korona kpl., 120 mm. 15.80 korona kpl.
Tengeri. 200 mm. 13.30 korona pp.
Az árak 100 kilogr.-kint koronákban értendők.

A határidőpiacon kötött:

Délután:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. áprilisa 11.81, 11.80, 11.83, 11.68, 11.76.
Buza 1908. októberre 10.28, 10.27, 10.29, 10.25, 11.27.
Rozs 1908. áprilisa 10.35, 10.34, 10.25, 10.27.
Rozs 1908. októberre 8.87, 8.89, 8.86.
Zab 1908. áprilisa 7.80, 7.78, 7.81.
Tengeri 1908. májusra 6.72, 6.73, 6.68, 6.72.

1 óra 30 percig zárulnak:

áprilisi buza 11.74—11.75
októberi buza 10.26—10.27
áprilisi rozs 10.26—10.27
októberi rozs 8.88—8.89
áprilisi zab 7.80—7.81
májusi tengeri 6.71—6.72

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat gyenge maradt.

4 óra 30 percig zárulnak

Buza 1908. áprilisa — — — — 11.73—11.74
Buza új októberi — — — — 10.26—10.27
Rozs 1908. áprilisa — — — — 10.27—10.28
Rozs új októberi — — — — 8.86—8.87
Zab 1908. áprilisa — — — — 7.80—7.81
Tengeri 1908. májusra — — — — 6.70—6.71

Budapesti gabonaforgalom.

1908. február 14-től február 16-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	4202	—
Rozs	392	—
Arpa	1064	—
Zab	1757	—
Tengeri	1672	—
Liszt	—	9891
Korpa	—	2497

Értéktözsde.

Ismét a lanyhaság jegyében indult a hét az értéktözsden. A nemzetközi értékek piacán ma különösen az tünt fel, hogy az államvasuti részvények ára csökkent s ennek következtében a többi értékek árfolyama is kedvezőtlenül alakult. Az államvasuti részvények kedvezőtlen visszaesését főleg annak tulajdonítják, hogy utóbbi időben a vasut államosítása körül nagy nehézségek támadtak. A déli tözsden valamivel kedvezőbb volt az irányzat, mire az árak javultak. A szombati zárathoz képest az osztrák hitel 2.25 koronával, a magyar hitel —.75 koronával, a hazai bank 1 koronával, a leszámítoló-bank 2 koronával, a jelzálogbank 3.75 koronával, a rimamurányi 2.50 koronával, az államvasut 4.50 koronával, a déli vasut 2.50 koronával esett. A helyi piacon az üzlet igen csendes volt.

Ma az értéktözsde helyi és bécsi eladásokra gyenge irányzattal folyt le és a forgalomba került értékek árfolyamai hanyatlottak. Különösen Osztrák-magyar államvasuti részvények lényegesen csökkentek. Az általános forgalom csekély maradt. A déli tözsden ösztönzés híján nyugodt irányzat uralkodott és az értékek árfolyamai alig változtak. A forgalom mérsékelt maradt. Az utótözsden lanyha volt az irányzat, mivel a külföldi gyengébb áriellentéseket küldött.

Előzőzsde.

Előzőzsde gyenge.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 641.—639.75. Magyar hitelrészvény 776.25—774.25. Osztrák-magyar államvasut 674.50—673.—. Rimamurányi vasút 536.—. Magyar leszámítoló bank 494.—. Jelzálogbank 427.—425.—.

Déli tözsde.

A déli tözsde nyugodt.
Kötötték: Osztrák hitelrészvény 640.—640.50. Magyar hitelrészv. 775.75—777.—. Osztrák-magyar államvasut 672.50—674.—. Rimamurányi vasút 534.75—535.50. Magyar leszámítoló bank 493.25—493.50. Jelzálogbank 424.50—425.—. Közuti vaspálya 564.50. Városi villamos vasut 278.—. Magyar koronajáradék 94.20.—. Hazai bank 291.50. 4százalékos fővárosi kölcsön 91.25. Belvárosi takarékpénztár 595.—. Budapesti takarékpénztár orsz. zálogk. 412.—. Országos központi takarékpénztár 1605.—. Weitzer-féle vaggongyár 384.—388.—.
Prémium-üzlet: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra 8.—10.— K, 1908. február végére 15.—18.— K.

Utótözsde.

Az utótözsde irányzata elgyengült és az árfolyamok lemorzsolódtak. Kötötték: Osztrák hitelrészvény 640.—639.25. Magyar hitelrészvény 775.—775.75. Leszámítoló bank 493.50—493.—. Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 639.25. Magyar hitelrészvény 775.75. Leszámítoló bank 493.—.

BÉCSI GABONATÖZSDE.

Bécs, február 17. (Az Egyetértés távirata.) Az irányzat bágyadt, a konzum szigorúan tartózkodik a vásárlástól s ennek következtében az üzlet majdnem teljesen szűnelt. A kínálat a kedvező időjárásra való tekintettel árengedményekre hajlandó s ez a két körülmény nyomásztól hal a piacra. Buza finomabb minőségekben aránylag olcsóbban volt kínálva, rozs 5 fillért veszített, ugyszintén zab is, tengeri ellenben tartott áron maradt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 4012.—12.85 korona, mosoni és győri 11.45—11.80 korona, tótfelvidéki és csepeli 11.40—11.85 kor., déli vasuti

Kovács Menyhért és Társa „Hungária Gyorshizláló abrakfűszer-vállalat”

Budapesten, VI. kerület, Felsőerdősor-utca 41. szám.

M. kir. földmivélsügyi miniszter által 1908. nov. 11-én 75807. III/2. szám alatt engedélyezett „Hungária Gyorshizláló Abrakfűszer” minden jószág tenyésztésénél nélkülözhetetlen. Kifűző eredménytelé lett kipróbálva szarvasmarhánál, lovaknál, sertésnél, juhoknál és az összes baromfiaknál. Számtalan elismerő-levéllel rendelkezik állatokról. — Kapható minden fűszerkereskedésben.

11.40—11.70 korona, marchfeldi és alsó-ausztriai 11.15—11.55.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.40—10.65 korona, csepeli 10.40—10.60 kor., pestmegyei 10.50—10.75, korona különféle magyar 10.40—10.60 kor., osztrák 10.40—10.60 korona.

Arpa: morvaországi 9.—9.40 kor., marchfeldi 8.30—8.80 kor., bécsvidéki 8.40—9.—kor., tótfelvidéki 7.40—8.80 kor., csepeli 7.40—8.80, győri —.—kor., déli vasuti —.—kor., tiszavidéki 7.—7.40 korona.

Magyar tengeri: régi 7.25—7.45, uj —.—korona, cinquantin 8.20—8.60, uj —.—korona.

Magyar zab: selejtes —.—kor., közepes 8.25—8.50 korona, elsőrendű 8.50—8.75 kor., válogatott 8.75—9.—korona.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, február 17. A mai előtőzsdén a realizálási hajlandóság lépett előtérbe. Osztrák-magyar államvasuti részvényekben nagyobb eladásokat eszközöltek. Alpesi bányá-, prágai vasmű- és rimamurányi részvények magasabban állottak. Bankértékek gyengülésként indultak, Dunagőzhajózási és fegyvergyári részvények emelkedtek. A déli tőzsde nyugodtan és változatlan árfolyamokkal indult. Később nyugodt volt és az árfolyamok tartottak. A zárlat gyengült, mivel Berlin kedvezőtlen jelentéseket küldött.

11 óraker zárulnak:

Osztrák hitel. 639.25, Magyar hitel. 775.—, Länderbank —.—, Államvasut 672.50 —.—, Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 141.50 —.—, Alpesi bányatársulat 632.25, Rimamurányi 535.50, Májusi járadék —.—, Magyar koronajár. —.—, Orosz érték —.—, Török sorsjegy 184.50, Német márka 117.65.

A déli tőzsde nyugodtan nyílt meg.

1 óraker jegyezték:

Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 776.—, Länderbank 413.50, Unio-bank —.—, Államvasut 672.50, Anglo-bank —.—, Bankverein —.—, Déli vasut 141.50, Gőzhajó —.—, Alpesi bányarészvény 632.25, Májusi járadék —.—, Magyar koronajáradék —.—, Török sorsjegy 184.50, Német márka 117.65, Elbavölgyi vasut —.—, Rimamurányi 535.—, Orosz járadék —.—, Keleti vasutak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. —.—, Kárpáti petroleum —.—.

Bécs, február 17. (Osztrák értékek zárulata.)

4,2 százalékos papír-járadék 97.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.70, 1860-as sorsjegy 151.90, Osztrák hitelsorsjegy 455.—, Angol osztrák bankrészvény 305.25, Bécsi Bankverein 534.75, Osztrák-magyar bank 170.—, Déli vasut 141.25, Dunagőzhajózási társaság 1038.—, Dohány részvény 410.25, Cs. kir. arany (vert.) 11.35, Német bankváltók 117.68, Osztrák Lloyd 425.—, 4,2 százal. ezüst járadék 97.70—97.95, Osztrák koronajáradék 97.70, 1864-es sorsjegy 262.75, Osztrák hitelintézeti részvény 638.75, Union-Bank 546.50, Osztrák Länderbank 413.65, Osztrák-magyar államvasut 675.05, Elbavölgyi vasut 424.—, Alpesi részvény 632.75, 20 frankos 19.13, Londoni váltóár 241.07, Lipótkohó 441.—, Töröksorsjegy 185.20. Nyugodt.

Bécs, február 17. (Magyar értékek zárulata.)

4 százalékos arany-járadék 112.40, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 150.25, Magyar hitelbank részvény 776.—, Magyar leszámítoló és váltó részvény 495.—, Rimamurányi 535.20, Magyar csukoripar 17.—, Adria hajózási részvénytársaság 425.—, Magyar koronajáradék 94.20, 4 százalékos magyar földteherm. kötv. 94.65, Magyar nyer.-k. sorsjegy 192.75, Kassa-Oderbergi vasut részvény 366.—, Magyar jelzalogban 424.—, Magyar keresk. bank —.—.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, febr. 17. (Tőzsdejelentés) Az új hét elején nem lehetett az üzlet élénkülését észlelni, miután a legutolsó newyorki tőzsde lanya irányzata és a

balkán-viszonyokról szóló kedvezőtlen lapjelentések fokozták a spekuláció tartózkodását. A mai forgalom éppen ezért a kimondott gyengeség jellegét viselte magán, amit a londoni tőzsdéről érkezett kedvezőtlen jelentések is fokoztak. Amerikai vasutakon kívül, amelyek különös erősen voltak befolyásolva, bankok és bányacétek is nyomottak voltak. Gőz- és vasúti részvények, amelyek kezdetben szilárdságukkal tüntek ki, a későbbi folyamatban eladások következtében estek. Oroszok és japánok szintén nagyobb mértékben hanyatlottak. A zárlat visszamenő árfolyamok mellett nyugodt. A készpénzpiac ipari értékei szintén gyenge irányzatot követtek. Magánleszámítolási kamatláb 4 1/2%, napi pénz 4 1/2%.

Zárlatkor jegyezték: 4,2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 93.10, osztrák hitelrészvény 201.—, Déli vasut 25.40, orosz bankjegyek 213.90, 4 százalékos új orosz kölcsön —.—, Disconto Commandit 174.25, Dinamitruszt —.—, Harpeni 194.75, Unifikált török járadék 95.80, 4,2 százalékos ezüst-járadék 97.60, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.30, Magyar koronajáradék —.—, Osztrák-magyar államvasut 144.—, Bécsi váltóár 84.95, Olasz járadék —.—, Alt. villamossági Edison 200.10, Gelsenkircheni 183.—, Laurakohó 212.75 Gyenge.

Frankfurt, (Zárlat) február 17. 4,2 százalékos papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 99.10, 4 százalékos magyar aranyjáradék 94.25, Osztrák hitelintézeti részvény 201.10, Osztrák-magyar államvasut 143.10, Északnyugati vasut —.—, Bústiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.70, Bécsi Bankverein 235.10, Villamos részvény 148.50, 3 százalékos magyar aranykölcson —.—, 4,2 százalékos ezüstjáradék 99.65, Osztrák koronajáradék 97.65, Magyar koronajáradék 94.05, Osztrák-magyar bank 121.30, Déli vasut részvény 25.30, Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.9.—, Párisi váltóár 813.50, Union bankrészvény 139.90, Alpesi bányarészvény 320.— Gyenge.

Hamburg, (Zárlat) február 17. 4,2 százalékos ezüstjáradék 99.30, 1860. sorsjegy —.—, Déli vasut 25.25, 4 százalékos Aranyjáradék 99.—, Osztrák hitelrészvény 201.—, Osztrák-magyar államvasut —.—, Olasz járadék 104.—, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 94.10 Nyugodt.

London, február 17. Angol consol 87 1/16.

Páris, február 17. (Zárlat) 3 százalékos Francia járadék 97.30, Osztr. aranyjáradék 99.70, Magyar aranyjáradék 94.60, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —.—, 4 százalékos Olasz járadék —.—, Déli vasut elsőbbségi kötv. 316.—, 5 százalékos marokkói járadék 505.—, 4 százalékos 1890. Román kölcson —.—, 4 százalékos Kons. amort. román járadék 90.35, 4 százalékos Amort. román járadék 1905. 91.75, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 96.82, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 508.—, 4 száz. Szerb járadék 1907. —.—, 4 százalékos spanyol járadék 94.25, 4 százalékos unifikált török jár. 96.07, Török sorsjegy 180.75, Török dohányrészvény 437.—, Osztrák földhitelintézet 1135, Osztr. Länderbank —.—, Magyar jelzalogbank 461.—, Banque de Paris —.—, Banque Ottomane 711.—, Osztr. magyar államvasut —.—, Déli vasut —.—, Meridional vasut 665, Keleti vasutak —, Waggon Lits —.—, Hartmann gépgyár 557.—, Rio Tinto 15.49, Sucrierie d'Egypte 32.—, Tula —, Thomson Houston —.—, Urikányi köszén 148, Chartered 18.25, De Beers 349.—, East Rand 88.15, Jagersfontein 93.25, Transvaal Consols —.—, Transvaal Land Company 47.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.02, Váltó német piacokra (rövid) 122.93, Váltó Bécsre (rövid) 104.43, Váltó Belgiumra (rövid) 1/3, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 2/3, Csek Londonra 252.05. Magánkamatláb 2 3/4. Tartott.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, február 17-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) —.—

fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban) —.— fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 118—120 fillér. Fiatal közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 120—121 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 120—122 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül súlyban) —.— fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) —.— fillérig.

Sertéslétszám: 1908. évi február 14. napján volt készlet 21208 drb., 1908 február hó 15-én felhajtott — darab, 1908 február 17. napján elszállított 158 darab, 1908 február 17. napjára maradt készletben 21050 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: változatlan.

Sertéskonsumvásár.

Budapest, febr. 17. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 1546 darab sertés, 67 darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő, — malacz. Mai napi felhajtás 893 darab sertés, 66 darab süldő, — darab malacz, összesen 2439 darab sertés, 133 darab süldő — darab malacz. Eladatott 1161 darab sertés, 34 darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 1278 drb sertés, 99 darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsírsertés öreg elsőrendű 350 kg-on felül ételsúlyban 80—84 fillér, ételsúlylevonással — fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 84—88 fillér, ételsúlylevonással — fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül — fillérig, ételsúlylevonással 108—116 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 110—116 fillérig, könnyű 220 kg-ig — korona, ételsúlylevonással 104—116 fillérig. Belföldi süldő — 92 korona. Horvát süldő 88—100 korona. Malacz — korona. (Arak minden levonás nélkül kilogrammonként, élősúlyban értendők.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Juhvásár.

Budapest, február 17. (Hiv. tud.) A mai vásárra felhajtottak 180 juhot. Fizettek: elsőrendű ürüért — fillértől — fillérig, kivételesen 54 fillért kg-ként, vagy 49 K-tól 50 K-ig páronként. Középméretű ürüért 46 fillértől — fillérig, kivételesen K-tól K-ig páronként. Anyajuhért 47— fillérig, kivételesen 38 K-tól 40 K-ig páronként. Az irányzat élénk volt.

Bécsi vágómarhavásár.

St.-Marx, febr. 17. (Saját tud. telefonjelentés.) Felhajtott 3529 drb vágómarha és pedig 2827 drb magyar, 772 drb galicziai marha. A jegyzések: elsőrendű hizott magyar ökrökért 80—84 koronáig. Elsőrendű hizott tarka ökrökért 92—96 koronáig, kivételesen 98—102 koronáig, métermázsánként, élősúlyban. — Az irányzat élénk volt, az árak 2 koronával métermázsánként emelkednek.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Drótkerítés legolcsóbb

STADLER MIHALY kerítésgyáránál Budapest, VI., Váci-körút 41.d.

Advertisement for 'A hidegvacsora beszerzésénél!!!' (Before buying cold cuts!!!) by Nagy és Eichner cég. It features a large headline, a sub-headline 'nem lehet eleget ajánlani az óvatosságot.' (it is impossible to recommend caution enough), and a detailed description of their products and factory location in Budapest. The ad also includes contact information for their factory and office.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Február 16. —

Kinevezések. A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a varanói adóhivatalhoz Vengrinovits Ede tokaji adóhivatali ellenőrt adóhivatali pénztárnokká, Marcsa Endre komáromi lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a komáromi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétséghez; az igazságügyminiszter Boltizár László ideiglenesen nyugdíjazott telekkönyvvezetőt a nagybecskereki törvényszékhez telekkönyvvezetővé, Rákos Mihály szolnoki törvényszéki díjnokot a szolnoki törvényszékhez irnokká, Takács Sándor soproni orsz. fegyintézeti fegyőrt a váci orsz. fegyintézethez főfegyőrre; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Nagy Gyuláné szül. Tana Karolin okleveles tanítónőt a miskolci állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Fűzi Ella okleveles tanítónőt a brassói állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Kálnai Rózsa okleveles kisdudóvónőt az irhóci állami kisdudóvódáshoz kisdudóvónővé, Sebő Janka okleveles kisdudóvónőt a nagyarnai állami kisdudóvódáshoz kisdudóvónővé; a földmivvelésügyi miniszter a vezetése alatt álló minisztérium, valamint az alárendelt hatóságok és intézetek segédhivatalai tisztai személyzetének egyesített létszámába Prunauer Kálmán I. oszt. számvivő igazolványos altisztet ideiglenes minőségű irodaségédtisztté, a vetőmagvizsgáló állomások személyzeti létszámába Bódis István végzett bölcsészettanhallgatót segélydíjas gyakornokká, a vezetése alatt álló minisztérium és a Budapesten székelő alárendelt hatóságok, intézetek és hivatalok altisztái és hivatalszolgái személyzetének egyesített létszámába, a budapesti állatállattani és takarmányozási kísérleti állomáshoz, Hatházy Gábor igazolványos altisztet ideiglenes minőségű hivatalszolgává; a belügyminiszter a budapesti államrendőrséghez Tóth Gyula végzett foghallgató, rendőrdíjnokot segélydíjas rendőrgyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Szász Emil munkácsit, Zékány Tivadar hétmegi, Sedvi Kálmán somoskőújfalu, Plank Ilona máramaros-szurkodi és Boltizár Zsófia úrmösi állami elemi iskolai tanítókat, illetve tanítókat a miskolci állami elemi iskolához helyezte át.

Véglegesítés. Az igazságügyminiszter Bota Antal kolozsvári törvényszéki fogházfelügyelőt ezen állásában véglegesítette.

Névmagyarosítások. A belügyminiszter Koreny Gyula perth ambeij State Street 432 sz. (Észak-

Amerika) lakos saját, valamint Irén, Valéria és Gyula nevű kiskoru gyermekei „Bánhid”-ra, Henrich Dezső debreczeni lakos saját, valamint Hinkó (Heinrich) Gyula és kiskoru Alajos Lajos nevű gyermekei „Halász”-ra, Steinfeld Mihály budapesti lakos „Somló”-ra, dr. Horovitz Artur girálti lakos saját, valamint Irén és Olivér nevű kiskoru gyermekei „Horvát”-ra, Adelmann Arthur kistarcsei lakos saját, valamint Adelmann Ilona és Arthur, továbbá Adelmann Magdolna nevű kiskoru gyermekei „Aczél”-ra, kiskoru Schönstein Manó úpesti lakos „Sugár”-ra, Matej János losonci lakos „Szabó”-ra, kiskoru Herfeld Róbert budapesti lakos „Nikó”-ra, Plininger Antal budapesti lakos „Paizs”-ra, kiskoru Engel Ferencz székesfehérvári lakos „Elek”-re, Weisz Nándor budapesti lakos „Viola”-ra, Heinrich Károly toponári lakos „Halmos”-ra, Silbermann Vilmos budapesti lakos „Sugár”-ra, és kiskoru Onodi Sándor csuzai lakos családi nevének „Jakab”-ra kérte átváltoztatását megengedte.

Pályázat. A megyeségi írásbírósnál telekkönyvi átalakító díjok állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (m é t e r), date (febr. 15, febr. 17), and various measurements for different stations like Inn, Uuna, Horva, Vág, Rába, Órava, Hura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, laborca, Ung, Tisza, M.-Szeged, Tokéháza, V.-Námény, Tokai, Tiszafüred, Szolnok, Csongrád, Szeged, T.-Bocsa, Tittel, Hoór, Bártfa, Ladmócs, Szolna, H.-Németi, Margitta, B.-Uffalu, Csucsa, N.-Váradi, Belányos, Tonke, Gurahone, Borosjenő, Békés, Gyoma, Gy.-Fehérvár, Branyicska, Soborsán, Arad, Makó, K.-Kostély, Kiszáló, Temesvár, Becskerek.

IDŐJÁRÁS.

A meteorologiai központi intézet távirati jelentése 1908. február 17-én reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban a hőmérséklet délkeleten emelkedett, egyébként lényegesen nem változott, a csapadék általánosabb lett és több helyütt havazás is fordult elő. A hőmérséklet maximuma Temesvárott 11 C°, minimuma Rozsnyón -6 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Változékony, enyhe idő várható, sok helyütt csapadékkal.

Table with columns: Allomás, Légnyomás mm, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és ereje, Felhőzet, Csapadék mm, Hőmérséklet máx. min.

Table with columns: Buxa, Kilos, 100 kilogramm ára, 100 kilogra ára.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, 100 kilogramm ára.

Table with columns: Burgonya, Faj, Pénz, Ár.

Table with columns: Különféle eremények, Faj, Pénz, Ár.

Allamadosság közkoicsónok

Table with columns: Pénz, Ár, listing various bank and financial items.

Záloglevélek, Előbbségek

Table with columns: Pénz, Ár, listing various bills and securities.

Takarékpénztárak

Table with columns: Pénz, Ár, listing various savings banks.

Biztosító társaságok

Table with columns: Pénz, Ár, listing various insurance companies.

Gőzmalmak

Table with columns: Pénz, Ár, listing various steam mills.

Külföldi vállalatok

Table with columns: Pénz, Ár, listing various foreign companies.

Bankok részvényei

Table with columns: Pénz, Ár, listing various bank shares.

Takarékpénztárak

Table with columns: Pénz, Ár, listing various savings banks.

Biztosító társaságok

Table with columns: Pénz, Ár, listing various insurance companies.

Gőzmalmak

Table with columns: Pénz, Ár, listing various steam mills.

Külföldi vállalatok

Table with columns: Pénz, Ár, listing various foreign companies.

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off.

KÜLÖNFÉLÉK.

Két da.

I.

Látogatába jött egyszer a Télhez
A szép Tavasz, a rózsás Kikelet,
— Egyszer eljöttél néhány pillanatra,
Egyszer én is együtt voltam veled.

Szívemet egyszer elfogá a mámor,
Meleg szived egyszer megdermedett,
— A Tavasz egyszer Téllé változott át,
S a Tél lett egyszer rózsás Kikelet.

II.

A lábadoz szeretnék leborulni,
Előtted srni, csúszni-mászni térdem,
Hogy megcsókoldjál s lehajoljál értem.

Szeretném ha leomlanál előttem,
Vezeklenéd a bünnöd, hütlenséged,
— Hogy egy csókokommal fölemelhetnélek...

Pártos Szilárd.

(Mérgek növények.) A mérgek és nem mérgek növények között határt szabni nehéz. Némely növényben van anyag, mely, ha tömegét tisztára előállítják roppant mérgek hatású, de magában a növényben ez a mérgek oly csekély és úgy el van oszva, hogy megizlével, a mérgek hatás észrevehetetlen, sőt néha kellemes íze van és jótékony orvosságként használható. Ilyen értelemben sok orvosi és élvezeti cikket nyújtó növény is a mérgek növények közé soroznak, sőt a burgonyában is van a kész állapotában a nagyon mérgek szalaninnak nyoma. Mérgeknek tehát közönségesen azokat a növényeket nevezzük, melyekben a mérgek ből annyi van, hogy megizléskor a kártevő hatás már nyilvános (pl. a Réti kökércsin, Pulsatilla prantensis). Amint a mérgek hevességének és hatása módjának mindenféle fokozata van, úgy az igazi mérgek növények között is van fokozat és átmenet a mérgek tulajdonságára nézve. Sok növény, melynek káros hatása nem nagy, nem soroznak a mérgek közé, pl. az ibolyát, a folyókát, vagy a paplanczot, melynek tökéje hányást és hasmenést okoz. A növényből a mérgek rész mosás, szárítás, főzés vagy pörkölés útján eltávolítható, ekkor a növényrész ártalmatlan, sőt ne-

vezetes eleség is lehet, pl. a kassavasbokornak kén-savtartalmu, de lisztes gyökere, amely Délamerikában a lakosságnak mindennapi tápláléka, vagy a mi Kontyvirágunk. A rum maculatum lisztes gumója, melynek a keményítőjéből főzés és szárítás folytán a mérgek eltávolodik, azután kenyérliszthez keverhető. A legtöbb mérgek növény figyelemreméltó orvosság. Általános mondás: „A legnagyobb mérgek a legjobb orvosság”, mert a mérgek helyesen alkalmazott mennyiségben gyógyít. A mérgek anyaga a növényekben több, vagy kevesebb és azért hatása is kisebb, vagy nagyobb, hevesebb, vagy lassabb. Hatása szerint a mérgek növény bódító vagy narkotikus, izgató-bódító, részint maró, részint összehúzó. Narkotikus bódító vagy alató a Babérmeggy, keserű mandula, beléndfü, (Hyoscyamus niger), a mérgek saláta (Lactuca virosa), állítólag a tiszafa (Taxus baccata) levele, a mák. Csipős narkotikus az anyarozs, sok bolondgomba, a nyilméreg, a halgyilkok, a strichnos, kikrics, hunyor, Veratrum, a sisakvirág, nadragulya, maszlag, dohány, bürök, gyűszűvirág, tengeri hagyma. Izgató mérgek van a kokabogyóban, a magva-rugóban, a jalappában, struczdzinnyében, a gumoniguttiban, a farkashársban, ricinusban, kutyatejben, lőczypruszban, szömörceében, kökércsinben, verehulló fecskefűben, boglárkában. A rendszerileg közelről rokon mérgek növények gyakran ugyanolyan módon hatnak: pl. a kutyatejfélek, vagy a folyókafélék valamennyi meghajtó. A boglárka valamennyi fajtája többé-kevésbé csipős, a csucorfélek többé-kevésbé bódítók. Azt a növényt, melynek mérgek hatása még nincs kétségtelenül bebizonyítva, de amelyvel óvatosan kell bánni, gyanusnak mondjuk (harmatfű, gyujtovány, szarkaláb). A konkolyt, vadóczt, meg a csarmolyát inkább az anyarozs keverte a mérgek hűbébe. Sok mérgek ezen ható anyaga többnyire az egész génuszban meglévő alkaloid (növényalaj vagy lug) még pedig sejt-nedvében vagy pedig a növény tejében van feloldva. A mérgek gyakori illó olajtól, vagy közömbös vagy kivonatos anyagtól ered, ezért egyik vagy másik növény már a kellemetlen szagával is elárulja magát (pl. a maszlag, beléndfü). A mérgek tulajdonság gyakran a növénynek valamennyi, vagy pedig csak egy-kétféle részében képződik. Gyakran a föld-beli részben: a gyökérben, tökében, gumóban, gyümölcsben, magban, sőt a fáknál a kérgében rejlik a mérgek tartalom. Némely mérgek azonban a növénynek csak egy szervében keletkeznek, a többi része ártalmatlan, vagy csak nagyon kevés a mérgek tartalma. A mérgek növények az egész föld felületén, de különösen a tropikus éghajlat alatt vannak elterjedve. Hihetőleg innen származnak a mi mérgek növényeink (pl. maszlag, nadragulya és ebszölő, stb.) is. Minden flórának

megvannak a maga mérgek növényei. A nálunk tenyésző mérgek növények többnyire vadon nőnek, de néhány kerti növényünk is tartalmaz mérgek (pl. a már említett sisakvirág, gyűszűvirág). A vadon termő mérgek növényeink részint valóságos gyomok, melyek mezőn és kertben nőnek (pl. vadóc, ádáz, bürök, kutyatej, ebszölő), részint a réten (kikrics, boglárka), erdőben (nadragulya, hunyor és a legtöbb mérgek gomba), sőt a hegyen és a havasokban is nő (pl. sisakvirág, farkashárs, boglárka, szarkaláb). Egy része rothadékos, szemetes helyen, sőt az ember lakása körül is él (beléndfü, maszlag), kevés tenyészik a mocsarakban, (pl. csomorica, bősövény és a vízi bobelia.) Legtöbb mérgek növény a virágzó családja tartozik, a leveletlenek közt csak a gombák mérgek. A mérgek virágzó növények mintegy 48 családba tartoznak. A hazai mérgek növények legtöbbje, a gombák kivétel, a boglárkafélék, ernyősek, meg a csucorfélek családja soroltatnak.

(A lakodaimoniakról.) Egy szövetséges sziget lakói az athenaeiktól ostromoltatva, élelmiszereket kértek Spártától. A követ hosszú beszédben fejtegette hazája inséges állapotát, mire a spártaiak, így felelték neki:

— Beszéd végét nem értettük, elejét pedig elfelejtettük.

A sziget lakói más követet küldöttek, meghagyván neki a rövid és velős beszédet. A követ megérkezvén Spártába, a közgyűlésnek üres tarisznyát mutat, kérvén a spártaiakat, töltsék meg, mert honfitársai éheznek. Megadták a kért segílyt, de figyelmeztették, hogy másszor ne fecsegen anynyit, elég lett volna az üres tarisznyát felmutatni.

Egyike a sophistáknak kivételképen engedélyt kapott, hogy beszédet tarthasson nyilvánosan Spártában. Azzal kezdte, hogy Herakles dicsőségéről akar beszélni, mire közbeszólt Antalcides:

— De hát ki akarja Heraklest becsmérelni? Es ezzel vége is volt az álbölcs előadásának. — Egy sybarita azt mondta a spártaiakról: Nem csoda, ha oly vitézül harcolnak, hisz a fekete levesük rosszabb a halálnál. — Protagoras Periklessel egyszer egész napon át csak afölött vitakozott, hogy miután pharsalisi Eptimios kezéből kiszaladt a dárd a versenyek alkalmával és egy lovat megölt, hogy vajjon a dárd okozta-e a halált, vagy Eptimios, vagy pedig az a görög, aki éppen akkor a verseny fölött elnökölt? Ez haszontalan pletyka volt ugyan, de eléggé jellemzi a Perikles ellen boszura gondolt Xanthipposznak rossz indulatát a bölcsészek irányában. Nevezetesen ezt Xanthippos beszélt el.

A TITOKZATOS HAJÓ

— REGÉNY. —

Írta: FRED VILLER

11

— Sajnos, én nem tudok spanyolul, jegyezte meg Monk, de miután te ismered ezt a nyelvet, remélem, hogy nemsokára megtudod a fiatal hölgytől, mit keres itt a hajón és miért hagyta azt el a személyzet.

Amint a fiatal leány rögtönzött ágyához közeledtünk, ez tágra nyílt szemmel, rémülten pillantott reánk. Halk, szaggatott hangon, rendkívül gyorsan beszélt. Az arca piros volt, lázas és összefüggéstelen szokat hadart.

Holt odalépett hozzá. A leány megfogta a kezét, az arcára tette és rimánkodó hangon kérte, hogy óvja őt és védelmezze — de hogy mitől vagy ki ellen védelmezze, azt nem tudtuk megérteni.

Engem és Monkot nem is látszott észrevenni.

— Laza van és félrebeszél — mondta Holt.

— Mit tegyünk vele?
— Bár nem értek spanyolul — mondta tréfás mosolylyal Monk — de annyit tudok, hogy „Agná” vizet jelent; ezt már néhányszor mormolta, de Holt lovag egy ujját sem mozgatja.

S ezzel egy pohár vizet tartott a beteg ajkaihoz, aki mohón hajtotta fel azt.

— Azt hiszem, a legelső teendők, hogy minél gyorsabban vigyük ki ebből a fülledt levegőből. Itt olyan forróság uralkodik, mint egy kemenczében. Vigyük ki a kajütbe, ott jobb lesz.

Ezzel félrehuzta teljesen a függönyöket, rácsavart egy takarót a fiatal teremtesre és mint egy nagy babát, úgy vitte ki a karjaiban.

A beteg nem ellenkezett. Bizalomteljesen nézett rá.

Óvatosan letette az asztal mellett álló pamlagra, a felső világító ablakot és szellőztetőt ki-

nyitottuk és az üdítő éjszakai levegő beáramlott. A beteg láthatólag magához tért és könnyebben lélegzett.

A hajó egyik kis fülkéből előkerestem egy kis ládát — az előző vizsgálódásnál bukkantunk már rá — de benne hiába kerestem a szükséges orvosság után, a chimenes doboz üres volt.

— Mit keresel? — kérdezte Holt. — Chinint? Az van nekünk. Hiszen a Fram patikáját elhoztuk magunkkal.

Holt felsietett a fedélzetre; nemsokára viszatért a kis szekrényvel.

A beteg lázas álmok között hanykolódott fekhelyén. Nagy adag chinint adtunk be neki és vizes borogatást a fejére, de azért sok időbe telt, míg lecsillapodott.

— Örséget kell tartanunk — mondtam én végül.

Ez a nap eléggé változatos volt eseményekben és én meglehetősen fáradt és álmos voltam.

— Kettő közüllünk aludion kint az elülső kajütben, a harmadik pedig a beteg mellett virraszt.

— Most felmegyek a fedélzetre és körülnézek, vajjon minden rendben van-e — felelte Holt. — Átvesszem a virrasztást, ti pedig aludhattok. Én nem vagyok még álmos.

Monk ott maradt a beteg mellett, Holt és én felmentünk a fedélzetre.

Gyönyörű szép éjszaka volt — csak nagyon sötét. A csillagok ezrei csillogtak és ragyogtak és annyi világosságot teriesztettek, hogy az árbozot és tiszta vitorlatartókat meg tudtuk különböztetni.

A zivatar ezalatt a keleti láthatár felé húzódott és friss, hűvös szél fuit északkelet felől. A tenger egészen nyugodt volt, csak gyenge hullámzás ingatta kissé a hajót, hogy az árboz hegye kis kört irt a csillagok között.

Előhoztuk a szélvitorlát, hogy jobban mehessünk szél mentén és megnéztük, vajjon az összes ponyvák meg vannak-e erősítve, mert Holt még az ilyen rendkívüli viszonyok közt sem túrt meg rendetlenséget a hajó fedélzetén. A lámpás, amit a hajó orrára erősítettünk, tisz-

tán égett és lobbanó fényt vetett az előfedélzetre.

Amint a hajó szélén előrementünk, hogy néhány ponyvát leerősítsünk, pillantásom a kis nyílásra esett, mely a horgonytartó mellett vezet a ponyva-kamrába. Ugy láttam, hogy félig nyitva áll.

— A legjobb, ha teljesen becsukom — gondoltam magamban — sötétben könnyen lepotytyanhat valamelyikünk. S nekiláttam, hogy egy vékony ponyvát még megerősítsek és a szekekre akaszszak.

Azután, hogy befejezzem a munkát, előre mentem, hogy a takarót rátegyem a nyílásra — de azt — már zárva találtam.

A fejem fölött levő lámpás ide-oda ingott és hol világosságot, hol árnyékot vetett arra a helyre.

A világosság megtévesztett — gondoltam magamban — és mégis esküt merem rá tenni, hogy egy perc előtt a nyílás még nyitva volt.

Holt is előkerült; ő a másik oldalon végezte a munkáját.

— Emlékszel-e, vajjon ezt a nyílást, mikor lent voltunk a ponyva-kamrában és megvizsgáltuk, ezután becsuktuk-e?

— Nem, amennyire emlékszem, nem csuktuk be. Olyan meleg volt odalenn, hogy nyitva hagytam.

— De most csukva van.

— Akkor talán mégis becsuktuk, de most már nem emlékezem biztosan.

— De én még egy perc előtt nyitva láttam és azóta csukódott le, de nem én csuktam be.

— Csak nem akarod ezzel azt mondani, hogy a hajón még több titok is rejlik? Azt hiszem, már eddig is éppen elég, amit tapasztaltunk.

Ezzel óvatosan leemelte a födelet a nyílásról és mi lebámultunk a sötét lyukba.

— Nézd, ott látod! a ponyvagomolyon a fénysávot — és hallgasd! halk, csoszogós zaj hallatszott; de aztán elcsendesedett.

(Folyt köv.)

Table with columns for 'Féltűz', 'Csapadék mm', 'Hőmérséklet', 'max.', 'min.'. Rows contain numerical data for various days.

Table with columns for 'Pénz', 'Ar'. Rows contain numerical data for various days.

SZÍNHÁZAK
Kedden, 1908 február 18 án

Nemzeti Színház
Orök küzdelem.
Színű 3 felvonásban. Irtá Fe-
renczy Ferencz.
Báró Apor Tibor Ödý
Blanka, neje Cs. Alsvégi
Gróf H. dery Vilma Vizvári N.
Gróf J. tárt Ervin Gál
Osv. Willensteinné Rákosi Sz.
Osv. Sandorjáné Helvey L.
Gróf Sándorjáné Nadai
Gróf K. ernstély Nagy I.
Molnár István Mihályfi
Zinszky Dező
Adam Abonyi
Jaska Paulay
Kezdeté 7 órákor

III. Kir. Operaház
A varázsfuvola.
Nagy dalmú 2 felvonásban. Ze-
néjét szerette Mozart A. Szó-
vegét írta Schikaneder M., for-
ditatta Böhm G.
Tarasró Venczel
Samunó Arányi
Az ő királyné Sándor E.
Pamina leánykú Hardi
1-ső hölgy Diósné
2-ik a királyné Flattné
3-ik szolgáló Valent
Kezdeté 7 órákor

Várszínház
Zárva

Vígyszínház
Az ördög.
Vígjáték 3 felv. Irtá Molnár F.
Az ördög Hegedűs
Olán Varsányi
Anos Benyvesi
Liza Komlósi J.
Lanka J. agodásné
András Győző
Aszó Szerény
Kezdeté 1/3 órákor.

Magyar színház
A császár ka onál.
Dráma három felvonásban. Irtá
Földes Imre.
Kardó István Vágó
Kardó Zoltán Garas
Kardó Erzsébet Borostyán
Scheller Lajos Z. Molnár
Marjay István Réthey
Ezilaszy Ernő Törzs
Józsa Géza Csontos
Károlyy Agóst Vándori
Keller Gyula Ráthy
Szédlácskó János Papp
Pintér István Tarnay
Ferencz Kórmány
Kezdeté fél 8 órákor

Népszínház-Vigopera
A nagymama.
Énekes vígjáték 3 felvonásban.
Csiky Gergely darabjából szin-
padra alkalmazta Pásztor Árpád,
zenéjét szerzelte Mádor Rezső.
Szerény grófné Blaha L.
Márta Turcsányi
Piróská Dóla Donna
Páró Orkényi Horváth
Gróf Szerény Pázmán
Dr. Okényi Kálmán Bálint
Kosztó Kúrti
Lengyel Szerefná M. gál A.
Födörka Szilárd Nagy
Kezdeté 8 órákor

Király színház
Varázskeringő
Óperett 3 felvonásban. Irták
Dornmann és Jacobsen. Fordi-
totta Mérei Adólf. Zenéjét szer-
zelte Strauss Oskár.
XIII. Joahim Németh
Lohár Papk
Heléna Pálfi
Niki Pórács S.
Guszló Ráthonyi
Fridolfka Csapó
Francz Orlov G.
Vendolin miniszter Örvös G.
Kezdeté fél 8 órákor

Úránia színház
A szerelem története.
Kezdeté 8 fél órákor

MODERNSZÍNHÁZ KABARET
Andrássy-ut 69. Telefon 98-10.
Utazás egy siker körül.
Tréfa, irtá Holtai Jenő.
MICZI HERCEG
Zeneje Lehár Ferencz, operette
1 felvonásban. Szemelvények. Miczi
herceg — Nyárai, Jerzsaabinka
— Boros, Piza — Keleti Juliska,
Amorante — Medgyaszay Vilma.
Szép asszony kocsisa.
Párisi kocsitörténet.
Kabaret-számokat adnak elő: Med-
gyaszay Vilma, Nyárai, Keleti
Juliska, Sarkadi, Vörös Ili,
Kardos, Kökény Ili, Poor Ili,
Boros, Bársony.

Építő színház.
(Telefon 68-39.)
Kutyák a rendőrség szolgál-
latában. Madár fészkek.
Rökavadászat.
Boszuálló gyárvezető.
Utazás Ióháton Délameri-
kában. Egy aglegény ka-
landjai.
A szerelem elixirje.
Kezdeté fél 5 órákor.

FOLIES CAPRICE.
RÉVAY-UTCZA 18.
Igazgatók: LEITNER és KELETI | Rendező: ROTT SANDOR
Az előadás kezdete 1/3 órákor.
1/410 órákor: Ma Ujdonság
„A Házibarát“
bohózat
Irtá Nemő. Rendező Werner Manő.
Végül **Was Männer fesselt?** 11 órákor
Bohózat irtá: Satyr. Rendező: Trobitsch Sándor.
Nappali pénztár 9-11-ig és délután 3-6 óráig.
Az 1-ső emeleti Casino de Pariban reggeli
5 óráig zene és tánc.

BUDAPESTI Cabaret Teréz-körút 28
(BONBONNIERE) Telefon 52-88
Három szindarab, öt szinpadi tréfa és huszonöt cabaret-szám kerül
minden este szinre a nagykereskedelmi múzeum kertében. Fellépnek:
Nagy Endre, László Rozsi, Ferencczy Károly, Balogh Böske, Fabián
Kornélia, Kóspó János, Szécsi Magda, Huszar Károly, Sajó, Gabányi,
Mahr, Kóváry. Jegyek: Bárd-nál, Kóssuth Lajos-utca és Andrássy-ut-
21. Zipszer-nél, Andrássy-ut 4. és a Cabaret pónatáránál, Teréz-körút, 28.

Veszek zálogcédulákat
elzalogosított briliánsokat, aranyat, ezüstöt,
gyógyókat és ékszereket a legmagasabb
összegi költségmentesen kiváltak és teljes
értékű kifizetést
DEUTSCH ALFRED ÉKSZERKERESKEDŐ
BUDAPEST, Király-utca 34. Petőfi-utca sarok

FÖVÁROSI ORFEUM
WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-ut. 17.
Ma és minden este:
a fényes februári műsor.
Dr. ANGELO élő porcellánjai. La NOEDIA.
FRANCO PIPER. „GÖDÖLLŐ FÉNYKORA.“
és a többi elsőrendű attrakció.
E. MERIAN kutyaszínháza
Az előadás kezdete este 8 órákor.
Előzetes jelentés! Csütörtökön, 1908. feb-
ruár 20-án délután 1/4 órákor
második gyermek-matinée
MERIAN kutyaszínházával.
Ezen előadáson tilos a dohányzás.
Jegyelővétel: 10-1 és 3-6 óráig.
A téliertben reggel 5 óráig **VÖRÖS ELEK** czi-
gányzenekara hangversenyez.

Varieté-Színház
ezelőtt: Nemzetközi Orfeum.
BUDAPEST, VIII., Rákóczi-ut 63. szám
Uj műsor! Uj műsor!
Brothers Bill & Will kómius
akrobaták.
The Elrados G. Gobson
kómius nyújtó tornászok.
A TOLVAJ. Bohózat egy felvonás.
ban. Irtá Tábori Emil.
Ejjeli 12 órától, reggeli 5 óráig
zene és táncz.
Hegedűs Gyula elsőrendű cigányzenekara hangversenyez
Vasár és ünneppapokon délután fél 4 órákor délután
előadás mérsékelt helyárakkal.

TÁTRA-MULATÓ
VII., KIRÁLY-UTCZA 77.
Igazgatósg: WABITS és GRUNER.
Budapest legelőkelőbb családi mulatója.
Ma, 1908. február hó 1-től
Teljesen új szenzációs műsor.
Esti 8 órától 10 óráig Varieté előadás, azontul
Nemzetközi Cabaret előadás.
Nemes Lessenn Molla Cabaretdiva saját eredeti
műsorával. Keller Bernhard báróné cocottadalk
(barakissérettel). La belle Sylvia dán soubrette.
Homberto & Renardo zene-excentrikusok. Orlowa
Frieda orosz énekesnő és tánczosnő. Schmiadt
Bertalan humorista teljesen új eredeti műsorával
Maara Gusti előadó soubrette. Sugár Elza cabaret
énekesnő. Ferenczy Kamilla női baritonista.
Pénztárnyitás 5 órákor. Kezdeté 8 órákor.
Telefon 15-10.

CIMBALMOK,
Legjobb szabadalmazott acél belső
szerkezettel, melynek hangja, hang-
tartása rendkívül jónak bizonyult,
résztletfizetésre is legmész-
szelbemenő jótállással kap-
hatók. Fonografok, gramofonok,
hegedűk, fuvolák, szitárak, oka-
rinák stb. olcsón legjobbak. Kötün-
telve elismert jó munkáért.
Arjegyüket ingyen küld
Mogyoróssy Gyula
m. kir. szabadalmazott hangszergyáros
Budapest, VIII., Rákóczi-ut 71.
Telefon 58-20.

FRANÇOIS
TRANSYLVANIA
SEC

Nyilatkozat. A Csillaghegyi forrásvíz
bakteriológiai szempontból tisztának és kifogástalan
nak minősítendő.
Dr. Preisz Hugó
a. m. kir. állami bakteriológiai Intezet
vezetője.
A Csillaghegyi forrásvíz központi iro-
dája Bpest, III., Bécsi-ut 94. Telefon 77-98.

„METEOR“
SZÁLLODA
Budapest, Erzsébet-körút 6.
Tulajdonos: **RENDES SZIDOR.**
120 kényelmesen beren-
dezt szoba. Figyelmes kiszolgálás.
Melegvízfűtés. Mérsékelt árak.
Teljes 24 órai liftszol-
gálat. Feltétlen tisztaság.
Vácuum-Cleaner. Fekvés a Keleti és Nyu-
gati pályaudvar között.
Fürdők a házban. A technika minden viv-
Szállodai automobil. mányával felszerelve.
Salonok, társalgók. A város központján.

Szobák 4 koronától.

Megnyilt a
HUNGÁRIA BUFFET.
Dohány-utca 56. (Akácfa-utca sarok)
Kitűnő magyar konyha. Minden este cigányzene Valódi jó
Női kiszolgálás. Italok.
Egész éjjel nyitva. o Egész éjjel nyitva.

A jövő házi zenéje a HARMONIUM.
mert már most is a legelőkelőbb körök
szalonjait meghódította. Ahol Zongora
van, ott csak akkor teljes a Harmonia,
ha vele szemben egy Harmonium van.
A Harmoniumok legelőkelőbbje az
AEOL-HARMONIUM
melynek egyedül képviselőjét az előnyös
és szolid kiszolgálását híres
Reményi Mihály céggé
m. kir. zeneakadémia házi hangszor-
készítője nyerte el.
Ne vegyen tehát Harmoniumot, míg
REMÉNYI legújabb képes Harmonium
arjegyüket át nem olvasta, mely ingyen
és bérmentve küldetik Budapestről.
VI., Király-utca 58. szám.
Iskolák, dalárdák, kápolnák és templomok
érezere különösen alkalmasak az Aeol-Harmoniumok, mert
azok hangja teljesen olyan, mint az Orgonáé és azt teljes en pó-
tolja. Javítások szakszortben mérsékelt ársakon. Zongorák, Pianó-
nók újak és átjavítottak 130 fittól főtől minden árban.
Kilisméro levelek megtekinthetők. Telefon 87-84.

Jól lát?
Ha nem, akkor for-
duljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szem-
üvegek és látóeszközök is legelőkelőbban kaphatók
Ingeny arjegyüket bérmentve.

Benoid-gáz
világító készülékek és motorgenerátorok
a legújabb kor nagyfontosságú találmánya, egyformán
alkalmazható világításra, fűtésre és erőátvitelre. Kisebb
telepek létesítésére ép oly alkalmas, mint az acetylen,
csak hogy ennek robbanó veszélye, bűze és más kelle-
metlenségei nélkül. Bárhol (hatósági engedély nélkül)
felállíthatók és bárki által kezelhetők. — Generátor-
készülékek, úgy világításra, mint erőátviteli célokra
többféle nagyságban készülnek.
Magyar Benoidgáz részv.-társ. Arad
Raktár és iroda:
Budapest, VI., Andrássy-ut 17. szám.

Nászajándékok
jubileumra dísz tárgyak, évő-
eszközök, műipari cikkek
részletfizetésre
is kaphatók jutányos áron
POLGÁR KÁLMÁN
művészi ékszerterelepen
Budapest, Erzsébet-körút 29. l. em.
Arjegyüket 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

Ke...
Fisc...
Budape...
Uj...
Szerk...
Előnz...
Mut...
Kiadhiv...
gyó...
nem...
mint hog...
rok, éjje...
lis), az ő...
erő elg...
moh baj...
ruan to...
Dr...
v. ca. 65...
Buda...
Rendel...
lyag...
Vidék...
nok, 57...
19...
20...
21...
22...
23...

R" DA 6. DOR. szolgálat. árak. ztaság. i és Nyu- ar közbit. nden viv- szerelve. pontján. tól.

FET. a-utca sarok) ene Valódi id italok. jel nyitva.

NIUM, kelőbb körök ol Zengora a Harmonia, onium van. NIUM tét az előnyös ót híros. y czég z hangszor- el. nfmot, mla Harmonium mely inegon udapestől. 3. szám. mplomok umok, mert teljes en pó- gorék. Pian- on atban. fon 87-84.

lát? kkor for- olommal sz, ahol szem- ókban kaphatók entve.

áz orok egyformán elre. Kisebb az acetylen, más kelle- (mél nélkül) Generátor- i czeleokra

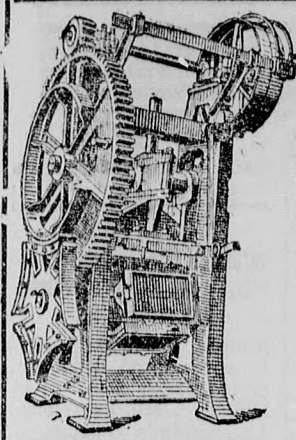
s. Arad

. szám.

ok

re ron AN

em. mentve.

Mindennemű téglá és cse- répgyári gépek MARCHEGGI GEP- GYAR és VASÖNTODE BUDAPEST, V., Sziget-utca 4. TELEFON: 44-81.

Baromfi- tenyésztők és gazdálkodók figye- mébe ajánlja a téli ideeny- ben a Predmerszky-féle fűthető baromfi itatót, melyben a víz a legna- gyobb hidegben sem fagy de, s atig néhány filler napi költéssel kellemes langyoson tartható. Használata mellett tyuk- jank egészséget óvjuk és sokkal korábban kez- dik meg a tojásk. Polások mestorleges ki- költése Predmerszky-féle szab költőgéppel bármely időszakban a leghasznosabb kereset forrás. Arjegyüket ingyen küld. Telefon 85-74. Predmerszky József ipartelepe 27907 BUDAPEST, VI., Vörösmarty-u. 33A.

Salome

vigjáték 6 felvonásban csak urak ré- szére dobozonként 8 korona. Gummi különlegességek francia és amerikai gyárt- mány tucatonként 4-6-8-10-15 kor. Mintagyűjtemény férfi és női óvszerekből tucatzta 6-10-15-20 korona. Irri- gátorok teljesen felszerelve 6-8-10 14 korona. Széküldés diszkretn és bér- mentve. Arjegyüket kívánatra ingyen és bérmentve küld:

Fischer gummiáruház

Budapest, VII., Damjanich-utca 28/B. »VIRI« idegerősítő I üveg 10 kor.

Uj Idők szépirodalmi, társadalmi és művészeti képes hetilap.

Szerkesztő: Herczeg Ferencz. Előfizetési ára negyedévenként 4 kor. Mutatványszám kérésre ingyen. Kiad hivatal Budapesten, VI., Andrássy-ut 10.

BIZTOS gyógyulást keresőknek

nemi betegségben szenvednek mint húgycső és hólyagbajok, húgyveséküldetek, vizelet sav- rok, éjjeli magömlések, sebek és bujakoros bántalmak (syphi- lis), az üdterítés utóbagajként fellépő idegbajok, korai férfi- ség elgyengülés, bármily bőrküldések stb. nőknél fehérfolyás, mőh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyításra szige- ruan tudományos és lelkiismeretes gyógymődjánál fogva legjobban ajánljuk

Dr. Garai Antal

v. cz. és kir. osztály főorvos országos híri és a legnépesebb 23 éve fennálló rendelő intézetét Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz. Rendelés naponta 10-44g és 7-84g este. Időit húgycső és hó- lyag bajok vizsgálata villamos húgycsőüldők segítségével. Vidékiek levelekre kimerő választ és szakaszi tanácsot nyar- nak, gyógyszerrel gondoskodva is. Tükrötállítás birtokos. Nőknek külön váróterem.

Urasági butorokat, szőnyeget, csillárokat

és legelősebb berendezé- seket (gyárakat és tula- eket is) veszok és eladok. Nagy Zsigmond VI, Lázár-utca 3 (a Váci-körut mellett). Gyönyörű választék a leg- finomabb modern stilszerű matt és fényezett mahagoni pilander vagy másfajta háló, ebédli, urf szoba és szalonbutorokban. Rézhálósobák, bõrgarnitu- rák és kárpitosféldékben. Perzsa, smyrna és más szõ- nyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokbaz gáz, villamos stb.-hez.

A csupa tessék gyeni. VALÓ. di francia különle- gosségek (óvszere- csakis P. BERGUERANPILS leg h r e sebb pártai gyárastól legelőny- sebben hozzereshetők Polgár Sándornál Budapest, VI. ker., Erzsébet-körut 50. Bészletes képes ar- jegyüket ingyen és bérmentve. Cs. kir. szab. déli vaspálya-társaság. 3243/R sz.

Hirdetmény.

A kézbesíthetetlen és számföldöttes küldemények folyó év március hó 9 én, a talált tárgyak f. év március hó 10-én délelőtt 9 órakor Budapes állomásunk teherdu- raktárban az idevígó határozmányok lapján előverzet- nek, mihez a t. cz. venni szándékozók czenel meghivatnak. Budapest, 1908. évi február hó. Az üzletigazgatóság.

Mindenütt kapható a legfinomabb Weider tejszín és Zsolna csokoládé Csokoládé dessert bonbonok. Weider Ármin és Béla csokoládé és csukorkagyár ZSOLNA.

A legjobb hajttúk és hajszűtővasak. MÜLLER J. L.-féle Brise de Violettes legkedveltebb ibolya illat. Kapható: 1.50, 2.50 és 4.50 forint. MÜLLER J. L. CS. és Kir. udv. szállító. Rota és hajkefékben nagy választék.

3 szó . . . Egyenruha Tiller Budapest. Ezen specialista legjobban ajánlható szerzetett gazda lapasztalatal alapján, melyeket a kórház húgy szervi és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett. Dr. FABINYI specialista nemi bajokban emeritált kórházi orvos gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makac nemi betegséget (húgycsőfolyást ebeket, syphillist stb.) Impotentiát (férfiui gyengesség mégldősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendes foglalkozás megzavarása nélkül). Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető. Levelekre díjtalanul válasz. Kívántra gyógyszerak. Rendelés: d. e. 9-34g és este 9-8-ig. Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám. (A Pandónia arálódási szomban.) Atjáró ház. — Bejárati a lépcsőnél. — Külön városzekák.

HETI MŰSOR.

Február	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Világszínház	Király-Színház	Nepszínház (Vip-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia színház
19 Szerda	Monna Vanna	Aida	Sámson	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái Mária	—	A szerelem története
20 Csütörtök	Hazug törvény	Eliána	Baccarat	Varázskeringő	A nagymama	reche	—	A szerelem története
21 Péntek	A szerelem iskolája	Rigolettó. Táncegyveleg	A Kreutzer-szonáta	Varázskeringő	Parasztbecsület Bálkiralyó	A császár katonái Mária	—	A szerelem története
22 Szombat	Antigone. A bűntudás	Bolygó hollandi	Talárjárás	Varázskeringő	A nagymama	A császár katonái Mária	—	—
23 Vasárnap } d. u. este	Pry Pál A boszorkány	Probadur Magyar táncgyueleg	Baccarat Talárjárás	A vig özvegy Varázskeringő	Lunderszerelem A nagymama	Gretchen A császár katonái Mária	—	A tánc A szerelem története

Hirdetés rovatban minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges postai betétkből 4 fillérről, kompakt betétkből szedve 6 fillérről fizetendő

KIS HIRDETESEK

Hirdetés rovatban minden szöveg egyszerű beiktatása közönséges postai betétkből 4 fillérről, kompakt betétkből szedve 6 fillérről fizetendő

Pénzszekrények
használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 238

Fényképezőgép,

alkalmi vétel laposra összehajtható klappkamera, pillanat és időfelvételekre, pneumatikus elszűléssel, kazetával, alkalmas mindenféle felvételre csak 9 forint. Egy fényképezőgép, 9x12 klappkamera, kazetákkal, labda-exponálással, EGESZEN ÚJ, FELARON ELADÓ. Egy fényképezőgép 8óra objektívvel, felszereléssel együtt igen olcsón, azonnal eladó. Továbbá veszek Vadászfényvör fényképezőgépet binoklet, hangszereket, műtárgyakat stb. a legmagasabb árban ugyanis minden eladók és újakra becsérlek. Radó, IV/E. Egyetem-tér 5 szám. 49082

Zálogcédulákat,

brilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platínát legmagasabb árban veszek. Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILLER IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

Kárpitos nyergesek
részére mindennemű kellek képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Lakást,

bérlhelyiséget, fizetlet akar venni, akkor csak Gresham-palotába „Huszárhoz” kell menni. Telefon 81—08. Elsőrangú ajánlatok Teljes garancia. Válaszbélyeg. Minden bérlhelyiség naponta nyílvántartva.

Nem kell

már semmire futár, gyorsan szerez mindent „Huszár” Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81—08 Lakást, lépcsőházi szobát, házat, telket, üzlethelyiséget, állást. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Teljes garancia. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta anilyvántartva. 27665

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak tervezését, felépítését, átalakítását bárhol előnyösen elvállalja, tehermentes felteket törlesztésre felépíti. Építési tanácsokkal szolgál Borsodyépítésiroda Bpest, Rákóczy-ut 71. 27792

Zongorát,

hegedűt, gordonkát, czimbalmot játszó hölgy, esetleg nem teljesen kiképzettek is, leányomnak egy sextett megalakításához állandó jó fizetéssel járó alkalmazást nyer. Ajánlatok Onczay, nvug. tisztviselő, Ecsér, Pestmegye.

Magánkutató iroda
Rákóczy-ut 75. Kényes megbízásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67—47. 27750

A Falkogen

füdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VII. Rákóczy-tér 2. sz. 27796

Jogi,
politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyesítágyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén államszámveleltani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészíti. Jogi szeminárium, Budapest VI., Rózsa-u. 44. III. 8.

Polgáriskolai

gymnáziumi és bármely más magánvizsgára előkészítetnek rendes és magántanulók, valamint felneveltek (hölgyek is) kik tanulmányaikat fíbeszekítették legrövidebb idő alatt legjobb sikerrel szaktanárook vezetése mellett. Egyenkénti tanítás. Tanítványok csak korlátozott számban vétetnek fel. Díjazás csakis sikeres vizsga esetén jár. Felvilágosítással szolgál „Tanár” Budapest, Thököly-ut 8. I. 3. 27997

Polgári, gimnáziumi,
kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különböztetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes, Almássy-tér 16. sz. II. em. 18. sz. Válaszbélyegvet kérek. 27808

Lakást,

üzlethelyiséget akar kiadni, vagy kivenni, akkor csak Huszárhoz kell menni Budapest, V. Mérleg-u. 2. Telefon 81—08. Teljes garancia, első rangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség és ingatlan nyílvántartva.

Magán építő iparos
iskola előkészít építő, kőműves és kőfaragó vizsgához biztos sikerrel. Szerény díjazás mellett elfogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és statisztikai számításokat, Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross-tér 17. 27225

Csemegeszőlőt

lagymentesen csomagolva, 5 kilónként 6 koronáért, leginomabb táblaalmát 4 koronáért, mézédess narancsot 3 koronáért szállít Rottmann Hermin Kishunhalason. 27850

Compound félstabil
gépek: 12-es, 14-es, 16-os, 8 légkönyomással, azonnali szállításra, teljes garanciával ajánlatnak. A gépek kevéssé használtak, újakhoz hasonlóan vannak gyárilag átdolgozva. Kaphatók. Timár Ede cégénél, Budapest, Lipót-körút 28. 5542

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.— bormentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes. 26973

Rekedtség

biztos és kellemes orvossága a Réthy-féle czukorka, 60 filléért mindenképpen kapható 721k

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szőnyegek, kényeszerítő körülmények miatt eladók: mahagoni hálószoba 180 forint, írósztal könyvszekrényvel, olajfestmények 2 forint, nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 águ villany 14 forint. Árverési butoreladás. Dob-utca és Holló-utczal szomszomszág. 26616

Parketagyár
Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Erdőbirtokot

vagy erdőt sürgősen keresek megvételre. Részletes leírást és feltételeket „Fakereskedő” jellege alatt kérek a kiadóba. 27368

Aczélsodrony-

ágybetétek a legjobb kivitelben kaphatók, fakkerezzel 3.50 forint, vaskerezzel 5.50 forint és felebb. Sodronykerítéséről kérjen költségvetést. Heizer és tea sodronykerítés- és ágybetégyárban. Népszínház-utca 4—3. sz. 27910

Régi ezüstitárgyakat
és zálogcédulákat veszek és eladok mindennemű arany- és ékszerárut, ugyanígy régiségeket, drágakövet, arany- és ezüst-órákat, láncokat, gyűrűket, ezüst-évszéköveket. Kérjen árjegyzéket ingyen. Fuchs Dávid utóda Budapest, IV., Váci-utca 18. I. emelet. 26764

Nagy urasági

lakás május 1-re kiadó József-utca 16.

BUTOR

részletfizetésre vagy meghatározott időre szóló árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Felvilágosítással szolgál.

Liszt István

Bpost, IV. Koronaherceg-u. 2 (Kilgy-tér sarkán) butorraktárban. Több mint 600 képpel ellátott árjegyzéket barkinek 60 fillér ellen franko elküldjük

Veresáfonyabefőtt

B A B T A-féle, 5 kilós postakosárúveg 6.— körona FELKA, KONZERVGYÁR Felka, Szepes. 26972

Kolozsvári

Jogtudományi és államtudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lekielisméretesen készítünk elő a legrövidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vizsga sikerét biztosítja 6 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltótagjából spezialista tanfolyam, melyre korlátozott számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere után igen csekély díjazással. Levélben érdeklődésekre kimerítően válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Modern

urasági butorok alkalmi vételő és eladása háló-, ebéd-, szalón-, uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terítők, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa
Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezülvött Gyár-utca Telefon 14—09.

1000 családnak

azonnalra szerzett „Huszár” lakást, helyiséget, állást Budapest, Mérleg-u. 2. Telefon 81—08. Válaszbélyeg. Elsőrangú ajánlatok. Minden bérlhelyiség, ingatlan naponta nyílvántartva. 27665

BUTOR

árverésről, finom és egyszerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon börtölök, gyöngyűrű tükör, diván, borszék, írósztal, porzsaszőnyegek és egyes darabok; Földes B. VII. Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

STENOGRÁFIA

Ha életpályáján boldogulni akar, tanuljon gyorsírást, gépírást, könyvvitelt, német nyelvet a Stenográfia országos Gabelberger gyorsíró- és gépíró iskolában. Sokszorosított tanfolyamok, copying office, Biztos állásközvetítés. V., Váci-körút 39.

A legelőnyösebb részletfizetés zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt

bank hitel

utján kizárólag csakis Reményi nagy magyar hangszertelepen. Prospektus és Árjegyzék ingyen. Budapest, Király-u. 58. szám.

Csemegealma

1000 nemes fajalma és 6000 birsalma postakosárként 3 kor. 25 kiló ára 12 kor. Házig 16300 barack levár 2.40 kor. Kiváló birsalma-sajt 2 kor., Cukorédes szilval 1.40 K. kilója Fajhoroknak heccholterjét 50 koronáért szállítja Szabó X. Csongrád. 28010

Urasági butor

Eladók és veszek: mahagoni hálószobákat, ebéd-öket, szalonokat, rézbutorokat, zongorákat, perzsés és szmirna szőnyeget, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petróleum-lámpákat, bronzszobrokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezési kiállítás! IV., Semmelweis-(Ujváros) utca 81., kapubejáról. Az egész házban. Telefon 17—77.

Fióküzlet nincsen. 26619

Könyveket,
regénysorozatokat, egész könyvtárakat jó áron vásárolok. Ajánlatokat „Könyvkedvelő” jellege alatt a kiadóhivatal továbbít.

Saját gyártmányu vas-és rézbutorok

Rézágy — — — 45.— frt
Vaságy matracszal 8.50
Gyermekegy — — — 11.50
Sodronyágy-betét 8.50

Vas- és rézbutorok gyári árban. 28046

WEISZ LIPÓT
Király-utca 99. szám. TELEFON 57—01.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!
Kifutó szabás!
Vidékre mintát küldök, nagyobb rendelésnél személyesen elmegyek.
Zellszka János
angol uri szabóterem. BUDAPEST, Andrásy-ut 56. I. em. Állandó vészték a legdivatósabb angol és bel-töldi szövetekből. —

Ki a YES-OUI-SI

ezülvött lapot megrendeli, fizetve minden megérkeztetés nélkül és önállóan az angol és francia nyelveket alaposan megtanulhatja. Kifizetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 koronára. Megrendeléseket elfogad és mutatványszámokat küld a kiadó hivatal. Budapest, Andrásy-ut 97. szám. 27798

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresáfonya befőtt, málna, szamóca, csipkebogyó, gomba- és huskonnyveket, pástétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen árjegyzéket.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvásrácsok, kertkerítések, keramittapok, Kehlholmi, lapok olcsón kaphatók

Kelemen Mór,

épület-bontós vállalkozónál Budapest, Nador-u. 72—74. Víók üzlet Szirot-ut 8.

30 korona

finom szövetből átvatos férfiöltöny vagy felöltő márték után romok szabás és finom kivitelben „Huszár” verseny-szabóság” Budapest, VII. Thököly (Csömör)-ut 3. I. em. Vidékre minták bormentve.

Egy kis ház
eladó Muschinek János Budaörsi-ut 20. 5540

Biztos vigasz

valahára rheumában (közvény) és csuszban (székt) szenvedőknek!

Költség, belső gyógyszerelés és fürdő nélkül elérhető, hogy 8—10 nap alatt egyszerű, kényelmes, ártalmatlan és kellemes eljárás mellett végképen megszűnnek a legmagasabb rheuma és csúsz okozta fájdalmak a végtagokban, a törzsben vagy akár a fejbe is ha vannak 40 évi tapasztalat mint gyógyszerész — midőn látam és látom, hogy a legkülönbözőbb drága gyógyszerek, eljárások és fürdők is csütörtököt mondanak holott az én eljárásom biztos sikerre vezet — készített arra, hogy eljárásomat közöljem szenvedő emberek társaimmal díjtalanul. Csak a hirdetési költségek fedezésére tessék 2 koronát utalványozni vagy a körülmenyesen megírt levélben levélbélyegekben beküldeni, midőn aztán eljárásomat azonnal bormentve megküldöm. Cím: „Orvanyal gyógyszer-tár” Kékes Szolnok-Doboka megye. 2897

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK, VASRÁCSOK, kapuk használ- lat és újak olcsón kaphatók

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26, Korall-utca sarok, Lipót-körút közelében.

Zálogcédulákat

veszek. Elzálogcsütött, brilliansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltok és teljes értéket kifizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám, Izabella-utcasarkán

Börszék ipar

börsajtolás és börfaragás.

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépületben. Nagy raktár valódi börszék és karosszékben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása börszékre olcsó árakban. Legolcsóbb börszék és állványok.